

Roman Script
पत्राङ्क ५

DPN 6172

Title :

- ✓ १. त्रिशरणगम अनुभव, शासन प्रवेशद्वारनामविजहार (लिखित भाषाया अनुवाद), पत्राङ्क १२-४२
२. साधारण पूर्वगतया टिका, पत्राङ्क १९ - ७७
३. साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिणा, पत्राङ्क ३-२७
४. अपरिमित सूत्र
५. उपोषड व्रत सधर्म पुस्तक, पत्राङ्क १-१५

Run. No. 6863

Cat. No.

Micro. No.

Subject ॐ ॐ ॐ / Miscellaneous Religion : Hindu / Bauddha ✓

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. / Tib. ✓ New.

Size in cms. 28 × 9

Folios 147 Lines (in a page) 6

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thiyasaphu /

Condition : fine / damaged by worms, rats, water / Block printed दाया

Beginning, colophon, post-colophon :

मानदास सुगतदास
Mandasa Sugat Das

- ✓ 1. TRI SARANA SAMĀ ANUBHAVA , Extant folios 12 ~~43~~ ⁴⁵ ~~46~~
- ✓ 2. SĀDHĀRANA PURVAGATA YĀ ~~SĀDĪRA~~ TIKĀ , Extant folios 19-77
- ✓ 3. SĀDHĀRANA SARVASAMĀ CATUR PRADAKṢINĀ , folios extant 3-27
- ? 4. APARIMITA SŪTRA
- ✓ 5. UPOṢADHA VRATTA , Extant folios 1-15
- ✓ 6. MAHĀYĀNA UPOṢADHA SĪLA VIDHI Extant folios 1-34
- ✓ 7. SĀDHARMA PUSTAKA , Extant folios 1-17 plus 1

“ प्रणिधि सुभद कृत ”
साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिणा
(तिब्बट् भाषाया अनुवाद)

अर्हत सम्यक् संबुद्ध विज्याना च्वंगु जुल । आयुया अभिभार जोना आयुनं मुक्त याना वीये धका विज्याम्ह । प्राणिपिन्त धर्मं नं उपदेश बिया विज्याना च्वंगु जुल । हे मञ्जुश्रि कुमारभुत न्यव ! जम्बूद्वीपे मनुष्य पिनि आयु चिहाक सखि देँ जक म्वाईपिं जुया । उकिसनं अपालं अपो संख्या अकाल मृतु जुया च्वंगु जुल । मंजुश्रि ! प्राणि गुलिसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान तथागत थुह्य यागु गुण व प्रसंसो याक्कगु (जिन पिनिगु गुण) व्याक वर्णण याक्कगु तूह्लेगु धर्मपर्याय थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल वा, नाम मात्र न्यन वा पाठ याना पुस्तक च्वया व छेँस धारणा याना तयी वा, पुष्प, धूप, माला लेपन, चूर्णादि पूजा याक्कह्य वपनि सया संपूर्ण फूईधुंक्कगु आयुनं सखिदं वर्ष आयु देवैगुजुल ! मंजुश्रि ! प्राणिपिं

०० ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराज यागु सतखि च्याता नाम न्यवह्य वपनि सया आयुनं अभवद्धि जुई जुल । प्राणिपिनि गुलिसियां दक्कव आयु फुना वई वले “नाम” (१गु) धारणा यात धालसा वपनिसया आयुनं भिनकं वृद्धि जुई जुल । मंजुश्रि ! उकिया निमित्त कुल पुत्र वा कुल पुत्री पनि दिर्घायु जुईगु इच्छा जूम्हं अपरिमितायु ज्ञान वस्पेलया सतखिव च्याता नाम न्यन वा, आखल च्वल वा, आखल च्वकल वा, पाठ याक्कह्य वपनि सया गुण व सफल ज्वीगु थुगु जुल । ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारे प चिते । ॐ सर्व

संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ मंजुश्री !
 थुगु तथागत यागु सतछि व च्याता नामं गुलि गुत्तिसिनं आखल चवल वा । आखल चवकल वा,
 पुस्तक चवया छेस धारणा याना तथा (भावनायाई) वा, पाठ याकल धालसा फुई धुंकुगु आयुनं सतछि
 दया वई व, थनं सिना वनी वले थुह्य तथागत अपरमिता बुद्धया भुवन लोक धातु अपरमित गुण
 धयागु आदि भुवने जन्म जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित
 तेजोराजा य । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरि
 मित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन स-

ॐ ॥ ॥ मुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगु बखते ६६००००००००
 ग्वीगुंगु कोटिम्ह बुद्धपिसं छगुभावं छगुस्वरं अपरमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुग आज्ञा दयेका विज्यागु
 जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं
 बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते ।
 ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं
 उगुहे बखते ८४०००००००० चेव्यंगू कोटिम्ह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरमित आयुर्ज्ञान सूत्र
 पिटक थुग आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित

तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ७७००००००० न्हेंन्हेगु कोटिह बुद्धपिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान शुत्र पिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥

०० ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ६५००००००० स्वीन्यागु कोटिह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ५५००००००० न्ये न्यागु कोटिह बुद्ध पिसं छगुभावं छगुहे स्वरं अपरिमित आयुज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते

सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ४५०००००००० पीईन्यागु कोटिह्य बुद्धपिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते ३६००००००००

ॐ ॥ ॥ स्वीखुगु कोटिह्य बुद्ध पिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे बखते २५०००००००० न्यीन्यागु कोटिह्य बुद्ध पिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आज्ञा दयेका विज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो राजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये

अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे
महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ हानं उगुहे वखते १००००००००० भिगू कोटिगु गंगा नदिया फिग्वल प्रमाणं
बुद्धपिसं छगुभावं छगूहे स्वरं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आज्ञा दयका बिज्यागु जुल ॥ ॥ ॐ नमो
भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये
पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध
धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलिसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान
सूत्रपिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा । थुह्या फवी धूंकुगु आयुनं सतछि दं आयु

ॐ ॥ ॥ दया वई जुल, आयुनं अभवृद्धि ज्वी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमिताय ज्ञान
सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित
पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे
महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल च्वै वा च्वकै थुह्य
प्राणि नरक, तिर्य्यक जुनिव, यमलोकेसं जन्म ज्वीमाली मखुत । हानं गुवलेसं लिमलागु थानसं जन्म
ज्वीमाली मखुत, छान धालसा न्ह्यागुहे जन्मसं दक्क जन्मया पूर्वानु स्मृति दयि जुल ॥ ॥ ॐ नमो
भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो राजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा ।

ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि
 शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमिता यु-
 ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल चवल वा, आखल चवकल धालसा, थुह्य ८४००० चेष्यद्वल धर्म स्कन्ध चवका
 (पुण्येसमान) जुयि जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते
 सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप
 चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥
 गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल चवल वा, आखल चवकल धालसा । ८४००० चेष्यद्वल

०० ॥ ॥ धर्मस्कन्ध खडा याकागु व, बाँलाक स्थीर याना तवगु तुल्ले जुयिजुल ॥ ॥ ॐ नमो
 भगवते । अपरिमितायुज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ-
 पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध
 धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्र-
 पिटक थुगु आखल चवल वा आखल चवकल धालस, थुह्यया पंचमहा पाप याना तवगु ब्योकं फूना
 वनी जुल ॥ ॥ ॐ नम भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजो राजाय । तथागताय ।
 अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान

सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे
स्वाहा ॥ ॥ सुगुह्यसिनं अपरिमितायु ज्ञान सूत्रपिटक थुगु आखल चवल वा, आखल चवकल धालसा,
थुह्यया पाप स्कन्ध सुमेरु पर्वत समान व्याकं फूना वनी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि-
मितायु ज्ञान विनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महा
पुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन
समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक
थुगु आखल चवल वा, आखल चवकल धालसा, थुह्य यात मार व मारया कुल देवता व, कीन्नर व, राक्षस

ॐ ॥ ॥ पनिसेनं नास यायेत स्वत धालसा नासयायेफ् मखु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि-
मितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्येपुण्ये महापुण्ये ।
अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव
विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल चवल वा, आखल
चवकल धालसा, थुह्य मृत्यु जुईगु बखते ६६०००००००० ग्वी गुंगु कोटिह्य बुद्ध पिसं साक्षात भविष्ये वाणी
जुया १००० द्रलछिह्य बुद्ध पिसं थुह्ययात ल्हाविया उधार यान बिज्याईबुद्धया भुवने बुद्धया भुवने चरित्र नं गमन
याका बिज्याई जुल । थुकि खैलाधैगु छुंसंखा दोमन याये मतेव ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञानसुवि-

निश्चित तेजो राजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमित पुण्ये
अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परि शुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभावविशुद्धे महानय
परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलि सिनं अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल
धालसा, थुह्या ह्यू ह्यू चतुर महाराजा पिसं वन च्वन थास रक्षायानाव, पालन याना गोप्पेयाना व तयु जुल । ॐ
नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ-
पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते
गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्य सिनं अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक थुगु

ॐ ॥ ॥ आखल च्वल वा, आखल च्वकल धालसा, थुह्य तथागत अमिताभ बुद्धया भुवन लोक धातु
सुखावति अन जन्म ज्वी जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय ।
तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान
सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥
गुगु थासे सूत्र पिटक उत्तमगु रत्न थुगु च्वया तवगु उगुदिग नं (वन्दना) पूजा यायेयोग्यगु स्थान जुई जुल, ।
तिर्य्यक जुनि जन्म जुया च्वं पि भंगल पंचि व, वन जन्तु पनि गुह्य प्राणि या न्हायपने सब्द तायि थुपि दक्को
उनुतर सम्यक्सं बोधि अविसंबुद्ध ज्वीपि जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायु ज्ञान सुविनिश्चित

तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्यसिनं अपरिमित आयु ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल चवल बा, आखल चवकल धालसा, थुह्य गुवलेसं मिसाया शरिर जुया जन्म ज्वी मालीमखुत । ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुह्य सिनं अपरिमित आयु ज्ञान थुगु धर्म पर्याय निमित्ते कौरि छव्वल मात्र दान बिल

०० ॥ ॥ धालसा, थ्व त्रिसाहस्र महा साहस्र लोक धातुस छथल जायक सत्तरत्न दान विवगु तुल्ले जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ गुलि गुलि सिनं धर्म पर्याय थुगुलि पुजा याकगु उगुनं परमगु धर्म व्याकसं पूजा याकगु जुई जुल । ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमितपुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चित्ते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्रगते

स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थथे, तथागत विपश्ची, शिखि, विश्वभू, क्रक-
छन्द, कनकमुनि, काश्यप, शाक्यमुनि, श्वस्पोल पनिस सत्तरत्नं पूजा यावगु पुण्यया स्कन्ध थुलि दु धका
गन्ती यावगु सक्ति दु, थुगु अपरिमित आयु ज्ञानियागु पुण्य स्कन्ध थुलि दु धका गन्ती यावगु सक्ति मदु गुजुल ।
॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजराजाय । तथा गताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धा-
य । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रोप चिते । ॐ सर्व संस्कार
परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थथे रत्नया द्वं
पर्वत राज सुमेरु थें द्वं चिना दान विवगुया पूण्य स्कन्ध थुलि धका गन्ती यावगु सक्ति दु थुगु अपरिमित

ॐ ॥ ॥ आयु ज्ञान सूत्र पिटक यागु पुण्य स्कन्ध थुलि दु धका गन्ती यावगु सक्ति मदुगु जुल ॥ ॥
ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय तथागताय । अर्हते । सम्यक्सं बुद्धाय तद्यथा ।
ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रं प चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध
धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थुगु दृस्तान्त थथे बिलि बिलि जागु पेंगु
महासागरया लख छफुति छफुति गन्तीयावगु सक्ति दु, थुगु अपरिमित आयुज्ञान सूत्र पिटकयागु पूण्यस्कन्ध थुलिदु
धका गन्ती यावगु सक्ति मदुगु जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायु ज्ञान सुवि निश्चित तेजराजाय ।
तथागताय । अर्हते सम्यक्सं बुद्धाय । तद्यथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान

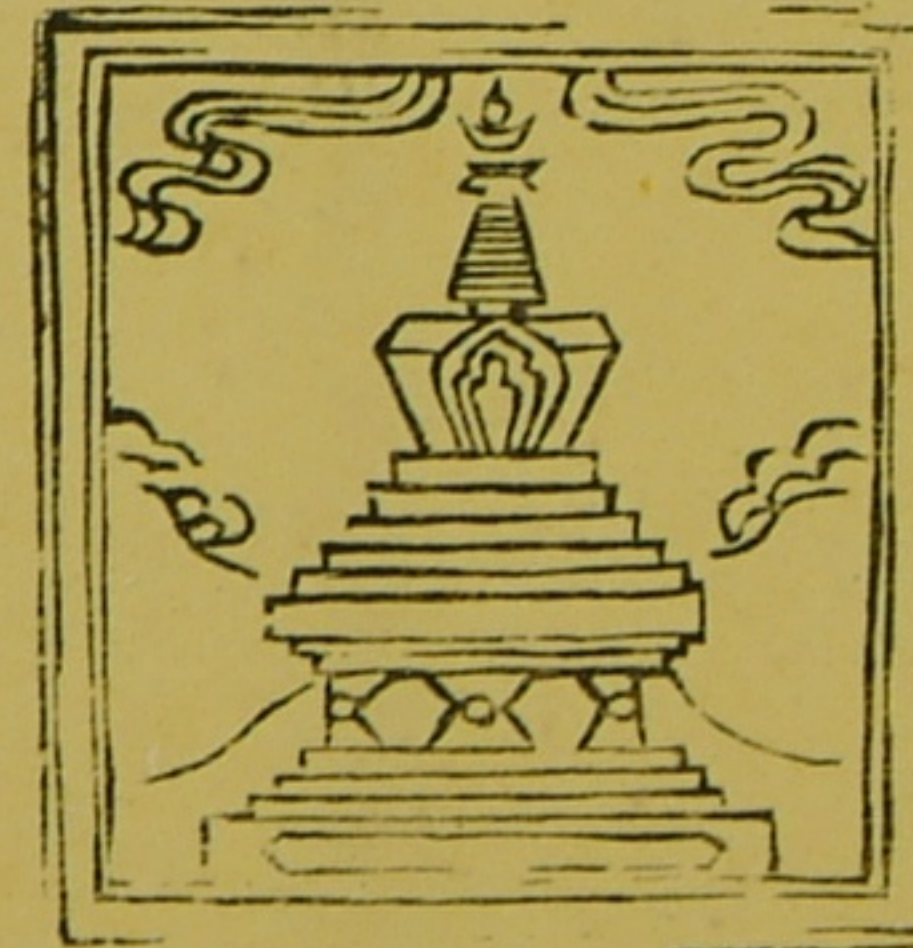
सम्भारोप चिते । ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे
 स्वाहा ॥ ॥ गुह्य सिनं अपरिमित आयुर्ज्ञान सूत्र पिटक थुगु आखल च्वल वा, आखल च्वकल तथा गौरव
 तथा पूजा भाव यात धालसा थुह्यं भिगु दिशाय बुद्धया दक्ख भुवने दक्ख तथागत पित्त दन्दवत् पूजा भाव
 यावगु जुई जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरि मितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय । तथागताय अर्हते
 सम्यक्सं बुद्धाय । तथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भारोप चिते ।
 ॐ सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगन समुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ दानया वलं

ॐ ॥ ॥ जुल समुद्गत बुद्ध । दानयावल बोध जुह्य गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्या
 गुलिं । दानया वल सव्द प्रख्यान्ति जुल । शिलया वलं जुल समुद्गत बुद्ध । शिलया वलबोध जुह्य गुह्य नरसिंह ।
 करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्यागुलीं । शिलया वल सव्द प्रख्यान्ति जुल । क्षान्तिया वलं जुल समुद्गत बुद्ध ।
 क्षान्तिया वल बोध जुह्य गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेश जूया विज्यागुलीं । क्षान्तिया वल सव्द प्रख्यान्ति
 जुल । वीर्यया वलं जुल समुद्गत बुद्ध । वीर्यया वलबोध जुह्य गुह्य नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेशजुया
 विज्यागुलीं । वीर्यया वल सव्द प्रख्यान्ति जुल । ध्यानया वलं जुल समुद्गतबुद्ध । ध्यानयावल बोध जुह्य गुह्यनर
 सिंह । करुणानं नगरे प्रवेशजुया विज्यागुलीं । ध्यानया वल सव्द प्रख्यान्ति जुल । प्रज्ञाया वलं जुल समु

दुगत बुद्ध प्रज्ञायावल बोध बुद्ध गुम्ह नरसिंह । करुणानं नगरे प्रवेश जुया विज्यागुलिं । प्रज्ञाया वल सव्व
प्रख्यान्ति जुल ॥ ॥ ॐ नमो भगवते । अपरिमितायुर्ज्ञान सुविनिश्चित तेजोराजाय तथागताय । अर्हते ।
सम्यक्सं बुद्धाय तयथा । ॐ पुण्ये पुण्ये महापुण्ये । अपरिमित पुण्ये अपरिमित पुण्ये ज्ञान सम्भा रोपचिते । ॐ
सर्व संस्कार परिशुद्ध धर्मते गगनसमुद्गते स्वभाव विशुद्धे महानय परिवारे स्वाहा ॥ ॥ थये धकं भगवान्
बुद्ध प्रज्ञा जूयाव थुलि आज्ञादयका विज्यागु जूल । थनंली मञ्जुश्री कुमार भुत व पर्यन्त सकल परिवार देव
मनुष्ये दैत्य व गन्धर्व सहित ल कपनि खुसि जूया भगवान् भाषित अभिनन्दन स्तोत्र यातं । आर्य्य अपर मित
आयुर्ज्ञान धयागु महायान सूत्र समाप्तम् ॥ ॥ (अपरिमित मूल मन्त्र) ॐ अमरणि जिवन्ति ये स्वाहा ।

थ्व बुद्ध वचन अपरिमित सूत्र पंडित पुण्य
पिसं संस्कृतीया तिब्बत भाषां अनुवाद याना तगु
मातृ भाषां थ्वीक पाठ चर्या याय्त भिक्षु सुमन
कर्म यायत आयुहे अमूल्य जूया निर्मित नित्य पाठ
अशुद्ध जूगु सूचं विलसा लिपा शुद्ध ज्वीक पिकाय् दै
याकनं प्रचार याह्येमा धका भरोसा विया विज्यागुलि
जुल । थुगु पुण्ये प्रभावं मां वी सकल प्राणिपि ननानं

पुस्तक प्राप्तिस्थानः— किण्डोल स्वयम्भु

नमः बोधि चैत्याय

सम्भव व द्वोभाषी न्हिमा ढाग (सूर्यकिर्ति) वस्पोल
थुगु आयुपुण्ये अत्यन्त प्रसंसा तःधना चोंगु थःव
विकाश "धर्म्ये" नेपाल भाषां अनुवाद यानागु जुल । धर्म
याना थःथगु आयु वढेयाना पुण्ये मूना दीई व भाषा
धैगु पूर्ण आशा दु । पं. बुद्धिराज गुरुजु वस्पोलं थुगु
ने. सं. १०८७ गुंला थ्व पारु खुनु प्रकाश यानागु
सुखावती भुवने जन्म ज्वीमा । सर्व मङ्गल ॥

थागुः— "विश्वकर्मा प्रेस" ज्यावहाल, काठमाडौं ।

मानदास सुगत दासया संकलनं
आशा सफू- कुथियात उपहार !

“ जिन पुत्र पृथग्ये उद्धृत ”

त्रिशरणगम अनुभव, सासन प्रवेशद्वारनामविजहार

(तिब्बट् भाषाया अनुवाद)

नमो रत्न त्रयाय । निगु शब्दः थुगुलोक व परलोक निगुली दुःखादि दुर्गती मलाकाः भव सुखादि लायेगु कामना व । त्रिभवं मुक्तगु शान्त निर्वाण प्राप्त यायगु कामना, तथा भवशमं विमुक्तगु संबोधि प्राप्त याना परहीत सुख यायगु कामना आदि । उत्तम, मध्यम अधम (सोंगु) कामना या मार्गे प्रतिस्थित जुया, बुद्धया शासने प्रवेश जुया विज्यापिः (दोपि) बौद्ध अनुयायी सकलया छगुमात्र परम शरणोत्तम स्थान त्रिरत्न जूगुलि, बुद्ध व धर्म तथा संघप्रति सकलया श्रद्धा भक्ति गौरव अभिवृद्धि जुया, बुद्धया शासन प्रसार ज्वीमा धैगु आशिस याना शरणया हेतु । शरणया स्थान । शरणया नीति । शरणया शिक्षापद । शरणया होत गुणसहित न्यागु अगया संक्षिप्त सार उपदेश व, । त्रिशरण वनेगु सत्तेप विधिनं संयुक्तगु पुस्तिका छगु तिब्बट भाषा यागु नेपाल भाषा अनुवादया रूपे चोयागु, थुकी शुद्धाशुद्ध भूल दोंगु दक पूजनीय गुरुगण व सुबिज्ञ पाठकवर्गपिके क्षमा प्रार्थना । मथुगु थुकीका बिया विज्याह्व धर्ममित्र भिक्षु वागेन्द्र धर्मवद्ध कजु प्रति कृतज्ञ जुया । थुगु पुस्तक प्रकाश यायत मगाःगु चन्दा तपं तथा मुद्रण कार्य सफल याना विज्याह्व धारुवा साहुनी हेरामाया यात सादर धन्यवाद दु ।

थुगु श्रद्धेय दायक पुण्यात्मापिगु श्रद्धा चन्दाया कुशलमूलं जगत दको त्रिरत्नया शरणेलाना भवदुःखं मुक्त जुया महा विमोक्ष सुख संबोधिपद प्राप्त जुयमा । शुभमस्तु ।

क्रि.सं. २०२५.

अनुवादक भिक्षु मञ्जु शासन धर

पुरोधेय पद्मवर्ण महाविहार, ज्याठा ल.पु.

नमो रत्नत्रयाय । । अनुत्तरह्व शास्ता (गुरु) बुद्धरत्न । स्थान त्रिरत्नयात वन्दना । नाथ महा करुणा सम्पन्नह्व । वन्दना । शुद्धं वितरागगु (रागं मुक्तगु) । कुशलं अपाय धर्मयात वन्दना । । तरेजुया मोक्ष मार्ग केना । शुद्धगु संघयात वन्दना ॥ (सं०) सकल बुद्धपिन्त नमस्कार जिनं संघ गणपिन्त नमस्कार ॥ बोधि मार्ग उपदेश बिया । बोधिनाथ शाक्यसिंहयात नमस्कार । हिम प्रदेश 'जारूँबु' निवास भदन्त भिक्षुवर 'डावांतेनजिन्नोबु' वागेन्द्र शासन मणिनं दयका विज्यागु असंग कृत जिन पुत्र पर्यायनाम भोट (तिब्बट) भाषाया टिकास चोंगु जिनपुत्रपिंसं शरण वनेगुली अनुभव दयका शिक्षित जुय माःगु सदुपदेश छगु यागु नेपाल भाषा अनुवादया रूपे चोया । यथाः—

अनुत्तरह्व रत्नक धर्मरत्न । अनुत्तरह्व नायक संघरत्न । शरणया सर्वज्ञ शास्ता । पूण्य गुण सागरया क्षत्र । तथागत यात (दुर्गति) मोचनः जुया । छगु मात्र उत्तमगु परमार्थ । शान्तगु शिक्षास सुप्रतिस्थित जुया । गुणं सम्पन्नगु उत्तम क्षत्र । (बुद्ध) आज्ञाजगु धर्मयात नमस्कार । शीलं सम्पन्नपिं भव सागरं तरेयाना विज्याह्व । जगत (संसार) या गुरु

१

नमः आर्य्य अबलोवितय । । थःहे अत्यन्त तरेजुय् थाकुगु संसारया बन्धनास लाना । कर्म क्लेशया समुदय यागु क्वातुगु शिखलं अधिन मदय्क चिनातःपिं लोकया महादेव आदि (लोकयाद्योपिं) ःह्याथे शक्ति तधँसनं अपाय (नरक आदि दुर्गति) यागु दुःख (कर्म क्लेशं) गथे रक्षा याय् फयि । किश्चित मात्र जकन रक्षा याय् फयि मखु । अथेयानितिं विशिष्ट उत्तमगु स्थान गुह्यसिके शरण अन्वेपण याःपा (माःसा) कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीगु, थःपर सकलें भव शम यागु दको भयं रक्षायाय्गु निश्चित पक्कागु समर्थ (शक्ति) दुह्न त्रिरत्न याके मनं भरोसा व्यागु शरणे वनेगु यात (अन्यथा मज्जीगु शरण) धागु जुल । मेगुनं । शरण सप्तपि धैगुलि । बुद्ध धर्म संव धैगु । मोक्ष इच्छायाःपिनि त्रात (रक्षक) धैगु आदि आज्ञाज्ज्थे । बुद्धयागु अनुभावे मचोंकं भवशम यागु भयं तरे ज्वी मखुगुलिं मोक्ष अर्थयाय्त्त (लाय्त्त) शरण वनेगु या आचार पद्धति (विधान) । शरण वनेगु यां हेतु (कारण) । शरण वनेगु या स्थान । शरण वनेगु या नीति । शरण वनेगु या शिक्षापद । शरण वनेगु या हीतगु ण (पूण्य फल) सहित न्यागु । प्रथमगु । शरण वनेगु या कारण भयं पीरं जूगु जुल । थःत भय त्राश छुहेमदया समस्त थःगु अधिन प्राप्त जूगु दःसा शरण माले मागु मखु

यानितिं । आःथुथाय् भीत थये मदया अनादि कालंनसे अविद्यागु अन्धकारं अज्ञान, मोहं तोपुया मणिगु कर्मया पाशं चिना, जन्म जरा व्याधि मरण यागु दण्ड सजाजि याका । अपाय (नरक) यागु थासे (न्यायालये) सजाजि याइगु दुःख उन्मुकानि (मिलापूचाकः) थै दिपू मदेक भोगयाये मागु दुःख भय, त्राश चायालि । थुकें रक्षा याय्गु शक्ति त्रिर नयाके दुगुतिं दह निश्चित विश्वासगु श्रद्धां आशा भोसा यायेगु मन वोगु (शरण या हेतु) जुल ।

निगूगु । विशिष्ट उत्तमगु थाय गुह्यसिके शरण मालेगु धासा । कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीया थःपर सकलें भव शमयागु दको भयं रक्षा याय्गु शक्ति दुह्न त्रिरत्न सोह्यसिनं आःथथें भव (संसार) यागु भयं रक्षायाणा अन्ते निश्चय (निर्वाणे) लाके फुगु अन्यथा मखुगु शरण जूया नितिं । महा आचार्य्य पद्मसंभवं । “संसारिक नायो थुपिं ःह्याथे भिसानं अन्यथा ज्वी । शरण स्थान त्रिरत्नयाके अन्यथा ज्वीमखु ।” थथे धैविज्यात । स्वंगूगु । शरण वनेगु या नीति । श्रद्धा संवन्नगु द्वारं शरण वनेमाः । थुगु श्रद्धासं दुने छुते याःसा । प्रशन्नगु श्रद्धा धैगु त्रिरत्न

यागु स्थान आदि सतपुरुष सुगुह्यसिगु गुण व चरित्र खंगु धैगु संजोगं थयें थयें प्रशन्न जुया वया थद्दा उत्पत्ति जुगु जुल । इच्छितगु थद्दा धैगु पापयागु प्रायश्चितं संसारयागु दुःख आदि समभे जुया लुमना वया । थुगु मज्जीकेगु इच्छा उत्पत्ति जूगु । पूण्ययागु हीत गुणं (फलं) सुगति स्वर्ग व मोक्ष सुख धैगु सिया थुगुयात प्राप्त यायेगु इच्छा उत्पत्ति जूगु जुल । दृढनिश्चित (विश्वास) गु थद्दा धैगु । सुखसां गुरु त्रिरत्नयागु कृपा [गुगु त्रिरत्नयागु सदुपदेश रुक्म या फलं स्वागत यागु] धैगु स्यूगु व । दुःखसां मभिगु कर्म शुद्ध याइगु असाधारनगु प्रशान्त स्वः धैगु सिया चित्तया अन्तस्करणनसे दृढ निश्चित विश्वास जुगु जुल । स्वामि दीपङ्करश्रिज्ञानं “ शरणोत्तम (शरणमध्ये उत्तम) गुरु त्रिरत्न शरण स्थाने बाँलाक च्वँ । भिगु प्रशन्नगु, इच्छागु दृढ निश्चित विश्वासगु लिं । महा पूण्यभूमि थद्दास सेवाया ” थये धैविज्यात । पुनर “ बुद्धयात शास्ता (गुरु) । धर्मयात मार्ग लँ । संघयात मार्ग साधनया मित्र भालपा भक्तितया शरण वनेगु जुल ।

प्यंगूगु शिन्नापद । निशेध व अनुकरण तथा अनुकूल अवयव नापं सोंगूया द्वारं आचरण यायेगुली निशेध (मज्जुगु तोते मागु) । बुद्धया

४

शरणे वना । लोकिक देवता (लोकया द्यो) याके आशा भरोसा व्याना शरण मवने वन्दना मयाये । धर्म याके शरण वना प्राणीयात प्राहार यायगु, चीगु आदि हिंसा, अपराध यायगु चिन्तना प्रयोग तोता दया कृपा तये । संघयाके शरण वना । मित्र सद्य तीर्थिक व बुद्धमत धका चोंसनं (बौद्धमार्गि जूसानं) त्रिरत्न व कर्मफले दृढनिश्चित विश्वास मदुपिं दुष्ट मित्र नाले मज्जुगु जुल । अनुकरण यायेमागु । बुद्धयाके शरण वना न्ह्याथिगु भिं-मभिगु मूर्ति जूसानं अनादर निन्दायायगु तोता सेवा भक्ति यायेगु क्षत्र (थाय्) शास्ता समानयाना जोनेगु याये । धर्मयाके शरण वना । आज्ञा (धीसन्धि बुद्ध प्रवचन सहितगु ग्रन्थ (शास्त्र पुस्तक) आदि आखः छगलेसं तुच्छ अनादर यायगु आदि कर्मतोता साक्षात धर्मरत्न संज्ञां आदर भक्ति तये । संघयाके शरण वना । शुद्धपुद्गल शील उद्योगि व पिटकधर जक मखुकि छुं प्रवजित यागु चिन्ह मात्र धारणयाह्य अशुद्ध छं पुद्गल तक यातनं निन्दा पक्षपात यायगु आदि तोता साक्षात भंघ संज्ञा वेका आदर भक्ति तये ।

अनुकूल अवयव । गुरु कल्याण मित्र चिन्तना प्रयोग द्वारं सदां सेवन यायेगु व । गुरुयागु आज्ञा व जिनयागु प्रवचने श्रुत चिन्तन यायगु ।

५

धर्मयाह्न मित्र (धर्मयाह्न १।२।) यात निन्दा याय्गु कर्म आदि लोकयागु चिन्ह (चालचलन) तोता धार्मिकयागु चिन्ह (चालचलन) कायगु जुल ।
मेगुनं खँ न्हाथे तःधंगुनं (खँ भि-मभिगु न्हाथे तःधंगु वोसनं) । त्रिरत्न मतोतेगु । ज्या (भि-मभि) न्हाथिगुपरेजूसां शरण मेपिके ममालेगु । सदां
त्रिरत्नयागु गुण लुमंका पूजा, पाठ यायेगुली उद्यम (कोशिस) याय्मागु आदि अपालं दु जुल । “सुहृडलेख धैगुलि- गथेजा सुगतयागु मूर्ति सि
याके जूसां दयकागु न्हागु जूसां ज्यू । पण्डित ज्ञानिगुणि पूजायाये ।” धैगु व । “न्येन्यी गोडग्येन” धैगुलि न्यासः दँ लिपा ज्वीबले । जि आखः
या रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतित जू । उगु बखो थुके गौरव ति [सर्व संस्कार अनित्य । आश्रव दवव दुःख । सर्व धर्म अनात्मा । निर्वाण शान्ति
धैगु चर्तुप्रवचनया आखः इत्यादि] धैगु व । “अधिचिन्तन सञ्चोदन” धैगुलि । मत्ता (ममता) थुगु प्रमाद (बेहोस) दको या मूल । हीनह
भिनुयात जकनं निन्दा याय्मते । धैगु व । पुनर मेगुनं विनय व्याकरणं- “छं प्राण, राज्यभोग व ख्याःय्गु निमित्ते जकनं त्रिरत्न तोते मते ।”
धैगु आदि अपालं कनातगु दु ।

६

न्यागूगु । शरण वनेगुया हीत, गुण । दुनेया बुद्धमत यागु श्रेणी लाइगु (बुद्धया परिवार ज्वीगु) दुर्गती कुतुं मवनीगु । शील संवर दकोया आश्रय
स्थान ज्वीगु । मनुष्य, अमनुष्ययागु अन्तरायं (दोष विघ्नं) मथीगु । रोग कमतिजुया आयु ताहा ज्वीगु । न्हापायागु कर्मावरण (कर्मया मेल)
शोधन ज्वीगु । कारण संभार निगू पुरे जुया ननानं बोधिपद लाइगु जुल ॥ संग्रहयासा “ पारमिता समुच्चय ” धैगुलि । “शरण वनागु पूण्यया रूप
(वस्तु) दःसा । थुगु त्रिशाहश्र लोक धातुनं थल चीगो ॥ ” धैतये हीत गुण अचिन्त्य जुल । थुगु प्रकारं जिन पुत्रपिंसं शरण वनेगुया
अभ्यास यायेगुली शिक्षित ज्वीगु चर्या जुल ॥ “कुनसाँ लामैस्यालुं” समन्त भद्र मुखागम धैगुलि । “ त्रिशरण वनेगु तोता न्हाथे गम्भीरगु
तःधंगु छगु धर्म चर्या याःसां दुनेया बुद्धमते मलागु जुल । ” “ पिनेया शैवमत व दुनेया बुद्धमत शरणया विशेषं ” धैतल । अकुशल कर्मे दर
व होस दय्केगु । देव व वायूयोग आदि भावना याना साधारण सिद्धि प्राप्त याय्गु तीर्थिकपिनिनं दसां । त्रिरत्न यागु शरण वनेगु मस्यगुलि
मोक्षमार्ग छुते जुया सदां संसारं तरे मजुगू जुल । अथेया नितिं मोक्षमार्ग चोना दुनेया बौद्ध मत ज्वी धुसेलि शरण वनेगु व शरण वनेगुया

७

शिक्षापद प्राणवंसां मतोतुसे धारण याय्मा । सूत्र । गुह्य व्यक्ति बुद्धयाके शरण वन । थुह्य भिन्नकं उपाशक जुल । गवलेसं मेपिं देवतापिके शरण मवने । सद्धर्मे शरणवंह हिंसा, अपराध याय्गु चित्त छुते ज्वीके । आर्य्य संघयाके शरणवंह । तीर्थिकपि संगत मयाये । थथे आदि आज्ञा दय्का तथें जुल । प्रतिष्ठायाना पूजा भावयाना मान्य सत्कारयाना तयागु बुद्धया मूर्ति व प्रवचन धर्मशास्त्र थःगु परिभोग सम्पति भामपियेगु । मेगुनं बुद्धयागु मूर्ति चोया तगुव । दय्का तःगु इत्यादि नाप कया दयकीवले वाहेक मेवले बाँमला धका खिचेयाना गिजे यायगु आदि निन्दायात धासा प्रायाश्चित अत्यन्त तचोगुलिं थथेयाये मते । प्रवचनयागु आखःया पुस्तक आदि वस्त्र मदेक तयगु व । बेंतयगु । हाचां गायगु, ध्वायगु आदि व । सफू प्वीकेवले पतिंचा इभ्या कया थीगु आदि अनादरगु आचरण दकोनं प्रायश्चित अधिक तचो । भगवानं । न्यास दँ लिपा । जि आखःया रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतीत जू । उगु वखते उके गौरवति । थथे आज्ञा जुल । हनं बुद्धया आज्ञा (सफू) या घोने काय (मूर्ति) तयमते धार्थे । बुद्धयागु काय वाक आश्रय स्थान (मूर्ति) दकोसिवेनं वाकयागु आश्रय (मूर्ति) धैगु जोनेगु तोतेगु थाय कयेनीगु व । शासन सदां धारण ज्वीगु आदि साक्षात बुद्ध व फरक भचाहे मदया

विशेष उत्तम धका आज्ञा जुल । शरण सप्तति धैगुलिं- “ शील संवर सकसियां दःसानं । शरण मवंहयाके मदु ” धका धैतथें प्रतिमोक्षया भिक्षु श्रामणेर उपाशक आदियागु शीलसंवर दकोयानं आश्रय स्थान शरण वनेगु मदेकं मगा (उपायहे मदु) । थुह्येसं मेगु उत्तम बोधिचित्त उत्पत्ति यायेगु व । गुह्यमन्त्र, वज्रयानया अभिशेक आदि दकोया पूर्व न्हापां शरण वनेगु लक्षण पुरे ज्वीकातिनि वनेमा । छुं छन्हुया जक उपोषटशील काय-तनं न्हापां शरण वनेगु मदेकं मगागुलिं शील संवर गुण दकोया मूल (हा) जुल । त्रिरत्न यागु गुणसिया श्रद्धा शरण वनेगु जा छु, भचाबुद्ध धैगु शब्दमात्र न्हेपनं न्येनागु व । काय वाक चित्तयागु आश्रय स्थान न्हागुलिसं संवन्ध संजोग किञ्चित मात्र याह्यसितं स्वभावे मोक्षयागु पुसा दया अन्ते निर्वाण प्राप्त ज्वी । राजा अजात शत्रु बाँ स्याह्यनं त्रिरत्नयाके शरण वंगुलिं न्हेन्हूजक नरक भोगयाना तरे जुल धैतगु व । देवदत्त सोंगू पञ्च महापाप यागुलिं म्बाम्बाहेनरकयागु मिंखले बुद्धयागु प्रव वने विश्वास जुया । जि थनिं चित्तया अन्तस्करणंसे बुद्धयाके शरण जुल धका धागुलिं “रूईपाचेन्” (अस्थिक) धैह्य प्रत्येक बुद्ध जुल धका आज्ञा दय्का तगुथें जुल । “विमल धैगु सूत्र” । गुगु शरण वनागु या पूण्य । यदि थुगु यागु

रूप दसा । आकाशधातु दको जायानं । थुगु थ्वयावे अपो ज्वी धैगु व । “पारमिता समुच्चय” धैगुलिं “शरण वनागु पूण्य रूप दसा । त्रिधातु थुगुनं थल चिगो । लःया खानी महासागरया लः दाना तुलना गुबले याये फै ।” थथे आज्ञा जुल । मेगु सूर्य गर्भ सूत्र । बुद्धया शरणे सुप्राणि वनी । (थ्वैत) कोटांकोटी मारनं फुके फैमखु । शील सेना मन भ्रान्ति जूसानं । थुल्ल निश्चयनं लिपा यागु जन्मे तरे जुया वनीगु । [सहयोग प्राप्त ज्वी] । तसर्थ थःमं पूजा, पाठ देव ध्यान, मन्त्र, जप इत्यादि कुशलमूल (धर्म) गुगु याय्गु दक्कसं त्रिरत्नयात पूजा चह्येयाना पूण्य प्राणिया कारणे परिणामन (धर्मदान) याये । पुन्ही, अमाई आदि खुगु बखतेसं त्रिरत्न यागु पूजा गुलिफत फकोयाना सदां त्रिरत्नयागु नित्यपूजा तुते मयाये । बखत सदा-सर्वदां सुख, दुःख न्हागु जुयावोसां त्रिरत्नयाके शरण वनेगु जक लोममंक याये । थथे यानागुलिं सपना म्हंगसेनं भय, त्राश आदि ज्वीगु बखते शरण वने फत धासा (वन धासा) अन्तराभवेनं थथे ज्वीया नितिं थथे मज्जतले शरण वनेगुली कोशिस मेहनत याये । संग्रहयासा मनया भरोसा त्रिरत्नयाके जक तया प्राण हे वंसां शरण वनेगु मतोतेगु हगु यायेमा । “मैत्रि व्याकरण सूत्र” बुद्धयागु काय मूर्ति चैत्य सम्बन्ध

जुक । (मैत्रियागु पाले) प्रथम संघायने ज्वीबले अर्हत् प्राप्त ज्वी । बुद्ध प्रवचन शास्त्र चोपिं पाठ यापिं धर्मे सम्बन्ध जुक । दुतीय संघायन ज्वीबले अर्हत् प्राप्त ज्वी । संघयात सेवा चाकरी आदि यायेगुली संबन्ध जुक । तृतीय संघायन ज्वीबले अर्हत् पद प्राप्त ज्वी । न्हापा न्हापायाल्ल बुद्धया शासने । त्रिरत्नयाके संबन्धतपिं गुपिं सकलें लिपा लिपाल्ल बुद्धया शासने मुक्त ज्वी । थथे आज्ञा दयका तगुदु जुल । शुभम् ।

इति जिनपुत्र पर्याये उद्धृत संक्षेप मूल

मानदास सुगत दासया संकलन
आशा सफू कुथवात उपहार

त्रिशरणा गमनोपदेश

समाप्त

भिक्षू दिशा स्वंगू कालेसं मङ्गल सुख शान्ति ज्वीमा शुभम् ।

मानदास सुगत दासया संकलन
आशा सफू कुथवात उपहार

“ जिन पुत्र पर्याये उद्धृत ”

त्रिशरणागम अनुभव, शासन प्रवेशद्वारनामविजहार

(तिब्बट् भाषाया अनुवाद)

नमो रत्न त्रयाय । निगु शब्दः थुगुलोक व परलोक निगुली दुःखादि दुर्गती मलाकाः भव सुखादि लायेगु कामना व । त्रिभवं मुक्तगु शान्त निर्वाण प्राप्त यायगु कामना, तथा भवशमं विमुक्तगु संबोधि प्राप्त याना परहीत सुख यायगु कामना आदि । उत्तम, मध्यम अधम (सोंगु) कामना या मार्गे प्रतिस्थित जुया, बुद्धया शासने प्रवेश जुया विज्यापिः (दोपि) बौद्ध अनुयायी सकलया छगुमात्र परम शरणोत्तम स्थान त्रिरत्न जूगुलिं, बुद्ध व धर्म तथा संघप्रति सकलया श्रद्धा भक्ति गौरव अभिवृद्धि जुया, बुद्धया शासन प्रसार ज्वीमा धैगु आशिस याना शरणया हेतु । शरणया स्थान । शरणया नीति । शरणया शिक्षापद । शरणया होत गुणसहित न्यागु अगया संक्षिप्त सार उपदेश व, । त्रिशरण वनेगु सत्तेप विधिनं संयुक्तगु पुस्तिका छगु तिब्बट् भाषा यागु नेपाल भाषां अनुबादया रूपे चोयागु, थुकी शुद्धाशुद्ध भूल दोंगु दक पूजनीय गुरुगण व सुविज्ञ पाठकवर्गपिके क्षमा प्रार्थना । मथुगु थ्वीका बिया विज्याह्व धर्ममित्र भिक्षु बागेन्द्र धर्मवद्ध कजु प्रति कृतज्ञ जुया । थुगु पुस्तक प्रकाश यायत मगाःगु चन्दा तपे तथा मुद्रण कार्य सफल याना विज्याह्व धाखा साहुनी हेरामाया यात सादर धन्यवाद दु ।

थुगु श्रद्धेय दायक पुण्यात्मापिगु श्रद्धा चन्दाया कुशलमूलं जगत दको त्रिरत्नया शरणोलाना भवदुःखं मुक्त जुया महा विमोक्ष सुख संबोधिपद प्राप्त जुय्मा । शुभमस्तु ।

त्रि.सं. २०२५.

अनुवादक भिक्षु मञ्जु शासन धर

पुण्योदय पद्मवर्ण महाविहार, ज्याठा ल.पु.

नमो रत्नत्रयाय । । अनुत्तरह्म शारता (गुरु) बुद्धरत्न । स्थान त्रिरत्नयात वन्दना । नाथ महा करुणा सम्पन्नह्म । वन्दना । शुद्धं वितरागगु (रागं मुक्तगु) । कुशलं अपाय धर्मयात वन्दना । । तरेजुया मोक्ष मार्ग केना । शुद्धगु संघयात वन्दना ॥ (सं०) सकल बुद्धपिन्त नमस्कार जिनं संघ गणपिन्त नमस्कार ॥ बोधि मार्ग उपदेश बिया । बोधिनाथ शाक्यसिंहयात नमस्कार । हिम प्रदेश 'जारूबु' निवास भदन्त भिक्षुवर 'डावांतेनजिन्नोबु' बागेन्द्र शासन मणिनं दय्का विज्यागु असंग कृत जिन पुत्र पर्यायनाम भोट (तिब्बट्) भाषाया टिकास चोंगु जिनपुत्रपिसँ शरण वनेगुली अनुभव दय्का शिक्षित जुय् माःगु सदुपदेश छगु यागु नेपाल भाषां अनुवादया रूपे चोया । यथाः—

अनुत्तरह्म रत्नक धर्मरत्न । अनुत्तरह्म नायक संघरत्न । शरणया सर्वज्ञ शारता । पूण्य गुण सागरया क्षेत्र । तथागत यात (दुर्गति) मोचनः जुया । छगु मात्र उत्तमगु परमार्थ । शान्तगु शिक्षास सुप्रतिस्थित जुया । गुणं सम्पन्नगु उत्तम क्षेत्र । (बुद्धं) आज्ञाजगु धर्मयात नमस्कार । शीलं सम्पन्नपिं भव सागरं तरेयाना विज्याह्व । जगत (संसार) या गुरु

१

नमः आर्य्य अवलोचितय । । थःहे अत्यन्त तरेजुय् थाकुगु संसारया बन्धनास लाना । कर्म क्लेशया समुदय यागु क्वातुगु शिखलं अधिन मदय्क चिनातःपिं लोकया महादेव आदि (लोकयाद्योपिं) ंह्याथे शक्ति तधैसनं अपाय (नरक आदि दुर्गति) यागु दुःख (कर्म क्लेशं) गथे रक्षा याय् फयि । किञ्चित मात्र जकन रक्षा याय् फयि मखु । अथेयानितिं विशिष्ट उत्तमगु स्थान गुह्यसिके शरण अन्वेषण याःपा (माःसा) कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीगु, थःपर सकलें भव शम यागु दको भयं रक्षायाय्गु निश्चित पक्कागु समर्थ (शक्ति) दुह्न त्रिरत्न याके मनं भरोसा व्यागु शरणे वनेगु यात (अन्यथा मज्जीगु शरण) धागु जुल । मेगु नं । शरण सप्तति धैगुलि । बुद्ध धर्म संव धैम । मोक्ष इच्छायाःपिनि त्रात (रक्षक) । धैगु आदि आज्ञाजुर्थे । बुद्धयागु अनुभावे मचोंकं भवशम यागु भयं तरे ज्वी मखुगुलि मोक्ष अर्थयाय् त (लाय् त) शरण वनेगु या आचार पद्धति (विधान) । शरण वनेगु यां हेतु (कारण) । शरण वनेगु या स्थान । शरण वनेगु या नीति । शरण वनेगु या शिक्षापद । शरण वनेगु या हीतगु ण (पूण्य फल) सहित न्यागु । प्रथमगु । शरण वनेगु या कारण भयं पीरं जूगु जुल । थःत भय त्राश छुहेमदया समस्त थःगु अधिन प्राप्त जूगु दःसा शरण माले मागु मखु

यानितिं । आःथुथाय् भीत थये मदया अनादि कालंनसे अविद्यागु अन्धकारं अज्ञान, मोहं तोपुया मभिंगु कर्मया पाशं चिना, जन्म जरा व्याधि मरण यागु दण्ड सजात्रि याका । अपाय (नरक) यागु थासे (न्यायालये) सजात्रि यागु दुःख उल्मुकानि (मिलापृचाकः) थें दिपू मदेक भोगयाये मागु दुःख भय, त्राश चायालि । थुकें रक्षा याय्गु शक्ति त्रिर नयाके दुगुति दः निश्चित विश्वासगु श्रद्धां आशा भरोसा यायेगु मन वोगु (शरण या हेतु) जुल ।

निगूगु । विशिष्ट उत्तमगु थाय गुह्यसिके शरण मालेगु धासा । कदापि अन्यथा (मिथ्या) मज्जीया थःपर सकलें भव शमयागु दको भयं रक्षा याय्गु शक्ति दुह्न त्रिरत्न सोह्यसिनं आःथथें भव (संसार) यागु भयं रक्षायांना अन्ते निश्चय (निर्वाणे) लाके फुगु अन्यथा मखुगु शरण जूया नितिं । महा आचार्य्य पद्मसंभवं । “संसारिक नायो थुपिं ंह्याथे भिसानं अन्यथा ज्वी । शरण स्थान त्रिरत्नयाके अन्यथा ज्वीमखु ।” थथे धैविज्यात । स्वंगूगु । शरण वनेगु या नीति । श्रद्धा संयत्नगु द्वारं शरण वनेमाः । थुगु श्रद्धासं दुने छुते याःसा । प्रशन्नगु श्रद्धा धैगु त्रिरत्न

यागु स्थान आदि सतपुरुष सुगुहसिगु गुण व चरित्र खंगु धैगु संजोगं थर्थे थर्थे प्रशन्न जुया वया थद्दा उत्पत्ति जुगु जुल । इच्छितगु श्रद्धा धैगु पापयागु प्रायश्चितं संसारयागु दुःख आदि समझे जुया लुमना वया । थुगु मज्जीकेगु इच्छा उत्पत्ति जुगु । पूण्ययागु हीत गुणं (फलं) सुगति स्वर्ग व मोक्ष सुख धैगु सिया थुगुयात प्राप्त यायेगु इच्छा उत्पत्ति जुगु जुल । दृढनिश्चित (विश्वास) गु श्रद्धा धैगु । सुखसां गुरु त्रिरत्नयागु कृपा [गुगु त्रिरत्नयागु सदुपदेश रुक्म या फलं स्वागत यागु] धैगु स्यूगुव । दुःखसां मभिगु कर्म शुद्ध याइगु असाधारनगु प्रशान्त खः धैगु सिया चित्तया अन्तस्करणंसे दृढ निश्चित विश्वास जुगु जुल । स्वामि दीपङ्करश्रिज्ञानं “ शरणोत्तम (शरणमध्ये उत्तम) गुरु त्रिरत्न शरण स्थाने बाँलाक च्वँ । भिगु प्रशान्तगु, इच्छिगु दृढ निश्चित विश्वासगुलि । महा पूण्यभूमि श्रद्धास सेवाया ” थर्थे धैविज्यात । पुनर “ बुद्धयात शास्ता (गुरु) । धर्मयात मार्ग लँ । संघयात मार्ग साधनया मित्र भालपा भक्तितया शरण वगेगु जुल ।

प्यंगूगु शिक्षापद । निशेष व अनुकरण तथा अनुकूल अवयव नापं सोंगूया द्वारं आचरण यायेगुली निशेष (मज्जुगु तोते मागु) । बुद्धया

शरणे वना । लोकिक देवता (लोकया द्यो) याके आशा भरोसा व्याना शरण मवने वन्दना मयाये । धर्म याके शरण वना प्राणीयात प्राहार यायगु, चीगु आदि हिंसा, अपराध यायगु चिन्तना प्रयोग तोता दया कृपा तये । संघयाके शरण वना । मित्र सद्य तीर्थिक व बुद्धमत धका चोंसनं (बौद्धमार्गि जूसानं) त्रिरत्न व कर्मफले दृढनिश्चित विश्वास मदुपिं दुष्ट मित्र नाले मज्जुगु जुल । अनुकरण यायेमागु । बुद्धयाके शरण वना न्ह्यार्थिगु भि-मभिगु मूर्ति जूसानं अनादर निन्दायायगु तोता सेवा भक्ति यायेगु क्षत्र (थाय्) शास्ता समानयाना जोनेगु याये । धर्मयाके शरण वना । आज्ञा (धीसन्धि बुद्ध प्रवचन सहितगु ग्रन्थ (शास्त्र पुस्तक) आदि आखः छगलेसं तुच्छ अनादर यायगु आदि कर्मतोता साक्षात धर्मरत्न संज्ञा आदर भक्ति तये । संघयाके शरण वना । शुद्धपुद्गल शील उद्योगि व पिटकधर जक मखुकि छुं प्रवजित यागु चिन्ह मात्र धारणयाह अशुद्ध पुद्गल तक यातनं निन्दा पक्षपात यायगु आदि तोता साक्षात संघ संज्ञा वेका आदर भक्ति तये ।

अनुकूल अवयव । गुरु कल्याण मित्र चिन्तना प्रयोग द्वारं सदां सेवन यायेगु व । गुरुयागु आज्ञा व जिनयागु प्रवचने श्रुत चिन्तन यायगु ।

धर्मयाह्न मित्र (धर्मयाह्न १।२।) यात निन्दा याय्गु कर्म आदि लोकयागु चिन्ह (चालचलन) तोता धार्मिकयागु चिन्ह (चालचलन) कायगु जुल । मेगुनं खँ न्हाथे तःधंगुनं (खँ भिं-मभिंगु न्हाथे तःधंगु वोसनं) । त्रिरत्न मतोतेगु । ज्या (भिं-मभि) न्हाथिगुपरेजूसां शरण मेपिके ममालेगु । सदां त्रिरत्नयागु गुण लुमंका पूजा, पाठ यायेगुली उद्यम (कोशिस) याय्मागु आदि आपालं दु जुल । “सुहृडलेख धैगुलिं- गथेजा सुगतयागु मूर्ति सिं याके जूसां दयकागु न्हागु जूसां ज्यू । पण्डित ज्ञानिगुणिं पूजायाये ।” धैगु व । “न्येन्ग्यी गोडग्येन्” धैगुलिं न्यासः दँ लिपा ज्वीबले । जि आखः या रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतित जू । उगु बखे थुके गौरव ति [सर्व संस्कार अनित्य । आश्रव दक्ख दुःख । सर्व धर्म अनात्मा । निर्वाण शान्ति ६ धैगु चर्तुप्रवचनया आखः इत्यादि] धैगु व । “अधिचिन्तन सञ्चोदन” धैगुलिं । मत्ता (ममता) थुगु प्रमाद (बेहोस) दको या मूल । हीनह्य भिन्नुयात जकनं निन्दा याय्मते । धैगु व । पुनर मेगुनं विनय व्याकरणं- “छं प्राण, राज्यभोग व ख्याःय्गु निमित्ते जकनं त्रिरत्न तोते मते ।” धैगु आदि अपालं कनातगु दु ।

न्यागूगु । शरण वनेगुया हीत, गुण । दुनेया बुद्धमत यागु श्रेणी लाइगु (बुद्धया परिवार ज्वीगु) दुर्गती कुतुं मवनीगु । शील संवर दकोया आश्रय स्थान ज्वीगु । मनुष्य, अमनुष्ययागु अन्तरायं (दोष विघ्नं) मथीगु । रोग कमतिजुया आयु ताहा ज्वीगु । न्हापायागु कर्मावरण (कर्मया मेल) शोधन ज्वीगु । कारण संभार निगू पुरे जुया ननानं बोधिपद लाइगु जुल ॥ संग्रहयासा “ पारमिता समुच्चय ” धैगुलिं । “शरण वनागु पूण्यया रूप (वस्तु) दःसा । थुगु त्रिशाहश्र लोक धातुनं थल चीगो ॥ ” धैतये हीत गुण अचिन्त्य जुल । थुगु प्रकारं जिन पुत्रपिंसं शरण वनेगुया अभ्यास यायेगुली शिक्षित ज्वीगु चर्या जुल ॥ “कुन्साँ लामैस्यालुं” समन्त भद्र मुखागम धैगुलिं । “ त्रिशरण वनेगु तोता न्हाथे गम्भीरगु तःधंगु छगु धर्म चर्या याःसां दुनेया बुद्धमते मलागु जुल । ” “ पिनेया शैवमत व दुनेया बुद्धमत शरणया विशेषं ” धैतल । अकुशल कर्मे दर व होस दय्केगु । देव व वायूयोग आदि भावना याना साधारण सिद्धि प्राप्त याय्गु तीर्थिकपिनिनं दसां । त्रिरत्न यागु शरण वनेगु मस्यूगुलिं मोक्षमार्ग छुते जुया सदां संसारं तरे मजुगू जुल । अथेया निति मोक्षमार्गे चोना दुनेया बौद्ध मत ज्वी धुसेलि शरण वनेगु व शरण वनेगुया ७

शिखापद प्राणवंसां मतोतुसे धारण याय्मा । सूत्र । गुह्य व्यक्ति बुद्धयाके शरण वन । थुह्य भिन्नकं उपाशक जुल । गवलेसं मेपि देवतार्पिके शरण मवने । सद्धर्मे शरणवंह हिंसा, अपराध याय्गु चित्त छुते ज्वीके । आर्य्य संघयाके शरणवंह । तीर्थिकपि संगत मयाये । थथे आदि आज्ञा दय्का तथे जुल । प्रतिष्ठायाना पूजा भावयाना मान्य सत्कारयाना तयागु बुद्धया मूर्ति व प्रवचन धर्मशास्त्र थःगु परिभोग सम्पति भामपियेगु । मेगुनं बुद्धयागु मूर्ति चोया तगुव । दय्का तःगु इत्यादि नाप वया दयकीबले वाहेके मेवले वामला धका खिचेयाना गिजे याय्गु आदि निन्दायात धासा प्रायाश्चित अत्यन्त तचोगुलि थथेयाये मते । प्रवचनयागु आखःया पुस्तक आदि वस्त्र मदेक तयगु व । वेंतयगु । हाचां गायगु, थ्वायगु आदि व । सफू प्वीकेबले पतिंचा इभ्या कया थीगु आदि अनादरगु आचरण दकोनं प्रायाश्चित अधिक तचो । भगवानं । न्यास दँ लिपा । जि आखःया रूपे चोने । जि खः धैगु प्रतीत जू । उगु वखते उके गौरवति । थथे आज्ञा जुल । हनं बुद्धया आज्ञा (सफू) या द्योने काय (मूर्ति) तयमते धार्थे । बुद्धयागु काय वाक आश्रय स्थान (मूर्ति) दकोसिवेनं वाकयागु आश्रय (मूर्ति) धैगु जोगेगु तोतेगु थाय वयेनीगु व । शासन सदां धारण ज्वीगु आदि साक्षात बुद्ध व फरक भचाहे मदया

विशेष उत्तम धका आज्ञा जुल । शरण सप्तति धैगुलि- “ शील संवर सकसियां दःसानं । शरण मवंहयाके मदु ” धका धैतथे प्रतिमोक्षया भिक्षु श्रामणेर उपाशक आदियागु शीलसंवर दकोयानं आश्रय स्थान शरण वनेगु मदेकं मगा (उपायहे मदु) । थुफेसं मेगु उत्तम बोधिचित्त उत्पत्ति यायेगु व । गुह्यमन्त्र, वज्रयानया अभिशेक आदि दकोया पूर्व न्हापां शरण वनेगु लक्षण पुरे ज्वीकातिनि वनेमा । छुं छन्हुया जक उपोषदशील काय-तनं न्हापां शरण वनेगु मदेकं मगागुलि शील संवर गुण दकोया भूल (हा) जुल । त्रिरत्न यागु गुणसिया श्रद्धा शरण वनेगु जा छु, भचाबुद्ध धैगु शब्दमात्र न्हेपनं न्येनागु व । काय वाक चित्तयागु आश्रय स्थान न्हागुलिसं संवन्ध संजोग किञ्चित मात्र याहसितं स्वभावे मोक्षयागु पुसा दया अन्ते निर्वाण प्राप्त ज्वी । राजा अजात शत्रु बौ स्याह्वनं त्रिरत्नयाके शरण वंगुलि न्हेन्हूजक नरक भोगयाना तरे जुल धैतगु व । देवदत्त सोंगू पञ्च महापाप यागुलि म्वाम्वाहेनरकयागु मिस्रले बुद्धयागु प्रव वने विश्वास जुया । जि थनिं चित्तया अन्तस्करणंसं बुद्धयाके शरण जुल धका धागुलि “रूईपाचेन्” (अस्थिक) धैह प्रत्येक बुद्ध जुल धका आज्ञा दय्का तगुथे जुल । “भिमल धैगु सूत्र” । गुगु शरण वनागुया पूण्य । यदि थुगु यागु

रूप दसा । आकाशधातु दको जायांनं । थुगु थ्वयावे अपो ज्वी धैगु व । “पारमिता समुच्चय” धैगुलिं “शरण वनागु पूण्य रूप दसा । त्रिधातु थुगुनं थल चिगो । लःया खानी महासागरया लः दाना तुलना गुबले याये फै ।” थथे आज्ञा जुल । मेगु सूर्य गर्भ सूत्र । बुद्धया शरणे सुप्राणि वनी । (थ्वैत) कोटांकोटी मारनं फुके फैमखु । शील सेना मन भ्रान्ति जूसानं । थुह्म निश्चयनं लिपा यागु जन्मे तरे जुया वनीगु । [सहयोग प्राप्त ज्वी] । तसर्थ थःमं पूजा, पाठ देव ध्यान, मन्त्र, जप इत्यादि कुशलभूल (धर्म) गुगु याय्गु दववसं त्रिरत्नयात पूजा चह्येयाना पूण्य प्राणिया कारणे परिणामन (धर्मदान) याये । पुन्ही, अमाई आदि खुगु बखतेसं त्रिरत्न यागु पूजा गुलिफत फकोयाना सदां त्रिरत्नयागु नित्यपूजा तुते मयाये । बखत सदा-सर्वदां सुख, दुःख न्हागु जुयावोसां त्रिरत्नयाके शरण वनेगु जक लोममंक याये । थथे यानागुलिं सपना म्हंगसेनं भय, त्राश आदि ज्वीगु बखते शरण वने फत धासा (वन धासा) अन्तराभवेनं थथे ज्वीया नितिं थथे मज्जतले शरण वनेगुली कोशिस मेहनत याये । संग्रहयासा मनया भरोसा त्रिरत्नयाके जक तथा प्राण हे वंसां शरण वनेगु मतोतेगु हगु यायेमा । “मैत्रि व्याकरण सूत्र” बुद्धयागु काय मूर्ति चैत्य सम्बन्ध

जुक । (मैत्रियागु पाले) प्रथम संघायने ज्वीबले अर्हत् प्राप्त ज्वी । बुद्ध प्रवचन शास्त्र चोपिं पाठ यापिं धर्मे सम्बन्ध जुक । दुतीय संघायन ज्वीबले अर्हत् प्राप्त ज्वी । संघयात सेवा चाकरी आदि यायेगुली संबन्ध जुक । तृतीय संघायन ज्वीबले अर्हत् पद प्राप्त ज्वी । न्हापा न्हापायाह्म बुद्धया शासने । त्रिरत्नयाके संबन्धतपिं गुपिं सकलें लिपा लिपाह्म बुद्धया शासने मुक्त ज्वी । थथे आज्ञा दयका तगुदु जुल । शुभम् ।

इति जिनपुत्र पर्याये उद्धृत संक्षेप मूल

त्रिशरणा गभनोपदेश

समाप्त

भिक्षू दिशा स्वंगू कालेसं मङ्गल सुख शान्ति ज्वीमा शुभम् ।

मानदास सुगत दासया संकलनं
भाषा सफू कांथवात उपहार !

अभय द्वोप कृत "बाकं बोनेगु पिनेयागु"

साधारण पूर्वगतया टिका

भोट भाषाया नेपाल भाषा अनुबाद

छत्वाचा खँ

जगतया शास्ता भगवान बुद्ध श्री शाक्य मुनिया आज्ञा अनुवाद “काग्युर” नाम तिब्बट भाषाया बौध्दग्रन्थे अन्तरगत जुया चोंगु स्मृति सस्थान धैगुग्रन्थे उल्लेख यानातगु (प्यंगरत्न) “मन फःहीकेगु प्यंगु” बुद्धोपदेश हेमाल देश निवासी महा पण्डित विद्याधर अभय द्वीपं संचिप्त रूपे सार संग्रह याना दयेका विज्यागु “छोन्दो” पूर्वगत नाम सद्धर्म पुस्तकया टिका सुंगुह्य भोट भाषा मस्यूपें सद्धर्माभिलाषि सज्जन धर्मिक जनपिन्त छुं भति हीत प्रयोजन दैला धैगु अभिप्रायं नेपाली भाषां अनुवाद यानागु जुल । थुगु चिकिचा धंगु पुस्तक जूसानं सार गर्भित ज्ञानयागु रसं संयुक्त जूगु दु । तथापि अत्यन्त छोटकरी रूपे संग्रह याना लेखयाना तःगु जूयानिति वाँलाक स्पष्ट बुक्के मजुई फु तसर्थ थुकीयागु विस्तार्थ वाँलाक सीयकेगु ईच्छा जूसा “कुनसाङ् लामैश्यालुं” धैगु तिब्बट भाषाया सफू सोया सीयेका विज्याहुँ, स्वया दिसं । थुके दोंगु व शुद्धाशुद्ध भूल दको सुविज्ञ जनपिके क्षमा याचना याना ।

अनुवादकः- भिल्लु वागेन्द्र विशुद्ध वज्र
फरपिः- वज्रयोगिणी स्थान

साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिण संख्या सञ्चय
नेपाल भाषा अनुवाद ।

नमो बुद्ध धर्म संघाय । थुगु शरण वनेगु चतुर्प्रद-
आवश्यकतां दयका । थुगुनं न्हापां नसंति इले न्हेलं
दुनेनसैं तचोगु श्रद्धा भक्ति वेका थुगु वाक्य बोने हे गुरु !
फुना वनीगु । पाप धर्मया कर्म पट्गति यागु थासे । अमनं
विज्याहुँ धका सोको बोने ।

संचिप्त नीति शासन प्रवेश नाम विजहार । भोट भाषाया

क्षिण गन्ति मुनेगु (ल्याख धंकेगु) नीति सरलगु छगु
चाय्व सयनासन (लासां दना) जाउँगु थासे चोना
जि क्षण संपति शरीर । भिन्नकं प्राप्त जूसां अनित्य याकनं
थनी निश्चयनं कुतुवनी (लायि) । गुरु रक्षा याना

१२

थनंलि शरण वनेगु थाय् (शरण क्षत्र) मनं ल्वीकेगु । न्द्योने आकाशे पञ्चरश्मिया दध्नी सिंहासन पञ्चचन्द्रे गुरु मुनीन्द्र सुवर्णया उण छपाखाः

मानदास सुगत दासया संकलनं
जाणा सफू-कुथियात उपहार !

निका लाहा जःगु भूमिस्पर्श (मुद्रा), खःगु ध्यान मुद्राया बोने पिण्डपात्र धारण याना, तुति निपा वज्राशन, त्रिचीवरं पुना लक्षण व्यञ्जन प्रकाश जुया रश्मिया धात्वी विज्याह, काय संघ वाक धर्म चित्त बुद्ध त्रिरत्न स्वरूप मेपिनं दश दिशाया शरणस्थान बाकि मदेक दको समूहजुया विज्याह साक्षात विज्यांना चोन धका मनं लोके ।

शरण वनेगु । थवसपोल मुनीन्द्रया अग्रे थःव मां बौ सकल प्राणि चोना । त्रिद्वारं भक्ति शरण वने । नमो । जिव मां आकाश समानं सकल प्राणिपिं थुगु देलानसें धारण याना बोधि मूले मलातले दशदिग् त्रिकालया सकल तथागतया काय, वाक चित्त गुण, कर्म दको छगुली समूह स्वरूप । ८४००० चय्प्यदोल धर्मस्कन्धया उत्पत्ति स्थान (म्वाहान) । आर्य्य संघ सकलया अधिपति । भट्टारक मूलव परंपराया सहितया श्रीमान् सद्गुरुपिके शरण । संबुद्ध भगवानपिके शरण । सद्धर्म दको शरण । आर्य्य संघपिके शरण धका सोको बोने ।

थनंलि गन्ति मुनेगु (व्याख धंकेगु) यासा । गुरुयाके शरण जुल । बुद्धयाके शरण जुल । धर्मयाके शरण जुल । संघयाके शरण जुल ।

धैगु सखि, दोछि आदि गुलि यायेगु खः यानालि लिपा अन्तिमे । शरण स्थान गुरु मुनीन्द्रयागु कायं रश्मि खवया, थःव प्राणियात खल । अनादिनसें थौतक मुंकागु पाप मेलया समूह (मुनाच्चंगु) छु तक दु व्याको शोधन जुया शुद्ध जुल धका भापिये ।

शरण स्थान गुरु (मुनीन्द्र) यात वन्दना व पूजा चड्हे याना । पाप देशना याना पूण्य हर्षानुमोदन याना । धर्मचक्र अधेषण याना । निर्वाण जुया विज्याय मते धका याचना याना । कुशल समूह (पूण्यमुंगु) बोधि परिणाम याना । जिगु शरीर व सम्पति परिग्रहणयाना अधिस्थान याना विज्याहुँ धका सप्त विधान पूजा संक्षेपं याये ।

थनंलि प्रहर समाहार यायूत (सिधय्केत) बोने विज्याना चोह्ल गुरु मुनीन्द्र प्रशन्न जुया । थःगु सीरे विज्याना रश्मि जुया । थःके लीन जुल गुरुया त्रिमण्डल व । थःगु त्रिद्वार फरक मदेक अधिस्थान जुल धका भापिये ।

अन्तिमे लिपा परिणाम (कर्मदान) प्रणिधान (आशिस) मंगल आदि यायेगु । थुगु पूण्य याकनं जि श्रीमान् गुरु शिद्ध जुया । जगत छह्वहे

मन्यंक । छलपोल^{मा} भूमि तय फय्मा । त्रिरत्न यात प्रार्थना यानागु प्रभावं । जि आदि चोनागु भूमि दिशास । रोग, दोष, गरीब, कंगाल (दुःखि, दरिद्र) वाद बिवाद (ल्वापु कलह) शान्ति व । धर्म व मंगल प्रवृद्धि याना विज्याहुँ । जि त्रिरत्न शरण वना लोकया द्योयात वन्दना मयासे प्राणियात हिंसा याय्गु अपराध कर्म तोता कुमित्र तीर्थिक व भाकरी पासा नालेगु तोते । बुद्ध मूर्ति चोयातगु, दय्कातगु व बुद्ध प्रवचन ग्रन्थ पुस्तक तथा भिक्षु संवयात साक्षात त्रिरत्न खना वन्दना व पूजा सेवा भक्ति तया समस्त प्रकारं सेवन याये फय्मा । सत्पुरुष कल्याण मित्र सेवन याना सद्धर्म न्येना । न्येनागु अर्थ मने तया । आर्य्य सत्य प्यंगू भावना याना । इन्द्रिय चञ्चल मजुइगु मूल शिन्ना सम्पर्क ग्रहण याना सदां त्रिरत्न पूजा याय्गुली उद्यम कोशिस याय् फय्मा । शरीर प्राणहेवसां त्रिरत्न कदापि मतोतेगु आदि शरण वनेगुया साधारण व छगू छगू शिन्नापदे । सर्वप्रकारं शिन्तित जुया त्रिरत्न या शासन जोने फय्मा धैगु शिन्नापद फुक प्रणिधान गाथास अभ्यास याय्गु ।

थुगु प्रकारं शरणवंह दुनेया श्रेणी बुद्धमते लाना । शील संवर दकोया आश्रय स्थान जुइगु । न्हापा हुना तयागु कर्म मेल (कर्मावरण) कम

जुया फुना वनोगु । पूण्य विपुल तःधंगु हुनीगु दुर्गती हुतुं मवना । मनुष्य, अमनुष्यया अन्तरायं मथीगु । कामना यानागु शिद्ध जुया ननानं बुद्धपद लाइगु आदि हीत गुण (पूण्य फल) च्याता कनातगु जि व पर सकल जगत यात प्राप्त जुइमा । मुख्यनं थनिनसें जन्म जन्म पत्तिकं सद्गुरु त्रिरत्नयागु करुणां । अनुग्रहण याना (जोना) संसारयागु भयं रक्षा जुया संबुद्ध ननानं प्राप्त जुइमा । बुद्ध त्रिकाय प्राप्त ज्वीगु अधिस्थान व । अवल धर्मता सत्ययागु अधिस्थान व । संघ मवागु (अच्छेदसन्धि) या अधिस्थानं । यानाग परिणाम प्रणिधान सिद्ध जुइमा धैगु हीत गुण प्रणिधान गाथा श्लोके मिले जुया चेंगु बोना ।

परम उत्तम शास्ता, देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म बुद्धयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कल्याण जुइमा । शान्त विराग देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म । धर्मयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति । थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कल्याण जुइमा । परमगणया उत्तम, देव, मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म संवयात वन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा ।

प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनी थन स्वस्ति कल्याण जुइमा । स्वयं अचलगु कायं मंगल जुइमा । ख्वीगु सोर अंगयागु वाकं मंगल जुइमा । अन्तं मुक्तगु विमल चित्तं मंगल जुइमा । दिनसं स्वस्ति रात्रिसं स्वस्ति । मध्यानेसं स्वस्ति । दिन रात्रि सदाकालं स्वस्ति जुइगु । त्रिरत्नं मंगल यायेमा । शास्ता (मुनीन्द्र) लोकधात्वी विज्यागु व । शासन सूर्यया रश्मिये प्रकाश जूगु । शासनवर गुरु, शिष्य अत्यन्त मिले जूगुलि । शासन ताकालं स्थीर जुइगु मंगल जुइमा धैगु मंगल वाक्य बाँलाक याये ।

१७

संक्षिप्त साधारण शरणगम चतुप्रदक्षिण संख्या सञ्चय नीति शासन प्रवेशद्वारनाम

थुगु थ नाप भाग्य समानपि जनसाधारण सुगुह्यासित हीत जुइया । निति जन्म जन्मपति त्रिरत्नं अनुग्रहणयाह्व “ मोळाम् खताङ् ” अणिद्धि समुद्र धैह्व स्वनिवास्थान “ ता’श छ्वेरू खिलवै ” धैगु एकान्तगु थासे ध्यान कुटीस प्रयुक्त यानागु पूरणं प्राणिपिं सकृत् त्रिरत्नयागु शरणे लायेमा त्रिरत्नयात बन्दना बायेगु ।

नमोरत्न त्रयाये । नमो मञ्जुश्रिये । नमो सुश्रिय । नमो उत्तमश्रिय स्वाहा । धैगु बोना सोको बन्दनायात धासा लखन्नि प्रमाणं यानागु जुई धका आज्ञा दय्का तल । गुरुयात बन्दना यायगु । नमो गुरुभ्यः । त्रिरत्नयात बन्दना यायगु । नमो बुद्धाय । नमो धर्माय । नमो संघाय । धैगु जुल ।

१८

“ कथ्युर ” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानातमु मेवा भाषं अनुवाद

पितृ-मातृ सूत्र

त्रिशरणगम

बुद्ध बोधिसत्त्वपिन्त वन्दना ।

थथे जिं न्येना, छगू समय भगवान् श्रावक संघ सहित श्रावस्ति जेतवने अनाथ पिण्डयागु आरामे विज्याना चोन । थन भगवानं आज्ञा दय्का विज्यात हे भिक्षुपिं ! गुगुगृहे (छे) माँ बौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु ब्रह्मा संयुक्त जुल । छुया निति धाःसा हे भिक्षुपिं ! । कुल पुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं ब्रह्मा तुल्य जूगुलिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ बौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक पूजा याइगु । वथे बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे थुगु । गुरू संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं न्हापाँयाह गुरू समस्त दानयाये जोग्य जुया चोपिं जुया

१६

नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ बौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छे । थुगु मानव संयुक्त जुल । थ्वछुया निति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं मानव तुल्यजूया नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छे माँ बौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु व । तथा बाँलाक सेवाचाकरी याइगु छे थुगु देवता संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलयां द्वारं, देवता तुल्य जूयानितिं जुल ।

भगवानं थथे धका आज्ञा दयका विज्यात । सुगतं थुगु खँ आज्ञादयकालि पुनर हानं शास्तानं थुगु खँ आज्ञा जुल ।

माँ बौ निहस ब्रह्मा जुल । वथेन्हापायाह गुरू जुल । कायमचाया समस्त दान याय योग्यह । देदनं मानवनं खः । अथेयानितिं थुपिं निहस अनियाये यायगु थाँव । भोजन, स्नान् पादप्रक्षालन (तुतिसिकेगु) । नयगु, तोनेगुव । वस्त्र व लासा, फांगा । आश्रय स्थान आदि याके । ज्ञानी, गुणी सेवा याये ।

२०

त्रिशरणगम

थुपिं माँ बोया । सेवायानागु । थुही ज्ञानी गुणी थुकेयात निषित (अपवाद) मदुह । थुह सिनां सुगति वनी जुल ।
भगवानं थुगुखँ आज्ञादयका विज्यागुलि । भिक्षुपिं हर्षजुया भगवानं आज्ञा जूगुली अभिनन्दन यात । पितृमातृ सूत्र समाप्त ।

“कम्युर” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानातम् मेवा भाषं अनुवाद

बुध्दोपदेश

२१

भगवान बुद्ध श्रावस्तिपुर महानगरे अनाथ पिण्ड महाजनं दयका विज्यागु जेववन महाविहारे विज्याना चोंगु वखते जिनमती धैह बोधिसत्वयात
थथे उपदेश आज्ञा दयका विज्यात ।

१) हे जिनमती ! पृण्य इच्छायाह्म कुलपुत्र, कुलपुत्री तथागतयात पूजा याये । २) प्रज्ञा इच्छा याह्म धर्मश्रवण यायगुली उद्यम कोशिस याये

३) सुगति इच्छा याह्म शील पालन याये । ४) परिभोग (धनसंपत्ति) इच्छायाह्म दान (त्याग) वढेयाये । ५) सुरूप इच्छायाह्म क्षमा भावना याये । ६) प्रतिमान
इच्छायाह्म गुरुयाके गौरवतये । ७) धारणी इच्छायाह्म अभिमान मदयके । ८) ज्ञान इच्छा याह्म नियमथें मन तयगुली चोने । ९) मोक्ष इच्छायाह्म पाप
दको तोते । १०) सकल प्राणी सुखी यायगु इच्छायाह्म बोधि चित्त उत्पतियाये । ११) यैपूगु भिंगु खँ न्यनेगु इच्छायाह्म सत्य खँ ल्हाये । १२)
गुण इच्छायाह्म भिन्नकं एकान्ते (चोनेगुली) खुशि याये । १३) धर्म इच्छायाह्म कल्याण मित्र नाले (सेवन याये) । १४) समथ इच्छायाह्म
तन्ता मदयकेगु अपो याये । १५) विपर्ययना इच्छायाह्म धर्म सून्यगुली (धर्म नैरात्म्य) छगू छगू परिक्षा याये । १६) ब्रह्म लोक इच्छायाह्म मैत्री
करुणा मुदिता उपेक्षा भावना याये । १७) देव मनुष्यया परिभोग समृद्धि इच्छा याह्म दश सुकुशल कर्मयागु मार्गं सम्यकं ग्रहण यायेगु । १८) परि
निर्वाण इच्छायाह्म (नैरात्मा) सून्यगु धर्मे अभिनन्दन याये । १९) दको गुण प्राप्त यायगु इच्छायाह्म त्रिरत्नयात पूजायाये ।

२२

—*~*~*~*

प्रश्नोत्तर

ति०कं० रत्नकूट (कापा) २६३ पौ

धर्मया उपदेश विषय, भगवान् बुद्धयाके राजा अजातशत्रुया प्रश्न

त्रिशरणम

आजतशत्रुं विन्तियात- भगवान् ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) कल्याण मित्र जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! दानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! दानयानागुया हेतु शदस परिभोग जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं याज्ञा जुल- महाराज न्येनागुया हेतु शदस प्रज्ञा जुल । राजां विन्तियात- भगवान् शीलयागु हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज शीलयागु हेतु शदस सुगति सबन्ने वनीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! क्षान्ति यागु हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! क्षान्तियागु हेतु शदस प्राणी अनुरक्षण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात-

२३

त्रिशरणम

भगवान् ! वीर्ययागु हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! वीर्ययागु हेतु शदस बुद्धयागु धर्म दको परिपूर्ण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! ध्यानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! ध्यानयागु हेतु शदस उपशान्त जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस शंसय शंखा मदैगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! प्रार्थनायाना धर्म न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! प्रार्थना याना धर्म न्येनागुया हेतु शदस विचिन्ता संदेह मदैगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस समाधि व अभिज्ञ प्राप्त ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! भावना यानागुया हेतु शदस अपगत छुते ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान् ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस क्वातुक ज्वोनेगु तोतीगु जुल । राजां ! विन्तियात- भगवान् ! दुःख न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञाजुल- महाराज ! दुःख न्येनागुया

२४

हेतु शदस उपादान मदैगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस जि धका जोंगु, जिगु धैगु जोंगु विरोध ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! शान्त निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस छु ख ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! शान्त (निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस उपशान्त जुल ।

नमःगुरवे

२५

तिब्बट् भाषा मस्यूपिं आदि कर्मिक बोधिसत्व यानिक पुण्यात्मापित हीत चिन्तनयाना “कुन्सां लामें श्यालुं” समन्तभद्र मुखागम धैगु तिब्बट् भाषाया ग्रन्थानुसार । बुद्धबोधि, बोधिसत्व यान (महायान) चर्याक्रमया त्रयोत्तम मूल सोंगु उद्देश्य संक्षेपं चोया यथाः—

“जोर्वा सेंके धांपा” उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्ति “डोशि मिग्मे धांपा” उत्तम अनालम्बन मौलि । “जेसु डोवो धांपा” उत्तम अनुणामन ।

(१) उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधि प्रणिधि चित्त समुत्थान संक्षेप रूपं । ‘माँ आकाश समानं प्राणिपिं भव संसारयागु दुःखं तरेयाना संवोधिपद लाकेया निमिचे ‘थुगु भद्रगु चर्या याये’ धैगु चित्त उत्पत्ति याय्गु जुल ।

(२) उत्तम अनालम्बन मौलि । बोधि प्रस्थानान्तरगतया साधनचर्या संक्षेप रूपं ‘गुगु यानागु चर्या क्रिया विधिस, दोपं मपुंक अर्थात् मदोंक पूर्यक्रमादि स्मृति संप्रजन्य संयुक्तयाना क्रियाविधि अनुसार चर्याक्रिया सम्पूर्ण याय्गु’ जुल ।

(३) उत्तम अनुणामन । बोधि परिणामन तथा बोधि प्रणिधान अन्तर्गत संक्षेप रूपं यानागु पूर्य क्रिया सिधयव गुगु मुनागु कुशलमूलं पूर्यं, जि ननानं बुद्ध सिद्ध जुया जगत प्राणिपिं मल्यंक बुद्ध भूमी लाके फय्मा’ धैगुव ।

विशेषनं । न्हापा जुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्यात । लिपा विज्याईपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याई । थौं कन्हे विज्याना चोपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याना चोन । वर्थे जिनं बोधि परिणामन याना जुल धैगु मती तथा परि-

२६

णामन यानागुलिं निगू प्रकारया परिणामनं संयुक्त जूगु जुल । (बोधिप्रणिधान । आशिस् । सच्चिप रूपं ।)

मंजुश्री बोधिसत्वं गथे सिया विज्यात ध्वर्थे समत्त भद्र बोधिसत्वं सिया विज्याक ध्वस्पोलपिं प्रभितिं बोधि सत्त्वपिंगु ल्यु अनुशिद्धित जुय निमित्ते थुगु पूण्य परिणामन याना ।

त्रिकाले विज्यापिं सकल जिनपिसँ गुगु परिणामन उत्तम वर्णन यानातगुली । थुगु जिगु कुशलमूल (पूण्य) नं उत्तम भद्रचर्याया निमित्ते परिणामनायाना जुल ।

तिब्बट भाषाया उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधिप्रणि चित्त समुत्थान गाथाया संस्कृत किचः । आकाशधातु पर्यन्ते स्थिताय सर्व प्राणिनाम् । ते उत्तम नाथं दं प्राप्नुवन्तु चिति चिन्तयन् । तेषां मेव च अर्थेन शुद्धचर्यां करोम्यहं ।

ति० भा० या० उत्तमअनुणामना गाथाया संस्कृत किचः ! शिध्यतु यतत् विषमिति चिन्त्ये । साध्यत मेतत् मनसा च भवत् । तेन च पट्गति जन्तुर शेषं । भवतो

भुवने याच्वहि वास ।

सं. तृस्कन्ध यथा परिणामितम् अतीतैर्बुद्धैर्भगवद्भिः । यथा परिणामयिष्यचे अन्तर्गत बुद्धो भगवन्तो यथा परिणामयन्ते एतहि प्रत्युत्पन्ना बुद्धे भगवन्तं स्तथाऽहमपि परिणामयामि ।

परिणाम प्रणिष्ठां आशिस । मञ्जुशिरी यथा जानति शूर । सोऽनु समत्तभद्र । तथैव । तेषु अहं अनुशिद्ध्यमानो । नामयमी कुशलं इमु सर्व । सर्वत्रिय ध्वगतेभि जितेभिः । यापरिणामन वर्णितु अग्राः । ता य अहं कुशलं इमु सर्व । नामयमी वर चन्द्रचरीयं ।

त्रिशरण वनेगु बोधिचित्त उत्पत्ति यागु वचन

तिव्वट् भापाया "साँग्ये छवेधौ" यागु अर्थ

त्रिशरणगम

बुद्ध, धम्म व गणया उत्तम (संघ) पिंके। बोधि (पद) मलातले जि शरण वने। जि दान आदि यानागु पण्यं, जगत हीतयाये कारणे बुद्ध जुय्मा। स्वको बोने। चतुर्वर्गविहार भावना "सेम्येन् थांच्ये देवाधां"। मैत्रीधैगुया अर्थ। सकल प्राणि सुख व, सुखया पूसां संयुक्त जुय्मा। करुणा सकल प्राणि दुःख व, दुःखया पुसां छुते जुयमा। मुदिता-सकल प्राणि दुःख मदुगु सुख छुते मजुप्मा। मुदिता-सकल प्राणि सःती तापाः यो-मयो मदुगु (छुतेजुगु) उपेच्छाय् चोनेमा। भूमि अधिस्थान- "थांच्येदुनि०" धैगुया अर्थ। दयाचोक भूमि शुद्धगु। शर्वल (कच्चिंगः) आदि मदुगु। पाःव्हाःथे माथवंगु बैदुर्य यागु। स्वयं कोमलगु स्थान जुयमा। भूवन अधिष्ठान- सुखं संयुक्तगु लोकव्यूह (सुखावती) थे। रत्नया भूमि पुष्पं सहितगु (वृक्ष सिमा पुष्करणी (पुखु) आदि पुरे मज्जगु मदुगु। विपुलगु धर्म शब्दं संयुक्तगु जुयमा। आरुन्धण। "माली सेच्येन्०" यागु अर्थ। शेष मदेक दको प्राणिया नाथजुया

२६

पवी मखुपिं मार शैनी फुकुलदेव। भाव दको बाँकि मदय्क यथावत् सियी विज्याह। भगवान परिवार सहित थुगु स्थाने विज्याहुँ। प्रतिष्ठा-भगवान थन विज्यागुलिं जिमि पुण्य भाग्य संयुक्त जुल। जि पूजार्चन ग्रहणयाय निमित्ते। थन विज्याहुँ। (गुथायतक पूर्ण मज्जीगु)। पद्मासन सम-र्पण- 'तोडसुंकुन्०' धैगुया अर्थ। दको त्रिधातु समानगु। अष्टदल पद्म (च्याहःदुगु पलेरवाँ) वेशरी सहितगु। सुविरता जुया विशालगु चरेयानागुली। सुखथे विज्याहुँ। स्नानागार आलखन। 'ध्विकीखांपा' धैगुया अर्थ। अत्यन्त मधुर वारना दयाचोंगु रत्नानागार। फट्किरियागु भूमि निर्मलजुया उज्ज्वलगुथे मनोहर जुयाचोंगु थीगुथौ। थिनाचोंगु मुतियागु इलाँ थन प्यने। स्नान 'भितारतांपा' धैगुया अर्थ। गथे जन्म जुया मात्रनं। देवतापिसँ स्नान याकूथे। शुद्धगु दिव्यजलं। जिनं वथे स्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये हु। पुनर हानं 'धेशिस्येग्पा०' धैगुया अर्थ। तथागतपिं व थ्वसपोलया पुत्रपित्त। आपालं रत्नयागु कलशया सुगन्ध जलं। मनोरम सुपरिपूर्णगु गीत (स्ये) व। अनेक वाद्य (वाजा) सहितं रत्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये आःहुँ। हुयगु "धेधागुकुला" धैगुया अर्थ। थ्वसपोलपिनिगु काये समान मदुगु वस्त्र। पवित्र सुगन्धगुलिं कायेहुये।

त्रिशरणगम

३०

ओं हुँ त्राँ न्हीं आः। वस्त्र आभुषण त्रियकेगु “धेनेधेला” धैगुया अर्थ— थनंलि थ्वसपोलपिन्त वर्ण बांलागु । अत्यन्त मधुर वास्ता वयाचोंगु उत्तमगु वस्त्र चरे याये । ओंवज्र वस्त्रे स्वाहा । सप्त विधान अनुत्तर पूजा । ‘भद्रचरी’ ‘भिन्येसुधा०’ यागु अर्थ— यावत दको भिगू दिशा लोके । सोगु बखते विज्यापिं सकल नरसिंहः । थ्वसपोलपिं शेष मदेक सकल यात जिनं । प्रसन्नगु कायवाक चित्तं वन्दना याये । १ । भद्रचरी यागु प्रणिधान बलं । सकल जिनया अभिमुखे चित्तं क्षत्ररज (पृथिवीया धुं) प्रमानं शरीर कोछुना । सकल जिनपिंत वन्दना याये । २ । छगुरजेसं रजप्रमानं बुद्धपिं । बुद्धपुत्रया दध्नी विज्याना चोंगु । थुगु प्रकारं बाकी मदय्क धर्मधातु । थ्वसपोल जिन (बुद्ध) पिसं पूर्ण जुल भापा । ३ । थ्वसपोल पिनिगु पत्नीमुखगु सागरसमानगु (गुण) वर्णन । सारेयागु अंगं दको सागर यागु शब्दं । सकल जिनपिंगु गुण वयानयाना । सकल बुद्धपिन्त जिनं तोत्रयाये थुथासरत्न मण्डल दोहलपे । ४ । पूजा— उत्तमगु पुष्प स्वां उत्तमगु माला । अनेक वाड्य (वाजा) उत्तम लेपन होगु वस्तु (स्नेहलेगु) उत्तमगु छत्रं । उत्तमगु दीपं (मतं) व उत्तमगु धूपं थ्वसपोल जिनपिन्त पूजा याये । ५ । उत्तमगु वस्त्र दको व उत्तमगु सुगन्ध । सतुचूणं । सुमेरु समान

दको विशिष्ट उत्तमगु रचना (दयका) थ्वसपोल जिनपिंत पूजायाये । ६ । जोरामदुगु विस्तिर्न (तःधंगु) गुगु दको पूजा । थ्वसपोल सकल जिन (बुद्ध) पिन्तनं भापा । भद्रचरियागु श्रद्धाया बलं । सकल जिन (बुद्ध) पिन्त पूजा वन्दना याये । ७ । पापदेशना । राग, द्वेष, मोहयावसं । शरीर व वचनवर्थे मनं । जियानागु पाप छु दु । थुगु दको छगू २ जिनं देशनायाये । ८ । पुण्यानुमोदन । झिगू दिशाया सकल जिन (बुद्ध) व बुद्धपुत्र [बोधिसत्त्व] । सकल प्रत्येक बुद्ध शैल अशैलव । दको जगतयागु न्हागु पुण्येसं । दको थुगुली जिअनुमोदन [हर्ष] याये अधेपण । धर्म प्रार्थना । गुपिं भिगू दिशाया लोकया मत जुया विज्यापिं । बोधिकमं [रुलं] असंगत [बुद्धपद] प्राप्तयाना विज्यापिं । थ्वसपोल सकल नाथपिके जिनं अनुत्तर धर्मचक्र प्रवर्तन अधेपण प्रार्थना याये । याचन धैगु विन्तियायेगु । दुःखं पुलावंगु चलन केना निर्वाणजुया विज्यायत्थोंपिं वसपोसपिके । दको जगतयात हीतयाना सुखीयाय् निमिचे । क्षत्ररज प्रमानं कल्प विज्याहुँ धका । जिनं न्हा जोरेयाना विन्तियाये । परिणाम— तं ह वा वन्दना यानागु, पूजा यानागु, पापदेशना यानागु, पुण्य हर्ष अनुमोदन यानागु, अधेपण धर्म प्रार्थना यानागु, याचना निर्वाण मज्जेसे विज्याहुँ धका फोनागु या छुं भचा बुशल [पुण्य] गुगु रुनागु दको जिनं बोधि-

या निमित्ते संकल्पयाना ।

रत्नमण्डलयागु अर्थ—ओंवज्र भूमि आःहुँ । थाय् विशुद्धगु महान सुवर्ण भूमि । ओं वज्ररत्न आःहुँ । पिने लोह चक्रवाल “नँयागु पर्वतया (पखाः) । ” दध्वी पर्वतराज शुमेरु पूर्वे विदेह द्वीप, दक्षिणे जम्बुद्वीप, पश्चिमे अपर गोदानीय, उत्तरे कौरवा । उपद्वीप पूर्वे देहा, विदेहा । दक्षिणे चामरा, अवर चामरा । पश्चिमे शाठा, उत्तर मंत्रिन । उत्तरे कौरव, कौरवा । पूर्वे रत्नया पर्वत दक्षिणे चिन्तामणि वृक्ष । पश्चिमे कामधेनु । उत्तरे अनिविती फल । पूर्वे चक्ररत्न । दक्षिणे मणिरत्न । पश्चिमे स्त्रीरत्न । उत्तरे परिनायकरत्न पूर्व व दक्षिणया कोणे गजरत्न । दक्षिण व पश्चिम कोणे अश्वरत्न । पश्चिम व उत्तरकोणे खड्गरत्न सेनापतिरत्न । उत्तर व पूर्वकोणे मनिधान कलश । पूर्वे हाश्यादेवी द० मात्यादेवी प० गीतादेवी उ० नृत्यादेवी पू० द० पुष्पदेवी द०प० कोणे धूपादेवी प०उ० कोणे दीपादेवी । उ०पू० कोणे गन्धादेवी । जवे चन्द्र । खवे सूर्य । चवे कायरत्न छत्र व दिग् विजयध्वञ्ज दध्वी देव मनुष्यया श्रीसम्पती समृद्धि, पुरे मज्जुगु मदेक मूल महा दयाधारी व परम्परा सहित श्रीमान् सद्गुरुर्पि व त्रिरत्न बुद्ध बोधिसत्त्व इष्टदेव मण्डल

३३

या देवगण वीर ढाक डाकिणी, धर्मपाल गण सहित सकलयात दोहलपे । निर्यात गाथा । भूमि सुगन्ध लेपनयाना स्वाँ बोया । थुगु सुमेरु चतुर्द्वीप चन्द्र, सूर्य अलंकृतगु । बुद्ध छत्र मनं लुङ्का (ध्यानयाना चरेयानागुलिं । दको जगत विशुद्धगु भूवने चलेयायेमा । मण्डलया आशिका थुगु भद्रगु मण्डल चरे यानागुलिं । बोधिमार्गे अन्तराय मज्जुया । त्रिकाल जिनया ज्ञान पुरे जुया । भव संसारे भुलेमज्जसे शान्त (निवारणे) नं मचोंस्य । आकाश समानं दको जगत तरेयाय् फय्मा ।

३४

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रीविष्णवे नमः ॥
॥ श्रीशिवाय नमः ॥

तुवांस्याग्पा यागु अर्थः—

बोधिसत्त्वयात्रापति देशना ॥

त्रिशरणगम

जि थुगु नाँ जुयाच्चँह । सदाकालं गुरु याके शरण । बुद्धयाके शरण । धर्मयाके शरण । संघयाके शरण । शास्ता भगवान तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध भीजिन शाक्यमुनि यात वन्दना ॥१॥ वज्रसार प्रमर्दन तथागतयात वन्दना ॥२॥ रत्न प्रभ तथागतयात वन्दना ॥३॥ नागेश्वर तथागतयात वन्दना ॥४॥ वीरसेन तथागतयात वन्दना ॥५॥ वीर नन्दिन तथागतयात वन्दना ॥६॥ रत्नाग्नि तथागतयात वन्दना ॥७॥ रत्नचन्द्र प्रभ तथागत यात वन्दना ॥८॥ अमोघदर्शि तथागत यात वन्दना ॥९॥ रत्नचन्द्र तथागत यात वन्दना ॥१०॥ विमल तथागत यात वन्दना ॥११॥ श्रीदत्त तथागत यात वन्दना ॥१२॥ ब्रह्म तथागत यात वन्दना ॥१३॥ ब्रह्म दत्त तथागत यात वन्दना ॥१४॥ वरुण तथागत यात वन्दना ॥१५॥ वरुणाभ

३५

तथागत यात वन्दना ॥१६॥ भद्र श्री तथागत यात वन्दना ॥१७॥ चन्दनत्रि तथागत यात वन्दना ॥१८॥ अनन्तौजश्रि तथागत यात वन्दना ॥१९॥ प्रभासश्रि तथागत यात वन्दना ॥२०॥ अशोकश्रि तथागत यात वन्दना ॥२१॥ नारायणश्रि तथागतयात वन्दना ॥२२॥ कुशुमश्रि तथागत यात वन्दना ॥२३॥ ब्रह्म प्रभ तथागत यात वन्दना ॥२४॥ पद्म ज्योतिषि तथागत यात वन्दना ॥२५॥ पुण्य धन विचित्राभ तथागत यात वन्दना ॥२६॥ धर्म स्मृतिश्रि तथागत यात वन्दना ॥२७॥ सुपरि कीर्तित नाम धेयश्रि तथागत यात वन्दना ॥२८॥ ईन्द्रकेतु ध्वज तथागत यात वन्दना ॥२९॥ शुचि क्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३०॥ संग्राम सुविजय तथागत यात वन्दना ॥३१॥ विक्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३२॥ सम ताव भासश्रि तथागत यात वन्दना ॥३३॥ रत्नप्रभ सुविक्रान्त तथागत यात वन्दना ॥३४॥ रत्न पद्म सुप्रतिस्थित शैले द राज तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध यात वन्दना ॥३५॥

त्रिशरणगम

३६

ध्वसपोलपिं प्रमुखँ झिगु दिशाया दक्क लोक धातुस तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध भगवानपिं गुलितक दिज्याना च्वंपिंदु धारण याना च्वंपिंदु,

श्वसपोल बुद्ध भगवानपि सकलसिनं जित संभेयाना विज्याहुं ।

३७

जिं थुगु जन्मेव । आदि अन्त मदुगु जन्मनसं संसारे चाहिलागु दको जन्मे पापकर्म यानागु । याके वियागु । याःगुलि हर्ष अनुमोदन यानागु । व । चैत्ययागु शेष । संघयागु शेष । भिगू दिशाया संघपिंगु शेष लागु व लाके वियागु लाःगुली हर्ष अनुमोदन यानागु व पञ्चमहापाप कर्म यानागुव याके वियागु । याःगुली हर्ष अनुमोदन यानागुव दशांकुशल पापकर्मयागु यागु मार्ग भिन्नकं ग्रहण यायेगुली चोतागुव चोनेगुली तयगु चोंगुली हर्ष अनुमोदन यानागु । थुगु कर्मावर्ण = पापं (पुना) प्राणि जि नरके वनीगु । तिर्यक योनी वनीगु वा प्रेत लोके वनीगु । प्रत्यन्त जनपद = धर्म मदुगु देशे जन्म जुयीगु वा म्लेच्छ जाती जन्म ज्वीगु दीर्घायु देवे जन्म ज्वीगुवा । इन्द्रिय हीनह्व ज्वीगु । मिथ्या दृष्टि धारणा याईह्व ज्वीगु वा बुद्ध उत्पति जूगुलि प्रशन्न खुशि मयाईह्व ज्वीगु । गुगुध्व कर्मावर्ण दको बुद्ध भगवान ज्ञान स्वरूप जुया विज्यापि, मिखा स्वरूप जुया विज्यापि, सात्ति जुया विज्यापि, प्रमाण जुया विज्यापि सिया खना विज्यापि, श्वसपोल पिनिगु न्ह्योने प्रकाश याना, खोलेयाना,

विशरणगम

तोपुया तय मखुत । गोप्य याये मखुत । आवंलि परन्तु काते याना संवरे याये जुल ।

विशरणगम

बुद्ध भगवान श्वसपोलपि सकलसिनं जित समभे याना विज्याहुं । जिं थुगु जन्मेव जन्म आदि अन्त मदुगु संसारे, चाहिलागु जन्म मेगुलीसं छुं किंचित् छुं तिर्यक योनी जन्मकया चोह्वयात नेगु छह्व मात्र वियागु गुगु कुशल मूल व गुगु जिं शील पालना यानागु कुशल मूल । गुगु जिं ब्रह्मचर्य चले यानागु कुशल मूल । गुगु जिं प्राण्यात परिपाक यानागु कुशल मूल । गुगु जिं उत्तमगु बोधिचित्त उत्पति यानागु कुशल मूल । गुगु जिं अनुत्तर ज्ञाने चले यानागु कुशल मूल थुगु दको छथासं मुंका ग्वाराचिना लना जोरा मदुगु । च्वेमदुगु । च्वेयां च्वेयागु । उत्तमयां उत्तमगुली परिणामना याके अनुत्तर सम्यक्संबोधी परिणामना याना जुल ।

३८

न्हापाजुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामना याना विज्यात । लिपाजू विज्याईपि बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामना याना विज्यायू । आः थौं-कन्हे जुया विज्याकपि बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामना याना विज्याना चोन । श्वर्थेनतुं जिनं परिणामना याना जुल ।

दको पाप छगू छगू देशनायाना । दक्व पुण्यसं हर्ष अनुमोदनायाना । दक्व बुद्धपिंके अधेषणा (ज्ञान) प्रार्थनायाना जुल । जित परम उत्तमगु अनु-
त्तर ज्ञान प्राप्त जुइमा ।

नरोत्तम = मनुष्य मध्ये उत्तमज्ञ जिन = बुद्ध गुपिं आः थौं कन्हे विज्याकपिं व । गुपिं न्हापा जुया विज्याकपिं व । थ्वथें गुपिं विमज्यानिपिं । गुण
वर्णन अन्त मदुपिं शागर समासपिं सकलयाके लाहात हाजलपा शरणवया जुल ।

आर्य्य त्रिस्कन्धनाम महायान सूत्र समाप्त ।

३६

“चियस्वाग्पायागु अर्थ

देशना समुदाय

उहुला । गुरु महा वज्रधर आदि भिगू दिशास विज्याकपिं सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संघगणपिसं जित समभे याना विज्याहुं ।

जि थुगु नाँ धैहसें आदि अन्त मदुगु जन्मनसें आः थुथांतक । राग, द्वेष, मोह क्लेशया वसं काय वाक चित स्वंगू द्वारं दशांकुशल पाप यानागु व ।
पञ्च महापाप यानागु व । उप पञ्च पाप यानागु व । प्रतिमोक्ष (शील) संवर लंघना जूगु व । बोधिसत्व यागु शिक्षा (शील) लंघना जूगु गुह्य मन्त्रयागु
समय (शील) लंघना जूगु व । माँ अबुयात अनादर (हेला) यानागु । उपाध्याय (स्यनेकने याइह गुरु) व आचार्य्य (दिक्षा शिक्षा आदि अभिषेक बीह्व
गुरु) यात अनादर (हेला) यानागु । ब्रह्मचर्यास चलेयाना चोपिन्त पासापिन्त । अनादर (हेला) यानागु । त्रिरत्नयात अपराध कर्म यानागु । सत्
धर्म तोतागु व । आर्य्य संघपिन्त वक्वाद (उपहास) यानागु प्राणियात अपराध कर्म यानागु आदि । अकुशल पापयागु वर्ग जि यानागु व । याके

४०

वियागु । मेपिसँ याःगुली हर्ष अनुमोद यानागु आदि । संक्षिप्त याःसा सुगति व मोक्षयात विघ्न जुया संसार व दुर्गतियागु पुसा ज्वी । प्राचित आपत्ति (पाप) यागु बर्ग छुदुगु दको गुरु महावज्र धर आदि भिगू दिशास विज्याकर्पि सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संवर्पिगु अग्रे प्रकाश याना । तोपुया तय मखुत । उलाजुल । आवंलि [परन्तु] संवरे यायेजुल । प्रकाशयाना देशना याःसा जि कुशले स्पर्श जुया चोनी प्रकाश मयासा देशना मयासा जुईमखु ।

ईति देशना समुदाय समाप्त

४१

[“भयांदोम्” यागु अर्थ]

बोधिसंवर ग्रहण यायेगु

१ सकल प्राणि सुखि ज्वीमा । २ दको दुःख छुटे ज्वीमा । ३ तःधं । उपेच्छां चोनेमा । स्वको । ४ सुख गवले छुटे मन्वीमा ।
 भिगू दिशास विज्याकर्पि सकल बुद्ध भगवानपिसँ व । दश भूमिस ^{महाबोधिसत्त्वपिसँ} विज्याकर्पिस । गुरु महावज्र धरपिसँ जित समझे याना विज्याहुं ।
 बोधि मूले मलातले । बुद्धपिके शरण । वथे धर्म व बोधिसत्वगणपिके शरण । स्वको ।
 न्हापां शरण वनालि । न्हापायापि सुगतपिसँ गथे बोधिचित्त उत्पत्ति याःगु व । बोधिसत्वया शिक्षास । ध्वसपोलपि क्रमथे रूलं चोना विज्यागुथे । थनी जगत हीत यायेया कारणे । बोधिचित्त उत्पत्ति याना । थनिनसें थुगु शिक्षास । क्रमथे (रूलं) शिक्षित जुये । स्वको बोने ।
 थुगु समये जिगु जन्मया फल दत । मनुष्यया पद ^{प्राप्त} बाँलाक प्ररेजुल । थनिनसें बुद्धया कूले जन्म जुह । बुद्ध पुत्र जि जुल । आजि न्हाथेनं कूले

४२

मिले जूगु कर्म यांना । दोष मदुगु भदत्त = [कन्देजु] पिं । थुगु कूले । बुले [दोष] मज्जीगु थथे याये ।

काँझसे बँपूगु धू दूँ । गथे रत्न लाभ जूगुथें थनी छु छगू प्राप्त जुल धाःसा । थुगु बोधिचित्त जित लाभ जुल ।

थनिनसे जि सकल रत्नकपिंगु न्होने जगतयात सुगत व [बोधिपद] व । अन्तरे सुमार्गे निमंत्रणा याये । देव असुर आदिपिसं हर्ष याये ।

बोधिचित्त महारत्न । उत्पति मज्जीपिनि उत्पति ज्वीमा । उत्पति जूगु विहीन मज्जीया भूत भूत वृद्धि ज्वीमा । बोधिचित्त छुते मज्जीया । बोधि चर्यास प्रवेश जुया । सकल बुद्धपिसं बाँलाक जोना । मारयागु कर्म दको तोतेमा ।

बोधिसत्त्व पिनिनं । लोकार्थ चित्ते समझे जु । शिद्ध ज्वीमा ।

नाथपिनिगु गुगु ज्ञान । प्राणिपित थुगु लायेमा । सकल प्राणि सुख संयुक्त ज्वीमा । दका दुर्गति सदां सुन्य ज्वीमा गुपि बोधिसत्त्व भूमी विज्यापि थ्वसपोलपि सकलया प्राणिधान शिद्ध ज्वीमा ।

थुगु त्रिशरणगम अनुभव शासन प्रवेशद्वार नाम सद्धर्म पुस्तक छापेयायत श्रद्धा चन्दा प्रदानयाना विज्यापि दीपिंगु नाम व श्रद्धादानया सूची ।

- १) हर्षबाहादुर शाक्य बौद्धोपाशक नागबाहा ५०-२) बुद्धराज शाक्य उवाहावही १०-३) हेरादेवी शाक्य बौद्धोपाशक उवाहा-५-४) माहिला शाक्य जतिबाहा ५-५) तुयू शाक्य तःज-५-६) भीमराज जतिबाहा ५-७) ज्ञानलात उपाशक पिलाङ्गे-१०-८) पूर्णबाहादुर शाक्य पौसा भूतापौ-५-९) साहु. बोधिरत्न धाखा नागबाहा-५-१०) मूर्तिमान शाक्य नागबाहा-४०-११) पूर्णबाहादुर याक आनबाहा-२-१२) कर्मदान उपाशक दुपा-५-१३) पुनमाया उपाशक दुपा-४-१४) कृष्ण उपाशिका दुपालाङ्गि-५-१५) रत्नमान शाक्य गुजिबाहा-६-१६) सानु दुपा-१५० १७) आशाथकू दुपा १-१८) पुनमाया दुपा-१-१९) बुद्धमाया उपाशिका दुपा-५-२०) फटिमाया दुपा-१५०, २१) हेरा दुपा-१-२२) हेरामाया शाक्य उपाशिका महाबुद्ध-५-२३) बेखालाल उपाशक दुपा-५-२४) नानीमाया शाक्य उपाशिका-५-२५) जितलाल उपाशक-५-२६) आशामाया दुपा-३-२७) मैवा-लानि उपाशिका हौग २-२८) चिरकाजी उपाशक दुपा-५-२९) चिरमाया त्याग-५-३०) पान उपाशक दुपा १-३१) थिकेचा हखात्वा-३-३२) न्हूछेमाया शाक्य कुलाँउवा-५-३३) मेनु उपाशिका ५-३४) धनमाया उपाशिका नौद-५-३५) रत्नमाया शाक्य उपाशिका विकवही-५-३६) रामबाहादुर शाक्य-६-३७) गुणभद्र शाक्य हफल-१-३८) बेखाति उपाशिका दुपा-१५० ३९) मानदेवी शाक्य उपाशिका हेफले-१५०, ४०) द्योमेजु नागबाहा-१-४१) हखमाया

शाक्य उपाशिका हितिकुस-२१-, ४२) सानुमाया शाक्य उपाशिका वनवाहा-३१-, ४३) दुपाया उपाशिका-४१-, ४४) लक्ष्मिमाया दुपा-३१, ४५) आशाथकं इलावा ५१-
४६) कृष्ण दुपा ११-, ४७) ज्ञान शोभा शाक्य उपाशिका ज्याठा-११-, ४८) धाखा साहुनी हेरामाया-२०५१-, ४९) कुमाल मेजू खाळे - २५१-, ५०) धर्मवहादुर
दुपा १०१-

अनुवादक:-

भिक्षु मञ्जु शासनधर
पुण्योदय पद्मवर्ण महाविहार, यल ।

पुस्तक प्राप्ति स्थान:-

श्री पुण्योदय पद्मवर्ण महाविहार
ज्याथा, उवाहा, यल ।

प्रकाशक:-

धाखा साहुनी हेरामाया
नकबहि, सॉल्ह, यल ।

४५

मुद्रक:- मञ्जुश्री प्रेस, इखाछें, आनन्दवहाल, ललितपुर ।

(विवद भाषाया अर्जवत)

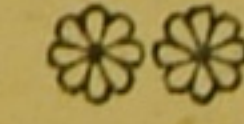
साधारण प्रमाणे मर्यादा

“ मर्यादा मर्यादा ”

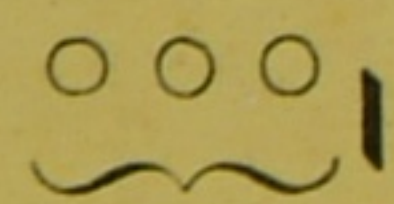
मर्यादा मर्यादा मर्यादा
मर्यादा मर्यादा मर्यादा
मर्यादा मर्यादा मर्यादा

रत्नकूट सूत्र —

सद्धर्म श्रवण यानागुया अनुशंसा । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि सुगती वनी ।
 सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि दुगती वर्जित ज्वी । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि भिंथाय् लायी ।
 सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि क्लेशशान्ति ज्वी । सद्धर्मोपदेश न्यनागुलि शीतल निर्मलगु सत्त ज्ञान प्राप्त ज्वी ।

छ पौ

ह॥

। थेग्छचेन् सोज्योक्की दोम्पा लहेन्छुल् स्यूगसो ॥

॥

महायान उपोषड ब्रतय नियम काय्गु विधि विहरतिस्म ।

।

१. पद्म रिग्धि द्याग्वा । २. द्याग्छाल् वा । ३. ल्ह्वी फूल् वा । ४. थेग्छेन् कयाव्दो । ५. सेम् कयेद् ।
 ६. कयाव्सेम् सुवो छोग् । ७. दोम्पा लहेन्ना । ८. लाव्भया सुं सेम् । ९. नाम् धाग् शुं । १०. मोलाम् भयावा ।

१. ओं पद्म उद्भवये स्वाहा । २. ओं सर्व तथागत काय वाक चित्त वज्र प्रामेन सर्व
तथागत वज्रपाद वन्दनं करोमि ॥

३. क्ष्योग् च्यूना स्यूग्पर्ई, साँग्येधां, इयांक्षुव् सेम्पा, थाम्च्यद् लहा, इयांक्षुव् ड्चींपो
लहा, छिकिय भार्धु, दाग्नह्यीद्, ध्वी थाम्च्यद् धु, ह्योह्ये बुल्ना, साँग्येधां, इयांक्षुव् सेम्पा,
क्षेन्पो नाम्किय, दाग् स्येसु सोल्, दाग्लहा इवेडूम् लानामेद्पा चाल्धु सोल् ॥

४. साँग्ये क्ष्वेधां, छोग्किय, क्ष्योग् नाम्लहा । इयांक्षुव् भार्धु, दाग्नही, क्याब्सु छ्यी ।

ॐ । दाग्घि ज्यिन्सोग् ग्यिपर्ई स्वेद् नाम्कयी । द्वोल्हा फन्क्षिर् साँग्ये डूब्पार् इयोग् ॥ ३ ॥

५. द्वोनाम् डल्द्वेद् साम्पा ह्यी । साँग्ये छ्वेधां गेदुन् लहा । इयांछ्युव् ड्चींपोर्
क्षीकिय भार् । ताग्लार् दाग्नहि क्याब्सु क्षी । इयेरब् डिचे धांच्येपे । चोन्पे सेम्च्यन् धोन्धु
दाग् । साँग्ये दुन्धु नेग्यी ते । जोग्पर्ई इयांछ्युव् सेम्क्येद् धो ॥ ३ ॥

६. साँग्ये क्ष्वेधां छोग् क्ष्योग् लहा । इयांक्षुव् भार्धु, क्याब्सु क्षी । दाग्धां स्यन् धोन् डूम्ले
धु । दाग्घि इयांक्षुव् सेम्क्येद् धो । क्ष्योग्च्यू धाग्नहा स्यूग्पा ह्यी । साँग्ये इयाक्षुव् सेम्पा

सोन् । दाग्घि जोग्पि इयांक्षुब् क्षीर् । धेने इयांक्षूब् सेम्कयेद् धो ॥

उपोपड व्रत

७. क्षयोग् च्यूना स्यूग्पई सांग्येधां इयांक्षूब् सेम्पा थाम्चयद् दाग् ल्हा, गोंसु सोल् । लोब्पोन् गोंसु सोल् । इयितार् डोन्छिय धेस्यिन् इयेग्पा, डच्योम्पा ह्यां धाग्पार् जोग्पई सांग्ये, ताच्यांश्ये तांभु । लांपो क्ष्येन्पो । इयावा झेश्यीं । इयेद्पा इयेपा । खुर्भोर्वा । रंघि धोन् ज्येसु थोव्पा । सिद्पार् कुन्तु ज्योर्वा, ह्योंसु सेद्पा । ह्यां धाग्पि का, ल्हेग्पार् नाम्पार् ढोल्वि थुग् । ल्हेग्पार् नाम्पार् ढोल्वि, इयेरब् च्यन् धेधाग्घी । सेम्च्यन् थाम्चयद् किय, धोन्छिय क्ष्यीर्धां ।

४

०० । फेन्पार् इयावई क्ष्यीर्धां । ढोल्वार् इयावई क्ष्यीर्धां । म्हुघे म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । न्हेद् म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । इयांक्षुब् किय क्षयोग्कियं क्ष्वेनाम् ह्योंसु जोग्पार् इयावई क्षीर्धां । लान्हाम्हेद्पा ह्यां धाग्पार् जोग्पई इयांक्षुब् तु डोन्पार् छांग्यावार् इयावई क्षीर् धु । सोज्यों डेपार् जेद्पा धेस्यिन् धु । दाग् मिह दिस्येग्यिवे कयां । ध्वी दिने श्रुंते झिसिद् सां न्हचोम्हा म्हाश्याय्यी भार्धु । सेम्च्येन् थाम्चयध्किय धोन्छिय क्ष्यीर्धां । फेन्पार् इयावई क्षीर्धां । ढोल्वार् इयावई क्षीर्धां । म्हुघे म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । न्हेद् म्हेद्पार् इयावई क्षीर्धां । इयांक्षुब् किय

इव पो

५

क्षयोग्क्विय क्षवेनाम् हचोंसु जोग्पार् इयावई क्षीर्धा । लान्हा म्हेद्पा हचां धाग्पार् जोग्पई इयांक्षुव्
 तु डोन्पार् छाँग्यावार् इयावई क्षीर् धु । सोज्यो डेपार् हचां धाग्पार् लांवार् गियओ ॥ ३ ॥
 ८. घेन्हे सोग्च्योद् मिइयास्यि । स्येन्छिय न्होहर्चा लांमिइया । ठिग्पई क्षवेक्यां मिच्योद्
 च्यि । जुन्छिय छिग् क्यां म्हि म्वावो । क्योन्न्हि म्हांपो न्येतेन्पाई । छचां न्हि हचोंसु पांवार्
 इया । ठितेन् क्षेथो मिइयास्यि । धेस्यिन् ध्वीम्हा हिचन्पाई शे । ढिधां ठेवा ग्यन् धांन्हि ।
 घार्धा लुसोग् पांवार् इया । इयितार् डच्योम् ताग्तु न्हि । सोग्च्योद् ल्हासोग् म्हिइयेदतार् । ६

ॐ । धेस्यिन् सोग्च्योद् ल्हासोग् पां । लाम्हेद् इयांक्षुव् न्युथोव् इयोग् । दुग्डल् म्हां ठूग्
 जिग्तेन् दि । सीद्पाई छोल्ले डोल् वाश्योग् ॥

९. ओं अमोघ शील सम्भर । भरभर । महाशुद्ध सत्वपद्म बिभूषिते भूज । धरधर ।
 समन्त । अवलोकिते हूँ फट् स्वाहा ॥ २१ ॥

१०. ठिम्क्विय छुल्ठिम् क्योन्म्हेद् च्यि । छुल्ठिम् नाम्पार् धाग् धां देन् ॥ लोम्सेम्
 म्हेद्पई छुल्ठिम् क्यी । छुल्ठिम् फारोल् क्षिन् जोग् इयोग् ॥ ७

॥ टाशी गेओ ॥

१. तिब्बत अनुवाद शब्द प्रथम ह्वापा पुणि औसा अष्टमी वथे पवंदिनस प्रातकाले ल्हायाबुट्टा खनेदु मदुवं उगु समय सुचि स्नान याना ल्हानिपा जोरेयाना मुखुगु पलेस्वाँ व्हेत्योगुथे आकारं हृदय दिका पद्म कूलया समयमुद्रा ज्याना । ओं पद्म उद्भवये स्वाहा धंका धाये ।

२. थन भिगु दिशाया सकल बुद्ध बोधिसत्व या चरणे आडरं दन्दवत भावयाना बोनेगु ।

ओं सर्व तथागत काय वाक चित्त बज्र प्रणमेन सर्व तथागत बज्रपाद वन्दनं करोमि । धंका धाये

३. थन जिन व जिनपुत्र पित्त जिथगु काय चढे यायेगु सम्भे यानालि । झिगु दिशाय् बिज्यापि बुद्ध बोधिसत्व सकल यात बोधिमूल मलातले सदाकालं जिथःहे निश्चयं चढेयाना बुद्ध बोधिसत्व महानपिसं

जित ग्रहण याना कया बिज्याहुं जित अनुत्तर सिद्धि बिया बिज्याहुं ॥

(४) थनस्वधा बोना महायानशरण वनेगु । बुद्ध धर्म व संघया उत्तम पिके ॥ बोधि मलातले जिवया शरणे ॥ दानादि थुगुजि यानागु पुण्ये ॥ जगत हीत निमित्ते बुद्ध सिद्ध ज्वीमा ॥ ३ ॥

(५) थन बोधिचित्त उत्पन्न यायेगु नं स्वधा बोने । जगत उधार याये मनं । बुद्ध धर्म व संघ पिके । बोधि मूल मलातले । नित्ये जिवया शरणे । प्रज्ञा व करुणा सहित नं । याये प्राणिया अर्थे उद्योग जिनं । बुद्ध या न्ह्योने स्थिरं चोना । सम्बोधि चित्त उत्पन्न याये ॥

(६) हानं शरणा चित्त धारणा यायुगु । बुद्ध धर्म व संघ उत्तम पिके । बोधि मलातले वया शरणे ।
थः व परार्थ साधन यायत । याये बोधि चित्त उत्पन्न जिनं । झिगु दिशाय् सकभनं बिज्यापि ।
बुद्ध बोधिसत्वन्यवो प्रभू । जिनं सम्बोधि लाय निमित्त । थनि बोधि चित्त उत्पन्न याये जुल ।

७. अतलि उपोषद व्रत नियम ग्रहन याय्त ह्वापाँ छको गुरु या सन्मुखे ग्रहण याय्मा । ध्यान थथे । गुरुयात करुणामय प्रत्यक्ष व । वया छचाखेरं जित व जित पुत्रपि दक्खसितं चाहुला च्वंगु धैगु [अथवाथःव न्ह्योने सिंहासने पद्म चन्द्र मण्डले गुरु बुद्धयात बोधिसत्व आर्य्य संघपि व शर्मपालपि छचाखेरं असंख्येमुना साक्षात् बिज्याना च्वंगु दु धैगु] भावना श्रद्धाभक्तिया बेग तच्चतं उत्पन्न यानाव । स्वको दन्दवत याना न्ह्योने भक्तिभाव पुर्वकं चोना । कल्याण मित्र यात उपोषद ग्रहण याये कारणो रत्न मण्डल द्रुलपे । अतलि जितःमां ~~मिथे~~ वौ आकाश व समान

०० सकन प्राणिपिनिगु कारणे सम्यक सम्बुद्ध या पद, महारत्न थुगु न्ह्याथे यानानं प्राप्त याये । उकिया निमित्ते महायान उपोषद नियम ग्रहण याये कन्हे सूर्य उदय मज्जतले बांलाक पालन याये धैगु मने बरोबर लुमंका गुरुया ल्यू प्रार्थना यायेगु ।

झिगु दिशाय् बिज्यापिं बुद्ध बोधिसत्त्व दक्खसिनं, जित सम्झे याना बिज्याहुं । आचार्यं
सम्झे याना बिज्याहुं । गथे न्हापा बिज्यापिं तथागत अर्हत सम्यक् संबुद्ध, चत्तुरम्ह सल^० थें
जुया । तःधंम्ह किसि^० जुया । ज्या याये धुंका । याना यागु जुल । भारि वाना । थःगु अर्थ लिपा
प्राप्त जुया । भव संयोजन परिक्षीण जुया । सम्यक् वाचा । सुवि मुक्तगु चित्त । सुवि

११

मुक्तगु प्रज्ञा जुया बिज्यापि । वस्पोलपिसं सकल सत्व पिनिगु अर्थ याये निमित्त व । हित याये निमित्त व । मुक्त याये निमित्त व । दूर्भिक्ष मदेके निमित्त व । रोग व्याधि मदेके निमित्त व । बोधिपाक्षिका धर्म व्याकं परिपूर्ण याये निमित्त व । अनुत्तर सम्यक् संबोधि अभि संबुद्ध जुय निमित्त । उपोषद सम्यकं याना बिज्यात । वर्थेतुं जिथुगु नां धयाम्हं थुगु समय निसैं गनतक कन्हेंसिया सूर्य उदय मज्जतले । सकल सत्व या अर्थ याये निमित्त व । हित याये निमित्त व । मुक्त याये निमित्त व । दूर्भिक्ष मदेके निमित्त व । रोग व्याधि मदेके निमित्त व ।

१२

ॐ बोधिपाक्षिका धर्म व्याकं परिपूर्ण याय निमित्त । अनुत्तर सम्यक्संबोधि अभिसंबुद्ध जुय

निमित्त उपोषद निश्चय सम्यकं ग्रहण याये जुल । धका स्वको तक्क प्राथना याये स्वको सिधेवं समकाले थगु चित्ते नियम प्राप्त जुल धैगु मुदिता (हर्ष) भावना यायेगु । अले गुहं (उवाय ध्व जुल) धका वचन जुगुयात (साधू) धका धायेगु ॥

८. हानं ह्वापां धयार्थे बोधिचित्तया आधार मति लुयका व । गथे ह्वापा बिज्यापि अर्हत पिसं हिसादि कायवाकं मभिगु बानी फूक्क तोताव वर्थे चित्तनं हीका बिज्यागु । वर्थेतुं जिनं सकल सत्व प्राणिपिनिगु निमित्ते मभिगु बानी दक्कं तोता छनु रात दिन या बोचे थुगु शिन्ना थ्येन्तुं पानन याये धैगु बिचार यानाव ।

थनिनिसैं जीवहिंसा याय मखु । परयागु धननं काय मखु । मैथुन कर्मनं याय मखु । झूठ

१३

वचननं लहाय मखु । उघरि अपालं द्वेष बीडगु । मद्यपान धाक्वं तोते जुल । तज्यी तजागु आसने
मच्चवने । तथा वेकाले भोजन मयाय् । गन्धमाला तिसां तियगु । प्याखं व मेहालेगु पय्यंतं तोते जुल ।
गथे अर्हतपिसं गुवले जीवहिंसादि मया । वथे जीवहिंसादि यायेगु तोते जुल । अनुत्तर बोधियावनं
प्राप्ति ज्वीमा । दुःख अपालं मूना च्वंगु थुगुलोक । भव सागरया समुद्रं तरे ज्वीमा । थथे छको धाये ।

६. ओं अमोघ शील संभर । भरभर । महशुद्ध सत्व पद्म विभूषिते भुर्जे । धर धर ।
समन्त अव लोकिते हूँ फट् स्वाहा । थथे शील परिशुद्ध धारणि स्वको गुर्या त्यू त्यू धाये अले नापं न्यी छ्वा बोनेगु धूंकानि ।

१४

१०. नियम शीले द्वेष छुं मदया । शील परि शुद्धगु व युक्त जुया । निस्कामनागु शीलया
भावं । शील पारमितां संपूर्ण ज्वीमा ॥ थथे मेमेगु परिणामना आशिका फको छाय्पेगु । गुर्यात प्रदक्षिणा
मण्डल दलपेजुल । लिपा थमं हे त्रिप्रतिमा या न्ह्याने नियम कायज्यूगु जुल ॥ ॥ थुगु थ्व तिब्बत आखल भाषा मथु मस्यू पित्त फाईदा ज्वीला
धैगु विचारं भिक्षु सुमन विकाश “धर्म्ये” थमं ससथे मातृ भाषां अनुवाद याना नेपाल सं. १०८७ वछला थ्व अक्षय तृतीय शुक्रवार शुभ दिने
प्रकाश यानागु जुल । थुगु पुण्ये माबो दक्कप्राणी पित्त याकनं महाबोधि प्राप्ती ज्वीमा ॥ शुभ ॥ तद्यथा । पञ्चेन्द्रिय अवबोधनिये स्वाहा ।

पुस्तक प्राप्ति स्थानः— तिब्बत अनुवादक भिक्षु सुमन० “धर्म्ये”
किण्डोल स्वयम्भू कान्तिपुर,

थागुः— मङ्गल प्रेस, अंबहाल (जोरगोश)
कान्तिपुर, नेपाल ।

१५

सधर्म पुस्तक

अनुवादक:-

भिक्षु वागेन्द्र विशुद्ध वज्र

लेखक:-

भिक्षु मञ्जु शासन धर

प्रकाशक:-

साहु बेखारत्न धाखा नागबाहाल ल. पु.

प्रथम संस्करण १००१

ने. सम्बत् १८६० कछला ज्व सकिमिलापुही

वि. सं. २०२५ कार्तिक

पुस्तक प्राप्ति स्थान:- श्री पुण्योदय पद्मवर्ण महाबिहार,

वकुवाहाल टोल, ज्याठा ललितपुर, नेपाल ।

मुद्रक:- मङ्गल प्रेस, अँवहाल (जोरगणेश) नेपाल ।

मानदास सुगत दासया संकनन

आशा सफू-कुथियात उपहार !

थुगु सद्धर्म पुस्तक मुद्रण याय्त श्रद्धा चन्दा प्रदानयाना बिज्यापि दीपि महानुभाव पिनिगु नामाबलि व चन्दा

१. साहु कुलरत्न धाखा किण्डोल का. २५-	६. बुर देशेयापि व श्रद्धेयापि २ हा १५-	१७. चीरकाजी शाक्य नकबही ५-	२५. भगवानलाल श्रेष्ठ ३०-
२. धर्म साहु पौसा कि. का. ३०-	१०. साहु आशारत्न धाखा १०-	१८. रत्नराज शाक्य नागवाहाल ५-	२६. साहु जगत बहादुर धाखा ५०-
३. गणेशराज शाक्य भक्तपुर १०-	११. हर्षराज शाक्य नागवाहाल २५-	१९. ग्वागकाजी डाखाचोक १०-	२७. साहु लक्ष्मोज्योति धाखा ३०-
४. सुगतराज शाक्य भ. ५-	१२. हर्षवीर शाक्य कुतिवाहाल १०-	२०. मणिरत्न नागवाहाल ५-	२८. मिश्री साहुनी ५-५०
५. आनन्दराज शाक्य भ. १०-	१३. काजीरत्न नायलखु १०-	२१. काजी पौसा इलाननि ६-	२९. हर्षबहादुर शाक्य नागवाहाल १५-
६. अष्टवज्र शाक्य भ. ५-	१४. साहु कीर्तिराज धाखा ५-	२२. चैत्यराज अकिवाहाल ८-	३०. आशाकाजी शाक्य तभया ७-
७. हर्षरत्न व दाजुहा २०-	१५. सिद्धिराज शाक्य अकिवाहाल २०-	२३. बद्रिलाल श्रेष्ठ ताप्पाहिटी २५-	३१. बुद्धिराज शाक्य उवाहाल १०-
८. साहु कुल नरसिं नकबही २५-	१६. नमिराज बज्राचार्य डाखाचोक २-	२४. करुणालाल श्रेष्ठ ३०-	३२. वेखारत्न धाखा ३५०-

मूल श्लोक तिब्बट भाषा व नेपाल भाषा

थुगु महासन्धि महाधातु चित्ततिलक या पूर्वगत यागु म्हुतुबचनं बोनेगु शिक्षास संबन्ध
युक्तगु । न्हापां श्रीमान् गुरुयागु चित्त सन्तति संचोदन याये निमिति प्रार्थना यायेगु ।
न्योउयी ध्येयै ध्येसार् श्येपाने क्याब्चिग् धिन्क्षेन् लामा यार्ला स्येङ् ।
चित्तया दथ्वी श्रद्धाया केशर होगुलि शरणया छद्दा दयाधारि गुरु च्वे दना बिज्याहु ।

मानदास सुगत दासया संकजन आशा सफू-कुथियात उपहार !
आशा सफू-कुथियात उपहार !

लहे धाङ् न्हचेमोङ् धाघ्प्वे सिर्वायी काल्वाङेन्पा दाघ्ला क्योब्पै छिचर् चियवोर् । छेक्षेन्

कर्म व क्लेशं तचोत्तं कयाचोद्दुर्भागि जितः रक्षा यायेगु कारमे सीरे । महासुख

खोर्ल्वै ग्येन्धु स्युघ् । धेन् धाङ् श्येस्योन् कुन् ख्याब् स्येङ्सुसोल् । धारे न्याल्वा हिचधा

चक्रे सोभायमानं बिज्याहु । स्मृति व सम्प्रजन्य सर्व-व्यापकं दना बिज्याहु । थुथाय नरक प्रेत

धुदो धाङ् । छेरीन् लहा धाङ् लालो लोग्ताच्येन् । साङ्ग्ये माङ्ग्योङ् । शिङ् धाङ् कुपाते । मिखोम्

तिर्य्यक व । दीर्घायू देव व म्लेच्छ मिथ्यादृष्टि । बुद्ध विमज्याःगु । भूवन व लातापाक । (यायेमलाःगु) अक्षुण्ण

ग्येले थार्षै धाल्वा थोब् । मिग्युर् वाङ्पो छाङ् धाङ् हचुल् उयीक्ये लहेथा

च्यागुलि मुक्त जुया (याये लाःगु) क्षणा प्राप्तजूगु । मनुष्य जुया ईन्द्रियं पुरेजूगु व देशे दथ्वीजन्मजूगु कर्म

मालोघ् तेन्ला ध्येपाते । न्हाङ्यी ज्योर्वा डाछाङ् साङ्ग्ये इयोङ् । छ्वेसुङ् तेन्ला

उल्लामजूगु शासने श्रद्धा दुगु । थःके पुरेजूगु न्यागुव बुद्ध बिज्याःगु । धर्म कंगु शासने बिज्यापि

ने धाङ् ध्येला स्युघ् श्येन्येन् धाम्प्ये सिन् धाङ् श्येन् जोर्डा । थाम्च्ये न्हाङ्ला

दुगु व उकी द्वाहां वनागु सत मित्र (कल्याणमित्रं) जोंगु व परयाकें पुरेजूगुन्यागु । दको थःत

छाड्वै नेथोब् कयाड् । कयेन् म्हाड् डेपामेयै छेपाड् ने । जिघ्तेन् फारोल् न्यीधु स्वेन्पार् ग्युर् । लोना
पुरेजूगु स्थान प्राप्तजूसां । दोष आपागु थेकना मदुगु जन्म तोता । परलोके लावनी । मन

छ्वेला ग्युर्चि गुरू ख्येन् । ल्हाम् घोल् मेन्पार् मातोड् कुन्ख्येन् जे । न्यिसु म्येधो धिन्क्षेन्
धर्मे लाकाबिज्याहु हे ! गुरू । मार्ग दोंगु क्वेयागुली छोयाविज्यायमते सर्वज्ञ प्रभू । निह्मा मदु ! दयाधारि

लामा ख्येन् । धारे धाल्तेन् ध्वेन्यो माइयेना । छिचने थारपा दुब्पै तेन् मिन्हचे ।
हे ! गुरू । थुणाय् यायेला गु (क्षण) सरीरं मर्थकगु (सारदुगु) मयाःसा । लिपा मोक्ष साधन यायेगु सरीर लायीमखु ।

द्येद्वै तेन्ला स्वेनाम् शेग्युर्ने । शिवै होघ्तु डेन्सोड् डेन्दोर्ख्याम् । ग्येदिघ् मिश्ये छ्वेकयी
सुगतिया सरीरे पुण्य फुनावना । मृत्यु जुया लिपा अपाय दुर्गती चाहिली । पाप धर्म सीमखु धर्म

डामिथ्वे । ग्येवै श्येधाड् मिजाल् छाड्रे क्षे । सेम्च्येन् चाम्ग्यी दाड्धाड् रिम्पाला ।
शब्द न्येन्य दर्ईमखु । कल्याण मित्र दर्शनलाईमखु गथ्येयाये । प्राणि मात्रया संख्या व क्रमरूले ।

साम्ना मिल्वि थोपा सिथाचाम् । मियाड् छ्वेम्ये दिघ्ला च्वे थोड्ना । छ्वेशिन् च्वेपा
बिचारयाःसा मनुष्यसरीर प्राप्तजूईगु दुर्लभ । मनुष्यनं धर्ममखुगु पापे चलेयानाचोंगु स्वेबले । धर्मथे यानाचोंपि

नियम्बै कार्मा चाम् । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् × न्यिसुम्येधो × । घाल्ते मिल्वी रिन्क्षेन् लिङ्

ह्मिनेसिया नौथे जक । मन धर्मे × दोङ्गु मार्गे × निम मदु × । यदि मनुष्य सरीर रत्न द्वीपे

छिचन् याङ् । ल्वीतेन् साङ्ला इयुरपोक्षेयि सेम् । थारपा दुपै तेन्धु मिरुङ् स्त्रियङ् । ख्येपार् द्वीकिय

वंसानं । सरोर भिङ्गुली मूर्खगु चित्त । मोक्ष साधनयायेगु सरीर मजुया । उकेसनं मारं

सिङ्धाङ् धुग्डा थुघ् । लहे डेन् थोव्तु भाब्धाङ् लेल्वे ह्येन् । स्येन् खेल् ध्येन्योघ् जिघ्क्वयोघ्

जोङ्गु व पञ्चविषं दाहजूगु । मभिङ्गु कर्मे लाःवगु अलशि भुलेजुयावङ्गु । परया नोकर चाकर जूगु भय तरेयायेत

छ्वेतार्च्वे । मोन् सोघ् थाल्इयुङ् क्येन्गयी मिखोम् ग्ये । दाघ्ला छ्वेक्की घाल्धार

धर्मथेयायेगु । मूर्खगु आदि सहसात्पन्न अष्टाक्षरा दोष (च्यागु) । जित धर्मे विरुध (लङ्घना)

ल्हाघ्पै छे । लोना छ्वेला × लहाम् घोल् × न्यिसु मेधो × । क्योश्ये क्षुङ्स्त्रियङ् ध्येपै नोर्धाङ्

तचोर्जुईगु बखते । मन धर्मे × दोङ् मार्ग × निम मदु × । उद्वेग (बैराग) कम्जुया श्रद्धाधन

धाल् । द्वेश्चे स्याघ्प्ये च्यिङ् धाङ् कुन्च्वे चुब् । मिग्ये दिघ्ला मिजेम् लहेथा लोघ् ।

द्युतेजूगु । लोभतृष्णाया पाशं च्यूगु व आचरन कडागु । अकुशल पापे दरमद्गु कर्म उल्तागु ।

दोम्पा न्हचाम्शिङ् धाम्छि राल्वाते । रीग्छये लोयि मिखोम् नाम्पा ग्ये । दाघ्ला छ्वेक्यी
शील् (सम्बर) बिग्रेजुया समय (शील) स्योङ्गु । मनयागु जात (यायेमलाःगु) च्यागु । जित धर्मे

घाल्डार् ल्हाघ्पै छे । लोना छ्वेला × ल्हाम् घोल् × निसु म्येधो × । धाता नेधाङ् दुडाल्ग्यी
लंघना (बिरुध) तचोजुईगु बखते । मन धर्मे × दोङ्गु मार्ग × निम मदु × । आथुथाय् रोगव दुःख

म्हासीर् । ध्येन् खोल् लासोघ् स्येन्वाङ् माग्युर्ये । न्हाङ्वाङ् थोबपै तेन्घ्येल् दी ध्वीदिर् ।
मकगु । नोकर चाकर आदि पराधिन (परयावसे) मलाःना । स्वाधिन (थःगुवसे) दुगु संजोग मिलेजूगु बखत थुथाय् ।

हचोम्ले डान्धु धाल्ज्योर् छ्युब स्वेना । खोर धाङ् लोङ्चवे न्हचेधु ध्येल्पाता । ताच्चि
अथेंगुली लाका क्षण सम्पति सितिफुना वनधासा । परिवार व धन सम्पति थथितिपिजा छाय् । सदां

च्येवार् सुङ्वै ल्वीदि याङ् । म्हाल्ग्यी नाङ्ने साक्षो तोङ्पार् क्याल् । व्हा धाङ् इयाघ्वे
मायां जोनातयागु सरीर थुगु नं । साङ्गासपोचिना सुमदुगु थासे (श्मशाने) वाययंको । ध्वं व गृद्ध

खिययि ध्येपै ध्वी । भारद्वै हचुल्ना जिघ्पा शिन्तु क्षे । लोना छ्वेला × ल्हाम् घोल् ×
खिचां सात्तु सालीगु बखते । अन्त्राभवया थासे भय अत्यन्त तच्चो । मन धर्मे × दोङ्गु मार्ग ×

न्यिसु म्येधो × । ग्येदिघ् लहेक्यी नामिन् छिचस्यिन् डाङ् । ख्येपार् न्याल्वै जिघ्तेन् न्यी स्वेन्ना ।

निम मदु × । पाप धर्मयागु कर्म बिपाक ल्युल्यु वईगु । उकेसनं नरक लोके लाःवन धाःसा ।

च्याघ्से सासीर् छ्वेन्ग्यी गोल्वी धाल् । सोघ्ले श्योघ् धाङ् थोलुम् बार्वे छिर् । घोम्ये च्याखिम्

छुयातगु (पुगु) नंयागु भूमी शस्त्रं चो व ह्य छुतेयाईगु । कःति फायीगु व मुगलं मिछोगुलि च्यीगु । लुखा मदुगु नंयागु च्ने

थुम्पोर् होध्वे भ्वे । बार्वै साल् शिङ् घीगुघ् थोक्षुर् छे । कुन्ने छावै म्येसेघ् ग्येक्षेन्म्यि ।

लाना आपतगुशब्दं हालाचोनीगु । मिछोगु धुसुमि स्वीगु धात्वी दाय्कीगु । सकभनं पूगु मिछोगु च्यागु तधंगु छथी ।

घाङ्गिर् तुघ्प्वै दाब्धाङ् क्षु ख्याघ्क्यी । च्योङ् रोङ् ह्याङ् नेसु भुयुघ् ध्येघ् । दाङ्गरे लुङ्ग्यी

तःजागु हेमाल पर्वतया कापी खोप खोया चोंगु । अत्यन्त गाःवंगु भयभीतगु थासे च्वापुगाना चोंगु । ख्वाउंगु फसं

ताब्पै लाङ्छोनि । क्षुभुर् च्येन् धाङ् लहाघ्पार् दोल्वाच्येन् । म्रैडाघ् ग्युन्मि छ्येपार्

कःगुलि सरीर । फोङ्गाना चोंपि व उकोसनं पंमुया चोंपि । परिबेदन दुःखं तुते मजुईक

द्वेन्पा हाङ् । छोर्वा दुङ्गाल् नाघ्पार् कावायि । सुङ्क्यी राब्ताङ् छिचखै नेपास्यिन् । श्युघ्रीन्

हाला चोंपि व । कष्ट वेदनायागु दुःख सहायाये थाकुगु । तचोगु कष्टं मृत्युजुई त्योह्य रोगिथे । तहाकक

द्वेन्च्यिङ् सोथाम् पाघ्पाग्ये । श्याहु थोन्ने ल्हाघ्पार् ग्येग्येग्ये । ध्येस्यिन् पुदी थाङ्ला काङ्पा

भपुका तथा वाकुजिना क्षंगु तज्याना । लाह्याउंक खनेदया उकेसनं तःज्यागु च्याकचा दला । वथें खोचा व्वे तुति

श्योघ् । न्हाल्दि छाल्दु ल्वीला च्येतुघ् इये । रोन्याघ् धाम्छु थाल्छेन् राब्म्ये लोङ् । नारवै

प्यदनीगु । कुपिया बने सरीरे टुका टुका जुईक प्यदनीगु । मुर्दा धोनीगु नालेदुनीगु बुलुमी द्रुने लाईगु । अविचिया

न्हचेखोर्वा धाङ् ग्युर्वा च्येन् । घो धाङ् कावा थाब् धाङ् थाघ्पा सोघ् । ताघ्तु कोल्स्यिङ् च्वेपै

उपचक्र (चाउलाचोंगु) हिनाबदले जुयावनीगु । द्वार (लुखा) व थां भुतु व खिपः आदि । सदां जोतेयाना क्षलीगु

न्हिचछेवा । नाम्दाङ् चोग्ये घाङ्ले इयुङ्वै ग्यु । स्येदाङ् धाघ्प्वै कुलोङ् वयेपै छे । लोना

स्थावर (नरक) । संख्या भिच्यागु गनं दयावोगु पुसा धासा । द्वेष तचोगु समुत्थान उत्पति जुईगु बखते । मन

छ्वेला × ल्हाम् घोल् × न्यिसुम्येधो × । ध्येस्यिन् फोङ्ला न्हाचम् मिगाःवै हचुल् । सातुङ्

धर्म × दोङ्गु मार्ग × निम मद्गु × । वथें कङ्गालगु श्येभामद्गु (ह्याईपुगु) थाय् । नये तोनेगु

लोङ्च्वे मिङ्याङ् मिदाघ् पार् । सेकोम् लोडार् मिन्हचे हिचधा ल्वी । रीङ् च्यीङ् दाङ्वै

धन सम्पति धैगु नांजकहे न्येन्ये मद्गु । नये तोनेगु बर्ष मैनातकनं चूमलाःगु प्रेतया सरोर । स्वालुम्ये गंसिजुया दनेगु

तोब् न्हयाम् नाम् पासुं । घाड्ले इयुड्वै ग्युनि स्येर्ना हिचन् । च्यिघ्ला च्यिघ्सा स्वेपै जिघ्पा छे ।

बल हीनपि नापं स्वंगु थर । गनं दयावगु पुसा धाःसा कप्तियाकें वोगु । छमेसित छमेसिनं नईगु (स्याईगु) तचोगु भय ।

कोल् स्यिन् च्वेपै न्यामथाघ् लाड्दोर् मोड् । फाथा म्येपै दुडाल्ग्यो सीर्वै । साभ्वेन् तिमुघ् मुन्पार्

जोते याना चलेयाईगु दुःखि जोनेगु तोतेगु मस्युगु । उलि थुलि मदेक दुखं कयाचोंपि । पुसा मोहं अन्धकारे

खाम्पा दाघ् । लोना छ्वेला × ल्हाम् घोल् × न्यिसु म्येधो × । छ्वे ल्हाम् स्युघ्कयाड् न्हयोच्वे

चाहुला चोंझ जि । मन धर्म × दोङ्गु मार्ग × निम मदु × । धर्मया मार्गे च्वंसां दुराचार (पापया ज्या)

मिदोम् स्यिड् । थ्येघ्क्षेन् घोरस्यु श्येन्फेन् सेंधाड् धाल् । वाड्शि थोब्कयाड् कयेजो मिगोम्पै ।

संवरे मयाह्य । महायानया द्वारे च्वंसां परहीत चित्त छुतेजूह्य । चतुराभिषेक प्राप्त जूसां शमाधि (जोगध्यान) भावना मयाह्य ।

ल्हाम् घोल् दिले लामे दाल्धु सोल् । तावा मातोघ् थोच्वै च्वेपाच्येन् । गोड्पा ह्येड् कयाड् घो

दोंगु मार्ग थुगुलि गुरुं उत्रेयाना बिज्याहु । दृष्टि मथुसां च्वेच्चेयागु चर्या याईह्य । भावना भुले जूसां भुले

ह्युल् हिघोग्था । च्वेपा नोरकयाड् न्हाड् कयोड् मिसेम्पै । छ्वेध् दीले लामे दाल्धु सोल् ।

मजुधका चोनाह्य । चर्या द्वंसां थःगु दोष समभे मजूह्य । धर्म उल्लंङ्घनह्य थुकें गुरुं उत्रेयाना बिज्याहु ।

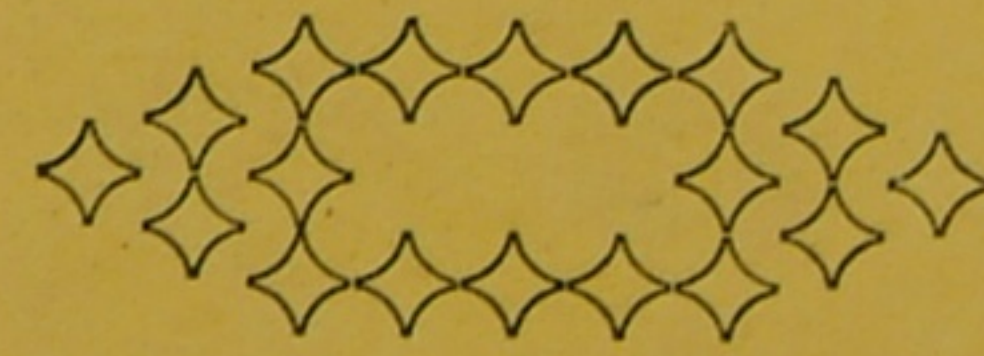
नाम्पार् छिचयाड् नेध्वे नोरला स् । नाछ्वे हचोल्याड् डेज्युड् कयोश्ये धाल् । थ्वेपा क्षुड्याड्
कह्ने सीगु जूसां वस्त्र धने मायाह् । बैस वंसां बैराग दिक्क छुतेजूह् । अल्पश्रुतह् जूसां

हचोन्तेन् च्येन्धु लोम् । मारिघ् दीले लामे दाल्धु सोल् । क्येन्खार् छोर्याड् दुजि नेकोर् सेम् ।
गुणवानधका चोनाह् । थुगु अज्ञानं गुरु उत्रेयाना बिज्याहु । संजोगे मिलेजूसनं (तन्ता) अलमले चाह्यगु मन ।

अेन्पा तेड्कयाड् न्हाङ्ग्यु शिङ्तार् रेड् । दुल्वार् म्मायाड् छ्यादाड् म्हास्यिघ्पै । छ्वेग्ये दीले लामे
एकान्ते चोसां थःगु स्वभाव सिथे छाह् । नरम खँ ल्हासां यो मयो छुते मजूह् । थुगु अष्टलोक धर्म गुरु

दाल्धु सोल् । न्यीथु दीले न्हचुर्दु सेधु सोल् । थिमुन् दीले न्हचुर्दु इयुङ्दु सोल् ।
उत्रेयाना बिज्याहु । थुगु अष्टगु ह्चोलं याकनं चायका बिज्याहु । थुगु अन्धकारगु बन्धनागार याकनं पिकभा बिज्याहु ।

साधारण पूर्वगत

साधारण शरणगम चतुर्प्रदक्षिण संख्या सञ्चय
नेपाल भाषा अनुवाद ।

नमो बुद्ध धर्म संघाय । थुगु शरण वनेगु चतुर्प्रद-
आवश्यकतां दयका । थुगुनं न्हापां नसंति इले न्द्वेलं
दुनेनसें तचोगु श्रद्धा भक्ति वेका थुगु वाक्य बोने हे गुरु !
फुना वनीगु । पाप धर्मया कर्म पट्गति यागु थासे । अभनं
विज्याहुँ धका सोको बोने ।

संक्षिप्त नीति शासन प्रवेश नाम विजहार । भोट भाषाया

क्षिण गन्ति मुनेगु (ल्याख थंकेगु) नीति सरलगु छगु
चाय्व सयनासन (लासां दना) जाउँगु थासे चोना
जि क्षण संपति शरीर । भिन्नकं प्राप्त जूसां अनित्य याकनं
थनी निश्चयनं कुतुंबनी (लायि) । गुरु रक्षा याना

१२

थनंलि शरण वनेगु थाय् (शरण क्षत्र) मनं ल्वीकेगु । न्दोने आकाशे पञ्चरश्मिया दथ्वी सिंहासन पद्मचन्द्रे गुरु मुनीन्द्र सुवर्णया उण छपाखाः

निका लाहा जःगु भूमिस्पर्श (मुद्रा), खःगु ध्यान मुद्राया बोने पिण्डपात्र धारण याना, तुति निपा वज्राशन, त्रिचीवरं पुना लक्षण व्यञ्जन प्रकाश जुया रश्मिया धात्री विज्याह, काय संघ वाक धर्म चित्त बुद्ध त्रिरत्न स्वरूप मेपिनं दश दिशाया शरणस्थान दाकि मदेक दको समूहजुया विज्याह साक्षात विज्याना चोन धका मनं लोके ।

शरण वनेगु । थवसपोल मुनीन्द्रया अग्रे थःव मां बौ सकल प्राणि चोना । त्रिद्वारं भक्ति शरण वने । नमो । जिव मां आकाश समानं सकल प्राणिपिं थुगु देलानसें धारण याना बोधि मूले मलातले दशदिग् त्रिकालया सकल तथागतया काय, वाक चित्त गुण, कर्म दको छगुली समूह स्वरूप । ८४००० चयप्यदोल धर्मस्कन्धया उत्पत्ति स्थान (म्वाहान) । आर्य संघ सकलया अधिपति । भारतक मूलव परंपराया सहितया श्रीमान् सद्गुरुपिके शरण । संबुद्ध भगवानपिके शरण । सद्धर्म दको शरण । आर्य संघपिके शरण धका सोको बोने ।

थनंलि गन्ति मुनेगु (व्याख धंकेगु) यासा । गुरुयाके शरण जुल । बुद्धयाके शरण जुल । धर्मयाके शरण जुल । संघयाके शरण जुल ।

धैगु सखि, दोछि आदि गुलि यायेगु खः यानालि लिपा अन्तिमे । शरण स्थान गुरु मुनीन्द्रयागु कायं रश्मि खवया, थःव प्राणियात खल । अनादिनसें थौतक मुंकागु पाप मेलया समूह (मुनाच्चंगु) छु तक दु व्याको शोधन जुया शुद्ध जुल धका भापिये ।

शरण स्थान गुरु (मुनीन्द्र) यात वन्दना व पूजा चडे याना । पाप देशना याना पूण्य हर्षानुमोदन याना । धर्मचक्र अधेपण याना । निर्वाण जुया विज्याय मते धका याचना याना । बुशल समूह (पूण्यमुंगु) बोधि परिणाम याना । डिगु शरीर व सम्पति परिग्रहणयाना अधिस्थान याना विज्याहुँ धका सप्त विधान पूजा संक्षेपं याये ।

थनंलि प्रहर समाहार यायूत (सिधय्केत) न्होने विज्याना चोह्ल गुरु मुनीन्द्र प्रशन्न जुया । थःगु सीरे विज्याना रश्मि जुया । थःके लीन जुल गुरुया त्रिमण्डल व । थःगु त्रिद्वार फरक मदेक अधिस्थान जुल धका भापिये ।

अन्तिमे लिपा परिणाम (कर्मदान) प्रणिधान (आशिस) मंगल आदि यायेगु । थुगु पूण्यं याकनं जि श्रीमान् गुरु शिद्ध जुया । जगत छह्वे

मल्यंक । छलपोल^{या} भूमि तय फय्मा । त्रिरत्न यात प्रार्थना यानागु प्रभावं । जि आदि चोनागु भूमि दिशास । रोग, दोष, गरीब, कंगाल (दुःखि, दरिद्र) वाद बिवाद (ल्वापु कलह) शान्ति व । धर्म व मंगल प्रवृद्धि याना विज्याहुँ । जि त्रिरत्न शरण वना लोकया द्योयात बन्दना मयासे प्राणियात हिंसा याय्गु अपराध कर्म तोता कुमित्र तीर्थिक व भ्काकरी पासा नालेगु तोते । बुद्ध मूर्ति चोयातगु, दय्कातगु व बुद्ध प्रवचन ग्रन्थ पुस्तक तथा भिक्षु संवयात साक्षात त्रिरत्न खना बन्दना व पूजा सेवा भक्ति तया समस्त प्रकारं सेवन याये फय्मा । सत्पुरुष कल्याण मित्र सेवन याना सद्धर्म न्येना । न्येनागु अर्थ मने तया । आर्य्य सत्य प्यंगू भावना याना । इन्द्रिय चञ्चल मजुइगु मूल शिक्षा सम्पर्क ग्रहण याना सदां त्रिरत्न पूजा यायगुली उद्यम कोशिस याय् फयमा । शरीर प्राणहेवंसां त्रिरत्न कदापि मतोतेगु आदि शरण वनेगुया साधारण व छगू छगू शिक्षापदे । सर्वप्रकारं शिक्षित जुया त्रिरत्न या शासन जोने फय्मा धैगु शिक्षापद फुक प्रणिधान गाथास अभ्यास याय्गु ।

थुगु प्रकारं शरणवंह दुनेया श्रेणी बुद्धमते लाना । शील संवर दकोया आश्रय स्थान जुइगु । न्हापा हुना तयागु बर्म मेल (कर्मावरण) कम

जुया फुना वनोगु । पूण्य विपुल तःधंगु हुनीगु दुर्गती हुतुं रुवना । मनुष्य, अमनुष्यया अन्तरायं मथीगु । कामना यानागु सिद्ध जुया ननानं बुद्धपद लाइगु आदि हीत गुण (पूण्य फल) च्याता कनातगु जि व पर सकत जगत यात प्राप्त जुइमा । मुख्यनं थनिनसें जन्म जन्म पत्तिकं सद्गुरु त्रिरत्नयागु करूणां । अनुग्रहण याना (जोना) संसारयागु भयं रक्षा जुया संबुद्ध ननानं प्राप्त जुइमा । बुद्ध त्रिकाय प्राप्त ज्वीगु अधिस्थान व । अवल धर्मता सत्ययागु अधिस्थान व । संघ मवागु (अच्छेदसन्धि) या अधिस्थानं । यानाग परिणाम प्रणिधान सिद्ध जुइमा धैगु हीत गुण प्रणिधान गाथा श्लोके मिले जुया चोंगु बोना ।

परम उत्तम शास्ता, देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म बुद्धयात बन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कल्याण जुइमा । शान्त विराग देव मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म । धर्मयात बन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा । प्राणि गुपिं गति व अगति । थुपिं सकल थनीथन स्वस्ति कल्याण जुइमा । परमगणया उत्तम, देव, मनुष्यं पूजा याये योग्यह्म संघयात बन्दना । थनीथन शुभ मंगल जुइमा ।

प्राणि गुपिं गति व अगति थुपिं सकल थनी थन स्वस्ति कल्याण जुइमा । स्वयं अचलगु कायं मंगल जुइमा । ख्वीगु सोर अंगयागु वाकं मंगल जुइमा । अन्तं मुक्तगु विमल चित्तं मंगल जुइमा । दिनसं स्वस्ति रात्रिसं स्वस्ति । मध्यानेसं स्वस्ति । दिन रात्रि सदाकालं स्वस्ति जुइगु । त्रिरत्नं मंगल यायेमा । शास्ता (मुनीन्द्र) लोकवात्वी विज्यागु व । शासन सूर्यया रश्मिये प्रकाश जूगु । शासनवर गुरु, शिष्य अत्यन्त मिले जूगुलि । शासन ताकालं स्थीर जुइगु मंगल जुइमा धैगु मंगल वाक्य बाँलाक याये ।

१७

संचित साधारण शरणगम चतुप्रदक्षिण संख्या सञ्चय नीति शासन प्रवेशद्वारनाम

थुगु थ नाप भाग्य समानपि जनसाधारण सुगुह्यसित हीत जुइया । निति जन्म जन्मपति त्रिरत्नं अनुग्रहणयाह्व “ मोढाम् खसाङ् ” अणिद्धि समुद्र धैह्व स्वनिवास्थान “ ताशि छ्वेरु खिलवै ” धैगु एकान्तगु थासे ध्यान कुटीस प्रयुक्त यानागु पूण्यं प्राणिपि सकल त्रिरत्नयागु शरणे लायेमा त्रिरत्नयात बन्दना बायेगु ।

नमोरत्न त्रयाये । नमो मञ्जुश्रिये । नमो सुश्रिय । नमो उत्तमश्रिय स्वाहा । धैगु बोना सोको बन्दनायात धासा लखन्नि प्रमाणं यानागु जुई धका आज्ञा दय्का तल । गुरुयात बन्दना यायगु । नमो गुरुभ्यः । त्रिरत्नयात बन्दना यायगु । नमो बुद्धाय । नमो धर्माय । नमो संघाय । धैगु जुल ।

१८

“ कथ्युर ” तिब्बट् ग्रन्थे उल्लेखयानात्तु मेवा भाषं अनुवाद

पितृ-मातृ सूत्र

त्रिशरणम

बुद्ध बोधिसत्वपिन्त वन्दना ।

थये जिं न्येना, छगू समय भगवान् श्रावक संघ सहित श्रावस्ति जेतवने अनाथ पिण्डयागु आरामे विज्याना चोन । थन भगवान् आज्ञा दय्का विज्यात हे भिक्षुपिं ! गुगुगृहे (छें) माँ बौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छें थुगु ब्रह्मा संयुक्त जुल । छुया निति धाःसा हे भिक्षुपिं ! कूल पुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं ब्रह्मा तुल्य जूगुलिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छें माँ बौ निहसित बाँलाक माने याइगु व । तथा बाँलाक पूजा याइगु । वथें बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छें थुगु । गुरू संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं न्हापाँयाह गुरू समस्त दानयाये जोग्य जुया चोपिं जुया

१६

नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छें माँ बौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु तथा बाँलाक सेवा चाकरी याइगु छें । थुगु मानव संयुक्त जुल । थ्वछुया निति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलया द्वारं मानव तुल्यजूया नितिं जुल ।

हे भिक्षुपिं ! गुगु छें माँ बौ निहसित बाँलाक मान्ययाइगु व । बाँलाक पूजायाइगु व । तथा बाँलाक सेवाचाकरी याइगु छें थुगु देवता संयुक्त जुल । थ्व छुयानिति धासा । हे भिक्षुपिं ! कूलपुत्रया माँ बौ निहस कूलयां द्वारं, देवता तुल्य जूयानितिं जुल ।

भगवान् थये धका आज्ञा दयका विज्यात । सुगतं थुगु खँ आज्ञादयकालि पुनर हानं शास्तानं थुगु खँ आज्ञा जुल ।

माँ बौ निहस ब्रह्मा जुल । वथेन्हापायाह गुरू जुल । कायमचाया समस्त दान याय योग्यह । देदनं मानवनं खः । अथेयानितिं थुपिं निहस अनियाये यायगु थाँव । भोजन, स्नान् पादप्रक्षालन (तुतिसिकेगु) । नयगु, तोनेगुव । वस्त्र व लासा, फांगा । आश्रय स्थान आदि याके । ज्ञानी, गुणी सेवा याये ।

२०

थुपिं माँ बोया । सेवायानागु । थुही ज्ञानी गुणी थुकेयात निपित (अपवाद) मदुह । थुह सिनां सुगति वनी जुल ।
भगवानं थुगुखँ आज्ञादयका विज्यागुलि । भिक्षुपिं हर्षजुया भगवानं आज्ञा जूगुली अभिनन्दन यात । पितृमातृ सूत्र समाप्त ।

“कम्युर” तिब्बट् गूढे उल्लेखयानातमु मेवा भाषं अनुवाद

बुधदोपदेश

२१

भगवान बुद्ध श्रावस्तिपुर महानगरे अनाथ पिण्ड महाजनं दयका विज्यागु जेववन महाविहारे विज्याना चोंगु वखते जिनमती धैह बोधिसत्वयात
थथे उपदेश आज्ञा दयका विज्यात ।

१) हे जिनमती ! पृण्य इच्छायाह्म कुलपुत्र, कुलपुत्री तथागतयात पूजा याये । २) प्रज्ञा इच्छा याह्म धर्मश्रवण यायगुली उद्यम कोशिस याये

३) सुगति इच्छा याह्म शील पालन याये । ४) परिभोग (धनसंपत्ति) इच्छायाह्म दान (त्याग) वढेयाये । ५) सुरूप इच्छायाह्म क्षमा भावना याये । ६) प्रतिभान
इच्छायाह्म गुरुयाके गौरवतये । ७) धारणी इच्छायाह्म अभिमान मदयके । ८) ज्ञान इच्छा याह्म नियमथे मन तयगुली चोने । ९) मोक्ष इच्छायाह्म पाप
दको तोते । १०) सकल प्राणी सुखी यायगु इच्छायाह्म बोधि चित्त उत्पत्तियाये । ११) यैपूगु भिंगु खँ न्यनेगु इच्छायाह्म सत्य खँ ल्हाये । १२)
गुण इच्छायाह्म भिन्नकं एकान्ते (चोनेगुली) खुशि याये । १३) धर्म इच्छायाह्म कल्याण मित्र नाले (सेवन याये) । १४) समथ इच्छायाह्म
तन्ता मदयकेगु अपो याये । १५) विपश्यना इच्छायाह्म धर्म सून्यगुली (धर्म नैरात्म्य) छगू छगू परिक्षा याये । १६) ब्रह्म लोक इच्छायाह्म मैत्री
करुणा मुदिता उपेक्षा भावना याये । १७) देव मनुष्यया परिभोग समृद्धि इच्छा याह्म दश सुकुशल कर्मयागु मार्ग सम्यकं ग्रहण यायेगु । १८) परि
निर्वाण इच्छायाह्म (नैरात्मा) सून्यगु धर्मे अभिनन्दन याये । १९) दको गुण प्राप्त यायगु इच्छायाह्म त्रिरत्नयात पूजायाये ।

—***—

२२

प्रश्नोत्तर

ति०कं० रत्नकूट (कापा) २६३ पौ

धर्मया उपदेश विषय, भगवान् बुद्धयाके राजा अजातशत्रुया प्रश्न

त्रिशरणम

आजतशत्रुं विन्तियात— भगवान् ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! श्रद्धायागु हेतु शदस (फल) कल्याण मित्र जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! दानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! दानयानागुया हेतु शदस परिभोग जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् याज्ञा जुल— महाराज न्येनागुया हेतु शदस प्रज्ञा जुल । राजां विन्तियात— भगवान् शीलयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज शीलयागु हेतु शदस सुगति सबन्ने वनीगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! क्षान्ति यागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! क्षान्तियागु हेतु शदस प्राणी अनुरक्षण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात—

२३

त्रिशरणम

भगवान् ! वीर्ययागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! वीर्ययागु हेतु शदस बुद्धयागु धर्म दको परिपूर्ण ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! ध्यानयागु हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! ध्यानयागु हेतु शदस उपशान्त जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! धर्म श्रवण यानागुया हेतु शदस शंसय शंखा मदैगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! प्रार्थनायाना धर्म न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! प्रार्थना याना धर्म न्येनागुया हेतु शदस विचिन्सा संदेह मदैगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! एकान्ते चोनागुया हेतु शदस समाधि व अभिज्ञ प्राप्त ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! भावना यानागुया हेतु शदस अपगत छुते ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात— भगवान् ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! अनित्य न्येनागुया हेतु शदस क्वातुक ज्वोनेगु तोतीगु जुल । राजां ! विन्तियात— भगवान् ! दुःख न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवान् आज्ञाजुल— महाराज ! दुःख न्येनागुया

२४

हेतु शदस उपादान मदैगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! अनात्मा न्येनागुया हेतु शदस जि धका जोंगु, जिगु धैगु जोंगु विरोध ज्वीगु जुल । राजां विन्तियात- भगवान ! शान्त निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस छु खः ? भगवानं आज्ञा जुल महाराज ! शान्त (निर्वाण) न्येनागुया हेतु शदस उपशान्त जुल ।

नमःगुरवे

मानदास सुगत दासया संकलनं
आशा सफू काथ गत उपहार !

२५

तिब्बट् भाषा मस्युपिं आदि कर्मिक बोधिसत्व यानिक पुण्यात्मापित हीत चिन्तनयाना “कुन्सां लामें श्यालुं” समन्तभद्र मुखागम धैगु तिब्बट् भाषाया ग्रन्थानुसार । बुद्धबोधि, बोधिसत्व यान (महायान) चर्याक्रमया त्रयोत्तम मूल सोंगु उद्देश्य संक्षेपं चोया यथाः—

“जोर्वा सेंके धांपा” उत्तम प्रयोग चित्तोत्पति “डोशि मिग्मे धांपा” उत्तम अनालम्बन मौलि । “जैसु डोवो धांपा” उत्तम अनुणामन ।

(१) उत्तम प्रयोग चित्तोत्पतिया बोधि प्रणिधि चित्त समुत्थान संक्षेप रूपं । ‘माँ आकाश समानं प्राणिपिं भव संसारयागु दुःखं तरेयाना संवोधिपद लाकेया निमिचे ‘थुगु भद्रगु चर्या याये’ धैगु चित्त उत्पति याय्गु जुल ।

(२) उत्तम अनालम्बन मौलि । बोधि प्रस्थानान्तरगतया साधनचर्या संक्षेप रूपं ‘गुगु यानागु चर्या क्रिया विधिस, दोपं मपुंक अर्थात् मदोंक पूण्यक्रमादि स्मृति संप्रजन्य संयुक्तयाना क्रियाविधि अनुसार चर्याक्रिया सम्पूर्ण याय्गु’ जुल ।

(३) उत्तम अनुणामन । बोधि परिणामन तथा बोधि प्रणिधान अन्तर्गत संक्षेप रूपं यानागु पूण्य क्रिया सिधयव गुगु मुनागु कुशलमूलं पूण्यं, जि ननानं बुद्ध सिद्ध जुया जगत प्राणिपिं मल्यंक बुद्ध भूमी लाके फय्मा’ धैगुव ।

विशेषनं । न्हापा जुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्यात । लिपा विज्याईपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याई । थौं कन्हे विज्याना चोपिं बुद्ध भगवानपिसं गथे परिणामन याना विज्याना चोन । वर्थे जिनं बोधि परिणामन याना जुल धैगु मती तथा परि-

२६

णामन यानागुलिं निगू प्रकारया परिणामनं संयुक्त जूगु जुल । (बोधिप्रणिधान । आशिस् । 'सन्निप रूपं ।)

मंजुश्री बोधिस वं गथे सिया विज्यात थ्वर्थे समत्त भद्र बोधिस व सिया विज्याक थ्वस्पोलपिं प्रभितिं बोधि सवपिंगु ल्यु अनुशिचित जुय निमित्ते थुगु पूण्य परिणामन याना ।

त्रिकाले विज्यापिं सकल जिनपिसँ गुगु परिणामन उत्तम वर्णन यानातगुली । थुगु जिगु कुशलमूल (पूण्य) नं उत्तम भद्रचर्याया निमित्ते परिणामनायाना जुल ।

तिब्बट भाषाया उत्तम प्रयोग चित्तोत्पत्तिया बोधिप्रणि चित्त समुत्थान गाथाया संस्कृत किचः । आकाशधातु पर्यन्ते स्थिताय सर्व प्राणिनाम् । ते उत्तम नाथं दं प्राप्नुवन्तु चित्ति चिन्तयन् । तेषां मेव च अर्थेन शुद्धचर्यां करोम्यहं ।

ति०भा०या० उत्तमअनुणामना गाथाया संस्कृत किचः ! शिष्यतु यतत् विषमिति चिन्त्ये । साध्यत मेतत् मनसा च भवत् । तेन च पट्गति जन्तुर शेषं । भवतो

भुवने याच्वहि वास ।

सं. तृस्कन्ध यथा परिणामितम् अतीतैर्बुद्धैर्भगवद्भिः । यथा परिणामयिष्यचे अन्तर्गत बुद्धो भगवन्तो यथा परिणामयन्ते एतहि प्रत्युत्पन्ना बुद्धे भगवन्तं स्तथाऽहमपि परिणामयामि ।

परिणाम प्रणिणान् आशिस । मञ्जुशिरी यथा जानति शूर । सोचु समस्तभद्र । तथैव । तेषु अहं अनुशिक्षयमानो । नामयमी कुशलं इमु सर्व । सर्वत्रिय ध्वगतेभि जितेभिः । यापरिणामन वर्णितु अग्राः । ता य अहं कुशलं इमु सर्व । नामयमी द्रव्यचरीयं ।

त्रिशरण वनेगु बोधिचित्त उत्पत्ति यागु वचन

तिव्वट भाषाया “सॉये छवेधॉ” यागु अर्थ

त्रिशरणगम

बुद्ध, धम व गणया उत्तम (संघ) पिके। बोधि (पद) मलातले जि शरण वने। जि दान आदि यानागु पुर्यं, जगत हीतयाये कारणे बुद्ध जुय्मा। स्वको बोने। चतुर्वह्मविहार भावना “सेम्येन् थांच्ये देवाधां”। मैत्रीधैगुया अर्थ। सकल प्राणि सुख व, सुखया पूसां संयुक्त जुय्मा। करुणा। सकल प्राणि दुःख व, दुःखया पुसां छुते जुयमा। मुदिता—सकल प्राणि दुःख मदुगु सुख छुते मजुप्मा। मुदिता—सकल प्राणि सःती तापाः यो—मया मदुगु (छुतेजुगु) उपेच्छाय् चोनेमा। भूमि अधिस्थान—“थांच्येदुनि०” धैगुया अर्थ। दयाचोक भूमि शुद्धगु। शर्वल (कच्चिगः) आदि मदुगु। पाःहाःथें माथंवंगु वैदुर्य यागु। स्वयं कोमलगु स्थान जुयमा। भूवन अधिष्ठान—सुखं संयुक्तगु लोकव्यूह (सुखावती) थें। रत्नया भूमि पुष्पं सहितगु। वृक्ष सिमा पुष्करणी (पुखू) आदि पुरे मजुगु मदुगु। विपुलगु धर्म शब्दं संयुक्तगु जुयमा। आमंत्रण। “माली सेच्येन्०” यागु अर्थ। शेष मदेक दको प्राणिया नाथजुया

२६

त्रिशरणगम

पवी मखुपिं मार शैनी फुकूबदेव। भाव दको बाँकि मदय्क यथावत् सिया विज्याह। भगवान् परिवार सहित थुगु स्थाने विज्याहुँ। प्रतिष्ठा—भगवान् थन विज्यागुलिं जिमि पुण्य भाग्य संयुक्त जुल। जि पूजार्चन ग्रहणयाय निमित्ते। थन विज्याहुँ। (गुथायतक पूर्ण मज्जीगु)। पद्मासन समर्पण—‘तोडसुंकुन्०’ धैगुया अर्थ। दको त्रिधातु समानगु। अष्टदल पद्म (च्याहःदुगु पलेरवाँ) देशरी सहितगु। रुचिरता जुया विशालगु चरेयानागुली। सुखथें विज्याहुँ। स्नानागार आलम्बन। ‘धिवकीखांपा’ धैगुया अर्थ। अत्यन्त मधुर वारना दयाचोंगु रत्नानागार। फट्किरियागु भूमि निर्मलजुया उज्ज्वलगुथें मनोहर जुयाचोंगु थैगुया। थिनाचोंगु मुतियागु इलाँ थन प्यने। स्नान ‘भित्तास्तांपा’ धैगुया अर्थ। गथे जन्म जुया मात्रनं। देवतापिसँ स्नान याकूथें। शुद्धगु दिव्यजलं। जिनं वथें स्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये हु। पुनर्र हानं ‘धेशिस्वेग्पा०’ धैगुया अर्थ। तथागतपिं व थ्वसपोलया पुत्रपित्त। आपालं रत्नयागु कलशया सुगन्ध जलं। मनोरम सुपरिपूर्णगु गीत (भ्ये) व। अनेक बाद्य (वाजा) सहितं रत्नानयाके। ओं सर्व तथागत अभिषेकत समयश्रिये आःहुँ। हुयगु “धेधागकुला” धैगुया अर्थ। थ्वसपोलपिनिगु काये समान मदुगु वस्त्र। पवित्र सुगन्धगुलिं कायेहुये।

३०

ओं हुँ त्राँ न्हीं आः। वस्त्र आभुषण त्रियकेगु “धेनेधेला” दैगुया अर्थ— थनंलि थ्वसपोलपिन्त वर्ण वांलागु । अत्यन्त मधुर वास्ता वयाचोंगु उत्तमगु वस्त्र चरे याये । ओंवज्र वस्त्रे स्वाहा । सप्त विधान अनुत्तर पूजा । ‘भद्रचरी’ ‘भिन्येसुधा०’ यागु अर्थ— यावत दको भिगू दिशा लोके । सोगु वखते विज्यापिं सकल नरसिंहः । थ्वसपोलपिं शेष मदेक सकल यात जिनं । प्रसन्नगु कायवाक चित्तं वन्दना याये । १ । भद्रचरी यागु प्रणिधान बलं । सकल जिनया अभिमुखे चित्तं क्षत्ररज (पृथिवीया धुं) प्रमानं शरीर कोछुना । सकल जिनपिंत वन्दना याये । २ । द्दगुरजेसं रजप्रमानं बुद्धपिं । बुद्धपुत्रया दथ्वी विज्याना चोंगु । थुगु प्रकारं बाकी मदय्क धर्मधातु । थ्वसपोल जिन (बुद्ध) पिसं पूर्ण जुल भापा । ३ । थ्वसपोल पिनिगु प्वीमखुगु सागरसमानगु (गुण) वर्णन । सारेयागु अंगं दको सागर यागु शब्दं । सकल जिनपिंगु गुण वयानयाना । सकल बुद्धपिन्त जिनं तोत्रयाये थुथासरत्न मण्डल दोहलपे । ४ । पूजा— उत्तमगु पुष्प स्वां उत्तमगु माला । अनेक वाड्य (वाजा) उत्तम लेपन द्दगु वस्तु (म्हेइलेगु) उत्तमगु छत्रं । उत्तमगु दीपं (मतं) व उत्तमगु धूपं थ्वसपोल जिनपिन्त पूजा याये । ५ । उत्तमगु वस्त्र दको व उत्तमगु सुगन्ध । सतुचूणं । सुमेरु समान

दको विशिष्ट उत्तमगु रचना (दयका) थ्वसपोल जिनपिंत पूजायाये । ६ । जोरामदुगु विस्तिर्न (तःधंगु) गुगु दको पूजा । थ्वसपोल सकल जिन (बुद्ध) पिन्तनं भापा । भद्रचरियागु श्रद्धाया बलं । सकल जिन (बुद्ध) पिन्त पूजा वन्दना याये । ७ । पापदेशना। राग, द्वेष, मोहयावसं । शरीर व वचनवर्थे मनं । जियानागु पाप छुदु । थुगु दको छगू २ जिनं देशनायाये । ८ । पुण्यानुमोदन । भिगू दिशाया सकल जिन (बुद्ध) व बुद्धपुत्र [बोधिसत्त्व] । सकल प्रत्येक बुद्ध शैक्ष अशैक्षव । दको जगतयागु न्द्यागु पुण्येसं । दको थुगुली जिअनुमोदन [हर्ष] याये अधेपण । धर्म प्रार्थना । गुपिं भिगू दिशाया लोकया मत जुया विज्यापिं । बोधिक्रमं [रुलं] असंगत [बुद्धपद] प्राप्तयाना विज्यापिं । थ्वसपोल सकल नाथपिके जिनं अनुत्तर धर्मचक्र प्रवर्तन अधेपण प्रार्थना याये । याचन धैगु विन्तियायेगु । दुःखं पुलावंगु चलन केना निर्वाणजुया विज्यायथ्योपिं वसपोसपिके । दको जगतयात हीतयाना सुखीयाय निमिचे । क्षत्ररज प्रमानं कल्प विज्याहुँ धका । जिनं न्हा जोरेयाना विन्तियाये । परिणाम— संतु व वन्दना यानागु, पूजा यानागु, पापदेशना यानागु, पुण्य हर्ष अनुमोदन यानागु, अधेपण धर्म प्रार्थना यानागु, याचना निर्वाण मज्जेसे विज्याहुँ धका फोनागु या छुं भचा बुशल [पुण्य] गुगु हुनागु दको जिनं बोधि-

या निमित्ते संकल्पयाना ।

रत्नमण्डलयागु अर्थ—ओंवज्र भूमि आःहुँ । थाय् विशुद्धगु महान सुवर्ण भूमि । ओं वज्ररत्न आःहुँ । पिने लोह चक्रवाल “नँयागु पर्वतया (पखाः) । ” दध्वी पर्वतराज शुमेरु पूर्वे विदेह द्वीप, दक्षिणे जम्बुद्वीप, पश्चिमे अपर गोदानीय, उत्तरे कौरवा । उपद्वीप पूर्वे देहा, विदेहा । दक्षिणे चामरा, अवर चामरा । पश्चिमे शाठा, उत्तर मंत्रिन । उत्तरे कौरव, कौरवा । पूर्वे रत्नया पर्वत दक्षिणे चिन्तामणि वृक्ष । पश्चिमे कामधेनु । उत्तरे अनिविती फल । पूर्वे चक्ररत्न । दक्षिणे मणिरत्न । पश्चिमे स्त्रीरत्न । उत्तरे परिनायकरत्न पूर्व व दक्षिणया कोणे गजरत्न । दक्षिण व पश्चिम कोणे अश्वरत्न । पश्चिम व उत्तरकोणे खड्गरत्न सेनापतिरत्न । उत्तर व पूर्वकोणे मनिधान कलश । पूर्वे हाश्यादेवी द० मान्यादेवी प० गीतादेवी उ० नृत्यादेवी पू० द० पुष्पदेवी द०प० कोणे धूपादेवी प०उ० कोणे दीपादेवी । उ०पू० कोणे गन्धादेवी । जवे चन्द्र । खवे सूर्य । च्वे कायरत्न छत्र व दिग् विजयध्वञ्ज दध्वी देव मनुष्यया श्रीसम्पती समृद्धि, पुरे मज्जुगु मदेक मूल महा दयाधारी व परम्परा सहित श्रीमान् सद्गुरुपिं व त्रिरत्न बुद्ध बोधिसत्त्व इष्टदेव मण्डल

या देवगण वीर ढाक डाकिणी, धर्मपाल गण सहित सकलयात दोहलपे । निर्यात गाथा । भूमि सुगन्ध लेपनयाना स्वाँ बोया । थुगु सुमेरु चतुर्द्वीप चन्द्र, सूर्य अलंकृतगु । बुद्ध छत्र मनं लुङ्का (ध्यानयाना चरेयानागुलिं । दको जगत विशुद्धगु भूवने चलेयायेमा । मण्डलया आशिका थुगु भद्रगु मण्डल चरे यानागुलिं । बोधिमार्गे अन्तराय मज्जुया । त्रिकाल जिनया ज्ञान पुरे जुया । भव संसारे भुलेमज्जुसे शान्त (निवारणे) नं मचोंस्य । आकाश समानं दको जगत तरेयाय् फय्मा ।

तुवांस्यागूपा यागु अर्थः—

बोधिसत्त्वयात्रापति देशना ॥

त्रिशरणगम

जि थुगु नाँ जुयाच्चँह । सदाकालं गुरु याके शरण । बुद्धयाके शरण । धर्मयाके शरण । संघयाके शरण । शास्ता भगवान तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध श्रीजिन शाक्यमुनि यात वन्दना ॥१॥ वज्रसार प्रमर्दन तथागतयात वन्दना ॥२॥ रत्न प्रभ तथागतयात वन्दना ॥३॥ नागेश्वर तथागतयात वन्दना ॥४॥ वीरसेन तथागतयात वन्दना ॥५॥ वीर नन्दिन तथागतयात वन्दना ॥६॥ रत्नाग्नि तथागतयात वन्दना ॥७॥ रत्नचन्द्र प्रभ तथागत यात वन्दना ॥८॥ अमोघदर्शि तथागत यात वन्दना ॥९॥ रत्नचन्द्र तथागत यात वन्दना ॥१०॥ विमल तथागत यात वन्दना ॥११॥ श्रीदत्त तथागत यात वन्दना ॥१२॥ ब्रह्म तथागत यात वन्दना ॥१३॥ ब्रह्म दत्त तथागत यात वन्दना ॥१४॥ वरुण तथागत यात वन्दना ॥१५॥ वरुणाभ

३५

त्रिशरणगम

तथागतं यात वन्दना ॥१६॥ भद्र श्री तथागत यात वन्दना ॥१७॥ चन्दनप्रि तथागत यात वन्दना ॥१८॥ अनन्तौजश्रि तथागत यात वन्दना ॥१९॥ प्रभासश्रि तथागत यात वन्दना ॥२०॥ अशोकश्रि तथागत यात वन्दना ॥२१॥ नारायणश्रि तथागतयात वन्दना ॥२२॥ कुशुमश्रि तथागत यात वन्दना ॥२३॥ ब्रह्म प्रभ तथागत यात वन्दना ॥२४॥ पद्म ज्योतिषि तथागत यात वन्दना ॥२५॥ पुण्य धन विचित्राभ तथागत यात वन्दना ॥२६॥ धर्म स्मृतिश्रि तथागत यात वन्दना ॥२७॥ सुपरि कीर्तित नाम धेयश्रि तथागत यात वन्दना ॥२८॥ ईन्द्रकेतु ध्वज तथागत यात वन्दना ॥२९॥ शुचि क्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३०॥ संग्राम सुविजय तथागत यात वन्दना ॥३१॥ विक्रान्त गामिन तथागत यात वन्दना ॥३२॥ सम ताव भासश्रि तथागत यात वन्दना ॥३३॥ रत्नपद्म सुविक्रान्त तथागत यात वन्दना ॥३४॥ रत्न पद्म सुप्रतिस्थित शैले द राज तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध यात वन्दना ॥३५॥

३६

ध्वसपोलपिं प्रमुखँ झिगु दिशाया दक्क लोक धातुस तथागत अर्हत् सम्यक्संबुद्ध भगवानपिं गुलितक दिज्याना च्वंपिंदु धारण याना च्वंपिंदु,

ध्वसपोल बुद्ध भगवानपि सकलसिनं जित संभेयाना विज्याहुँ ।

जिं थुगु जन्मेव । आदि अन्त मदुगु जन्मनसँ संसारे चाहिलागु दको जन्मे पापकर्म यानागु । याके वियागु । याःगुलि हर्ष अनुमोदन यानागु । व । चैत्ययागु शेष । संवयागु शेष । भिगू दिशाया संवपिंगु शेष लागु व लाके वियागु लाःगुली हर्ष अनुमोदन यानागु व पञ्चमहापाप कर्म यानागुव याके वियागु । याःगुली हर्ष अनुमोदन यानागुव दशांकुशल पापकर्मयागु यागु मार्ग भिन्नकं ग्रहण यायेगुली चोतागुव चोनेगुली तयगु चोंगुली हर्ष अनुमोदन यानागु । थुगु कर्मावर्ण = पापं (पुना) प्राणि जि नरके वनीगु । तिर्यक योनी वनीगु वा प्रेत लोके वनीगु । प्रत्यन्त जनपद = धर्म मदुगु देशे जन्म जुयीगु वा म्लेच्छ जाती जन्म ज्वीगु दीर्घायु देवे जन्म ज्वीगु वा । इन्द्रिय हीनह्व ज्वीगु । मिथ्या दृष्टि धारणा याईह्व ज्वीगु वा बुद्ध उत्पति जूगुलि प्रशन्न खुशि मयाईह्व ज्वीगु । गुगुथ्व कर्मावर्ण दको बुद्ध भगवान ज्ञान स्वरूप जुया विज्यापिं, मिखा स्वरूप जुया विज्यापिं, सान्नि जुया विज्यापिं, प्रमाण जुया विज्यापिं सिया खना विज्यापिं, ध्वसपोल पिनिगु न्होने प्रकाश याना, खोलेयाना,

विशरणगम

तोपुया तय मखुत । गोप्य याये मखुत । आवंलि परन्तु काते याना संवरे याये जुल ।

बुद्ध भगवान ध्वसपोलपिं सकलसिनं जित समभे याना विज्याहुँ । जिं थुगु जन्मेव जन्म आदि अन्त मदुगु संसारे, चाहिलागु जन्म मेगुलीसं छुं किंचित् छुं तिर्यक योनी जन्मकया चोह्वयात नेगु छह्व मात्र वियागु गुगु कुशल मूल व गुगु जिं शील पालना यानागु कुशल मूल । गुगु जिं ब्रह्मचर्य चले यानागु कुशल मूल । गुगु जिं प्राणियात परिपाक यानागु कुशल मूल । गुगु जिं उत्तमगु बोधिचित्त उत्पति यानागु कुशल मूल । गुगु जिं अनुत्तर ज्ञाने चले यानागु कुशल मूल थुगु दको छथासं मुंका ग्वाराचिना लना जोरा मदुगु । च्वेमदुगु । च्वेयां च्वेयागु । उत्तमयां उत्तमगुली परिणामना याके अनुत्तर सम्यक्संबोधी परिणामना याना जुल ।

न्हापाजुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यात । लिपाजू विज्याईपिं बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्यायू । आः थौं-कन्हे जुया विज्याकपिं बुद्ध भगवानपिसँ गथे परिणामना याना विज्याना चोन । ध्वर्थेनतुं जिनं परिणामना याना जुल ।

३८

दको पाप छगू छगू देशनायाना । दक्व पुण्यसं हर्ष अनुमोदनायाना । दक्व बुद्धपिंके अधेपणा (ज्ञान) प्रार्थनायाना जुल । जित परम उत्तमगु अनु-
त्तर ज्ञान प्राप्त जुइमा ।

नरोत्तम = मनुष्य मध्ये उत्तमस्त्वं जिन = बुद्ध गुपिं आः थौं कन्हे विज्याकपिं व । गुपिं न्हापा जुया विज्याकपिं व । थ्वथें गुपिं विमज्यानिपिं । गुण
वर्णन अन्त मदुपिं शागर समासपिं सकलयाके लाहात हाजलपा शरणवया जुल ।

आर्य्य त्रिस्कन्धनाम महायान सूत्र समाप्त ।

३६

त्रिशरणगम

“चियस्वाग्पायागु अर्थ

देशना समुदाय

उहुला । गुरु महा वज्रधर आदि भिगू दिशास विज्याकपिं सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संघगणपिसं जित समझे याना विज्याहुं ।
जि थुगु नाँ धैहसें आदि अन्त मदुगु जन्मनसें आः थुथांतक । राग, द्वेष, मोह क्लेशया वसं काय वाक चित स्वंगू द्वारं दशांकुशल पाप यानागु व ।
पञ्च महापाप यानागु व । उप पञ्च पाप यानागु व । प्रतिमोक्ष (शील) संवर लंघना जूगु व । बोधिसत्व यागु शिक्षा (शील) लंघना जूगु गुह्य मन्त्रयागु
समय (शील) लंघना जूगु व । माँ अबुयात अनादर (हेला) यानागु । उपाध्याय (स्यनेकने याइह्ल गुरु) व आचार्य्य (दिक्षा शिक्षा आदि अभिषेक बीह्ल
गुरु) यात अनादर (हेला) यानागु । ब्रह्मचर्यास चलेयाना चोपिन्त पासापिन्त । अनादर (हेला) यानागु । त्रिरत्नयात अपराध कर्म यानागु । सत्
धर्म तोतागु व । आर्य्य संघपिन्त वक्वाद (उपहास) यानागु प्राणियात अपराध कर्म यानागु आदि । अकुशल पापयागु वर्ग जिं यानागु व । याके

४०

त्रिशरणगम

वियागु । मेपिसँ याःगुली हर्ष अनुमोद यानागु आदि । संक्षिप्त याःसा सुगति व मोक्षयात विघ्न जुया संसार व दुर्गतियागु पुसा ज्वीगु प्राचित आपत्ति (पाप) यागु बर्ग छुदुगु दको गुरु महावज्र धर आदि भिगू दिशास विज्याकपि सकल बुद्ध बोधिसत्व व । भदन्त संघपिंगु अत्रे प्रकाश याना । तोपुया तय मखुत । उलाजुल । आवंलि [परन्तु] संबरे यायेजुल । प्रकाशयाना देशना याःसा जि कुशले स्पर्श जुया चोनी प्रकाश मयासा देशना मयासा जुईमखु ।

ईति देशना समुदाय समाप्त

मानदास सुगत दासया संकलनं
आशा सफू सुययात उपहार !

४१

[“भयांदोम्” यागु अर्थ]

बोधिसंवर ग्रहण यायेगु

१ सकल प्राणि सुखि ज्वीमा २ दको दुःख छुटे ज्वीमा ३ तःधं उपेच्छां चोनेमा । स्वको । ४ सुख गवले छुटे मज्जीम ।
भिगू दिशास विज्याकपि सकल बुद्ध भगवानपिसँ व । दश भूमिस विज्याकपिसँ । गुरु महावज्र धरपिसँ जित समभे याना विज्याहुं ।
बोधि मूले मलातले । बुद्धपिके शरण । वर्थे धर्म व बोधिसत्वगणपिके शरण । स्वको ।
न्हापां शरण वनालि । न्हापायापि सुगतपिसँ गथे बोधिचित्त उत्पत्ति याःगु व । बोधिसत्वया शिद्दास । थ्वसपोलपि क्रमथे रूलं चोना विज्यागुर्थे । थनी जगत हीत यायेया कारणे । बोधिचित्त उत्पत्ति याना । थनिनसँ थुगु शिद्दास । क्रमथे (रूलं) शिद्दित जुये । स्वको बोने ।
थुगु समये जिगु जन्मया फल दत । मनुष्यया पद बाँलाक पुरेजुल । थनिनसँ बुद्धया कूले जन्म जुझ । बुद्ध पुत्र जि जुल । आजि न्हाथेनं कूले

४२

मिले जूगु कर्म याना । दोष मदुगु भदत्त = [वन्देजु] पिं. थुगु कूले [दोष] मज्जीगु थथे याये ।

काँक्षसे वँपूगु धू द्रँ । गथे रत्न लाभ जूगुथें थनी छु छगू प्राप्त जुल धाःसा । थुगु बोधिचित्त जित लाभ जुल ।

थनिनसे जिं सकल रत्नकपिंगु न्होने जगतयात सुगत व [बोधिपद] व । अन्तरे सुमार्गे निमंत्रणा याये । देव असुर आदिपिसं हर्ष याये ।

बोधिचित्त महारत्न । उत्पत्ति मज्जीपिनि उत्पत्ति ज्वीमा । उत्पत्ति जूगु विहीन मज्जीया भूत भूत वृद्धि ज्वीमा । बोधिचित्त छुते मज्जीया । बोधि चर्यास प्रवेश जुया । सकल बुद्धपिसं बाँलाक जोना । मारयागु कर्म दको तोतेमा ।

बोधिसत्त्व पिनिनं । लोकार्थ चित्ते समझे जु । शिद्ध ज्वीमा ।

नाथपिनिगु गुगु ज्ञान । प्राणिपित थुगु लायेमा । सकल प्राणि सुखं संयुक्त ज्वीमा । दका दुर्गति सदां सून्य ज्वीमा गुपिं बोधिसत्त्व भूमी विज्यापिं थ्वसपोलपिं सकलया प्राणिधान शिद्ध ज्वीमा ।

थुगु त्रिशरणगम अनुभव शासन प्रवेशद्वार नाम सद्धर्म पुस्तक छापेयायत श्रद्धा चन्दा प्रदानयाना विज्यापिं दीपिंगु नाम व श्रद्धादानया सूची ।

- १) हर्षवाहादुर शाक्य बौद्धोपाशक नागवाहा-५०-१, २) बुद्धराज शाक्य उवाहावही-१०-१, ३) हेरादेवी शाक्य बौद्धोपाशक उवाहा-५१-१, ४) माहिला शाक्य जतिवाहा-५१-५, ५) तुयू शाक्य तःज-५१-६, ६) भीमराज जतिवाहा-५१-७, ७) ज्ञानलात उपाशक पिलाङ्गे-१०-८, ८) पूर्णवाहादुर शाक्य पौसा भूतापौ-५०-९, ९) साहु. बोधिरत्न धाखा नागवाहा-७१-१०, १०) मूर्तिमान शाक्य नागवाहा-४०-१, ११) पूर्णवाहादुर याक आनवाहा-२१-१, १२) कर्मदान उपाशक दुपा-५१-१३, १३) पुनमाया उपाशक दुपा-४१-१, १४) कृष्ण उपाशिका दुपालाङ्गि-५१-१, १५) रत्नमान शाक्य गुजिवाहा-६१-१, १६) सानु दुपा-१५०-१७, १७) आशाथकू दुपा-११-१८, १८) पुनमाया दुपा-११-१, १९) बुद्धमाया उपाशिका दुपा-५१-२०, २०) फटिमाया दुपा-१५०, २१) हेरा दुपा-११-२, २२) हेरामाया शाक्य उपाशिका महाबुद्ध-५१-२३, २३) वेखानाल उपाशक दुपा-५१-२४, २४) नानोमाया शाक्य उपाशिका-५१-२५, २५) जितलाल उपाशक-५१-२६, २६) आशामाया दुपा-३१-२७, २७) मैवा-लानि उपाशिका हौग-२१-२८, २८) चिरकाजी उपाशक दुपा-५१-२९, २९) चिरमाया त्याग-५१-३०, ३०) पान उपाशक दुपा-११-३१, ३१) थिकेचा हखात्वा-३१-३२, ३२) न्हूछेमाया शाक्य कुलौ उवा-५१-३३, ३३) मेनु उपाशिका-५१-३४, ३४) धनमाया उपाशिका नौद्व-५१-३५, ३५) रत्नमाया शाक्य उपाशिका चिकवही-५१-३६, ३६) रामवहादुर शाक्य-६१-३७, ३७) गुणभद्र शाक्य हेफत-११-३८, ३८) वेखाति उपाशिका दुपा-१५०-३९, ३९) मानदेवी शाक्य उपाशिका हेफले-१५०, ४०) दोमेजु नागवाहा-११-४१, ४१) हखमाया-

शाक्य उपाशिका हितिकुस-२१-, ४२) सानुमाया शाक्य उपाशिका वन-३१-, ४३) दुपाया उपाशिका-४१-, ४४) लक्ष्माया दुपा-३१, ४५) आशाथकूँ इलावा ५१-
४६) कृष्ण दुपा ११-, ४७) ज्ञान शोभा शाक्य उपाशिका ज्याठा-११, ४८) धारुवा साहुनी हेरामाया-२०५१-, ४९) कुमाल मेजू खाछे - २५१-, ५०) धर्मवहादुर
दुपा १०१-

अनुवादक:-

भिक्षु मञ्जु शासनधर
पुरयोदय पद्मवर्ण महाबिहार, यल ।

पुस्तक प्राप्ति स्थान:-

श्री पुरयोदय पद्मवर्ण महाबिहार
याथा, उवाहा, यल ।

प्रकाशक:-

धारुवा साहुनी हेरामाया
नकबहि, साँरुह, यल ।

४५

मुद्रक:- मञ्जुश्री प्रेस, इखाछें, आनन्दवहाल, ललितपुर ।

मूल श्लोकया संक्षिप्त टिका

१८

बुद्ध बोधिसत्वपिन्त बन्दना

थुकी महासन्धि महाधातु चित्ततिलकया “थुन्मों डोन्दो” साधारन पूर्वगत चर्या स मिलेयाना शिक्षाया रीतं यायेगु नीति । [षष्ठ-ग्रन्थ] खुगु फांट (१) “ धाल्ज्योर न्येकावा ” क्षण सम्पत्ति प्राप्त दुर्लभ । -झि च्याता लक्षण लाय थाकुगु । (२) “ छे मिताक्पा ” आयू अनित्य । -आयू बिनाश जुया वनीगु । (३) “ खोर्बै न्ह्योमिघ् ” संसार दोषालम्बन । -संसारया दुःख लुमंकेगु ।

(४) “ ल्हे ग्यु धे ” कर्म हेतु फल । -कर्म पुसा फल विचार यायेगु । (५) “ थार्पै फेन् योन् ” मोक्ष हीत गुण । -तरे जुईगु फाईदा गुण लुमंकेगु । (६) “ शेन्ये तेन्पा ” कल्याणमित्र सेवन । -धर्ममित्र (गुरु) नालेगु । खुगु मध्ये ह्वापां यागुली [चतुर्ग्रन्थ] प्यंगु फांट (१) “ डोवो धाल्वा साम्पा ” क्षण स्वभाव चिन्तन -स्वभावे यायेलागु विचार यायेगु । (२) “ ख्येपार् ज्योर्वा साम्पा ” बिशिष्ट सम्पद चिन्तन -विशेष पुरेजूगु लुमंकेगु । (३) “ न्येपैप्येला साम्पा ” दुर्लभोपम -लाय थाकुगु उदाहरण लुमंकेगु । (४) “ धाङ्क्यी ख्येपार् साम्पा ” संख्या बिशेष चिन्तन -संख्या फरक लुमंकेगु नापं प्यंगुली ।

न्हापां याये मलागु (अक्षण) च्यागुली जन्म जूसा शद्धर्म यायेगु समर्थ दैमखुगुलिं याये मलागु च्यागु
 क्षण मखुगु चलन । अष्टाक्षणादोष (१) नरके जन्म जूसा सीत ताप (क्वाःगु ख्वाउँगु) दुःख भोग
 यायेमाःगुलिं धर्म याये मला । (२) प्रेते जन्म जूसा प्यास पीत्यागु दुःख भोग याये माःगुलिं धर्म
 याये मला । (३) तिर्य्यके जन्म जूसा जोते यार्ईगु व परस्पर नैगु दुःख भोग यायेमाःगुलिं धर्म
 याये मला । (४) दीर्घायु देवे जन्म जूसा संज्ञा मदुगु सुखे लाना धर्म याये मला । (५) प्रत्यन्त
 देश धर्म मदुगु थासे जन्म जूसा बुद्धयागु शासन मदुगुलिं धर्म याये मला । (६) तीर्थिक व वथेंजापि

सद्धर्म पाखे चिन्तना मिले मजूपिं दुर्भाग्य जुया जन्म जूसा थःगु स्वभाव (उल्तागु)
 मिथ्यादृष्टी लाःगुलिं धर्म याये मला । (७) अन्धकल्प (बुद्ध बिमज्याःगु कल्पे) जन्म जूसा
 त्रिरत्नयागु शब्दजकहे उच्चारण मदया धर्म पाप म्हसी मखुगुलिं धर्म याये मला । (८) लाता
 पाक जुया जन्म जूसा बिज्ञान मन ज्यालगे मजूगुलिं धर्म लाये मला । थुगु कथं (अष्टाक्षण)
 याये मलाःगु च्यागुली जन्म मजूगुयात धर्म यायेलाःगु (क्षण) धका धाई । धर्म यायेगु
 अबस्था दुगुलिं क्षण धका धयातल । अथ्ययानितिं शरण वनेगु व बोधिचित्त उत्पत्तियाना

थुथास थःगु स्वभाव याये मलाःगु च्यागु थासे जन्म मलाःगुली हर्ष भावनाया । परन्तु थथिंगु धर्म यायेत लाःगु च्यागुया स्वभाव अत्यन्त लाये थाकुगुलिं आः थुथाय् धर्मे कोशिश मयाःसा जिगु ननुष्य देह व्यर्थ जुल धका बारंबार समझेयाना पुण्य सकल प्राणिपिन्त परिणामन यायेगु कवेयागु फुकेसनं उथें जुल । “ थाल्भयुङ् क्येन्ग्यो मिखोम् नाम्पा ग्ये ” अष्ट सहस्रोत्पन्न दोषाः । थथें वैगु संजोगं याये मलाःगु च्यागु व मनयागु जातयाकें याये मलाःगु च्यागुलिं थःगु स्वभाव सिद्धि फुनावनीगुलिं बाँलाक बिचार याना थःगु दोष-खुन खँकेगु महार्थ युक्तगु (मुख्य तधंगु) लिं । चिन्तामणि रत्नकोशः- पंचविषं दाह जूगु (१)

मुठ छुँ मस्यूगु (२) मारं जोङ्गु (३) अलसिगु (४) कर्म मभिङ्गु (५) पराधिने लाःगु (६) भय तरेयायेत धर्मथें यायेगु (७) पिन्येजक धर्म स्वरूप जुईगु (८) । “ रिगुछेचेलोयि मिखोम् नाम्पा ग्ये ” मनयागु जातं याये मलाःगु च्यागु । बन्धनां क्वातुक च्यूगु (१) आचरन अत्यन्त खरापगु (२) संसार खना दुःख मताःगु (३) श्रद्धा (निश्चय) भचाहे मदुगु (४) अकुशले चले यानागु (५) धर्मे मन छुतेजूगु (६) शील सम्बर व (७) समय स्योङ्गु (८) मनया जातयाकें याये मलाःगु च्यागु जुल । थुकी च्यागु च्यागु निथीले अत्यत्तहे सतिक वैगुलिं थुगुली जोनेगु

तोतेगुमयाःसा क्षण स्वभाषजक प्राप्त जूसानं धर्म यागु ज्याय् याये मलाःगु थासे पत्तन जुईगुलिं
मनुष्य जन्म अथेःहना वनेगु क्षण (फुरसत लाःगु) साधारण जक धका सीकि । निगुगु “हाङ्ज्योर्डा धाङ् श्येन्
ज्योर्डा” पञ्चस्व सम्पद व पञ्चपर सम्पद । हापां “हाङ्ज्योर्डा” पञ्चस्व सम्पद धैगु । (१) मनुष्य सरीर प्राप्त मजूसा
धर्म दर्शन लाई मखुगुलिं आथुथाय् मनुष्य सरीरं पुरे जूगु । (२) थ्वनं प्रत्यन्त देश आदि धर्म मदुगु थासे
जन्म जूसा धर्म दर्शन लाई मखुगुलिं आःथुथाय् देशया दथ्वी धर्म दुथाय् जन्म जूगुलिं थासं पुरे जूगु ।
(३) ईन्द्रियं पुरे मजूसा धर्म यायेत विघ्न दोष जुईगुलिं आःथुथाय् थजोगु दोष छुतेज्या ईन्द्रिय गुणं

पुरे जूगु । (४) कर्म उल्ताजूसा सदां पापअ कुशलं चलेयाना धर्म ल्युनेपाखे लाःवनीगुलिं,
आःथुथाय् (कुशल) धर्म भक्ति दुगुलिं चिन्तना बिशेषं पुरे जूगु । (५) श्रद्धा (निश्चय)
या स्थान बुद्धया शासने श्रद्धा मजूसा, धर्म मन वनीमखुगुलिं आःथुथाय् मन धर्म पाखे
छ्वेफया (निश्चय) श्रद्धां पुरे जूगु । न्यागु थःगु स्वभावे स्वया पुर जुईके माःगु जूयानिति,
थकें पुरे जुईगु न्यागु पञ्चस्व सम्पद धया तल । निगुगु “श्येम्जोर्डा” पञ्चपर सम्पद वैगु परयाकें पुरे
यायेमाःगु न्यागु । (१) बुद्ध लोके बिज्यागु दिव्यकल्पे जन्म मजूसा, सद्धर्मयागु नां मात्रहे दैमखु-

गुलिं, आःथुथाय् बुद्ध बिज्याःगु कल्पे लानां बिशेषम्ह शास्तानं पुरे जूगु । (२) बुद्ध बिज्याःसनं धर्म कना बिमज्याःसा फाईदा जुई मखुगुलिं, स्वंगु प्रकारया धर्मचक्र प्रवर्तनयाना धर्म कना बिज्यागुलिं धर्म पुरे जूगु । (३) धर्म कना बिज्याःसनं साशन फुनावंसा फाईदा मजुगुलिं, आःथुथाय् शासनया (अब्धि) थातफुना मवना बखतं पुरे जूगु । (४) शासन चोना चवंसानं उके द्वाहाँ मवंसा फाईदा मजुगुलिं, शासनया द्वारे द्वाहाँवनां थगु भाग्यं पुरे जूगु । (५) शासने द्वाहाँवने धुंसानं अनुकुलगु संयोग कल्याण मित्रं मज्वंसा धर्मया तत्व सीमखु, आःथुथाय् (कल्याणमित्र) थुम्ह ज्वंगुलिं अधिकरूणां पुरे जूगु ।

न्यागु परयागु संयोगे स्वया पुरेयायेमाःगु जूयानिति, परयाकें पुरे जुईगु न्यागु पंचपर सम्पद धया तल । थुगुकथं ज्ञिब्ब्यागु पुरेजूसा सद्धर्म साधन यायेगुया सरीर जूगुलिं, मनुष्यरत्न धका धाई । थुके छगुजक पुरे मजूसानं मोक्षेमार्गे स्वस्थं (बाँलाक) वने फई मखुगुलिं साधारन मनुष्यमात्र धका धाई । अथ्ययानिति थःतनं मनुष्यरत्न धायज्यूगु थनीया बखतंनसैं जूगुलिं हर्ष भावना या । हनं कर्म उल्ता जुईगु व श्रद्धा (निश्चय) हीन जुईगु आदिं अष्टादश क्षणसम्पति घटे जुईगु थुगु बखत बाँलाक बिचार यायेगु मुख्य तधना चोन । थथिजागु (मनुष्यरत्न)

परन्तु लायेगु दैमखुगुलिं आःथुथाय् प्राप्त जूगु क्षणसम्पति सार्थक (सारदुगु) मयाःसा लिपा उल्लां दुर्गति लाःवनीबले पापधर्म म्हसी मखु । सुगति प्राप्त जूसानं कल्याणमित्र दर्शन लाये थाकु । न्ह्यागु याःसां पाप जुया संसारयागु दुःखं मुक्त जुईगु उपाय मदु । थुकीयागु दोश मस्यूसा जिहे मुखं जुल धका हृदयनसं समझेयाना देश नगर व तधंगु बजारया दथ्वीनं, लस्कर मथ्ये अष्टादश क्षणसम्पति समस्त पुरेजूपि मनुष्यरत्न आपा म्ह बाँलाक बिचारयाना थःगु स्वभावया द्वारं लाय दुर्लभगु बारंबार समझेया ।

“न्येके प्येना साम्पा नि” दुर्लभोपप चिन्तन स्वङ्गुगु लाय थावुगु उदाहरण (उकमा) सोया संभे यायेगुनी । महातरंग सनाचोंगु

सागरया द्योने प्वाः छप्वाः दुगु हलसि क्षणक जकहे थातं मच्चंगु, सागरया तले काँम्ह कापलि सछिदें छको च्वे थाहाँ वईगु नाप लाना, हलसि यागु प्वाले कापलियागु गप्प लाईगु सिबेनं मनुष्य सरीर लाये थाकुगु चलन तथागतं आज्ञा जुया बिज्यात । प्यंगुगु “धाङ्किय ख्येपार साम्पा नि” संख्या विशेष चिन्तन-ल्याखया फरक समभे यायेगु । प्राणिपिंगु संख्या क्रमरूले सोसानं मनुष्य सरीर प्राप्त जुईगु असंख्य दुर्लभ (कम) थुगुकथं नरकयापि चान्हसिया नौसमानं दःसा प्रेत-धैपि न्हिनेसिया नौसमानजक । प्रेत चान्हसिया नौसमानं दःसा तिर्यक धैपि न्हिनेसिया

नौसमानजक । तिर्यक चान्हेसिया नौसमानं दःसा सुगति न्हिनेसिया नौसमानजक सिबे मदुगु चलन खनेहे दु । मनुष्यया सरीर छगुली दुने पिने गुलि कीत चोनाचोन बिचार याना सोसा सी । मनुष्यनं धर्मयागु भाबहे मदुपिं व धर्मयाकें लंघना जूपिं बिचायाना सोसा धर्मथ्य याःपिं अत्यन्तहे कम-गुलिं, प्राय मनुष्य सरीर मात्र व बिशेष धर्म संयुक्तगु सरीर प्राप्तयाये थाकु गुली, बाँलाक बिचार याना क्षणसम्पति लायेगु दुर्लभगु, बिश्वास वेकी । निगुगु “छेमिताक्पा साम्पा” आयु अनित्य भावना । आयु बिनाश जुयावनीगुनी । न्हापां थल लोके बिचारयाना अनित्य (भावना यायेगु) लुमंकेगु । थुगु कथं चतुर्द्वीप शुमेरु

देव (भुवन) सहित प्राकार (पश्चा) क्वातुगु पक्कागु, कल्प कल्पतक्क स्थीरगु थुंगुनं छन्हु प्रलयकाल वल धाःसा न्हयम्ह सूर्य व लखं खरानि जकहे बाकिदैगु जुई मखुगु बिचारयाना दुःख मन वेकी । निगुगु रस लोक अनित्य लुमंकेगु । (भावना यायेगु) कल्पतक आयु दया तेज प्रताप संपूर्ण पुरेजूपिं देव रीषिपिनं मृत्युकाल याकें तरे मजू धासैलि झिः जम्बुद्वीपे चोपिनि आयुया थेकना मदुगु थासे कलिया बखते जन्म जूगुलिं याकनं सिना वनी । न्हापा अत्यन्त प्रख्यान्त जुयावंगु ततधंगु देश व बिहार आदि स्थान खालि जुया स्येनाचोंगु, थुकीनं न्हापा

भीपिं, पुरुषया अध्यक्ष (मालिक) पिं छम्ह छम्ह दूगु खः आःथुथाय् (थौं कन्हेयागु बखते) झंग पंक्षि
 चोनीगु क्षं (थाय्) जुया वन । थमं लुमंगु; दयाचोपिं मां बौ थःथिति, देश व टोलबासिपिं व जल
 खल, लहिना तयापिं पशु आदिं गुलिं दुगुलीनं थुपिं आपालं मदया, थौंने दुपिनं थुगुसी मदया वोंगु
 बखत सो । उकेसनं आःथुथाय् यागु बखते थःगु सरीर अंग प्रत्यंग मुनाचोंगु थुगु सरीरे भिभिगु नया
 (पुना) तिया ज्याखँ बाँलाक याना चोंसानं न्हिन्हि आयु कम जुयावना ताकालं म्वाक काल थ्यंकःवया
 स्वासजक चले जुया च्येहरा हीन जई । लहाःतुति संकी । च्येस्ता मदया मुर्दा जुयावनी । खिपतं ची ।

कापतं तोप्वी । इमसाने वाय् यंकी । लहाःतुति फुकनं छुते ज्वी । गृद्ध व ध्वं खिचां नयी ।
 सँ क्वेया टुक्रा टुक्रा उखे थुखे (मदेक) क्षाल बक्षाल जुईगु बखते, थःथिति धनसम्पति ल्यू ल्यू
 वयी मखु । मनं तोते फयी मखु । कर्म छगुजक या ल्यू ल्यू वनेगु बखत थनिया रातदिनेनं मवै
 धैगु भलोसा मदुगुलिं, अत्यन्तहे सहयाये थाकु धैगु भाब तचोकं लुमंका, वनेगु, चोनेगु छन्येगु
 स्वंगु व, फुकेसनं थुगु लोकयागु ज्या अधम (अनित्य) धका म्हुतुनं धयाजु । चित्तनं दुनेनसँ
 लुमंकी (भाबना या) । स्वंगु “ खोर्वे ह्येमिग् साम्पा ” संसार दोषालम्बन संसारयागु दुःख लुमंकेगुलो । सकलया

(उथेंगु) व भिन्नगु निगुली, न्हापां थुगुकथं संसार धैगु दको प्रकारया लोकयागु थाय्, षट्गति छगुलिं छगुली चाहिला (प्राणिया) सरीर थुगु छगुजक जन्म मकया धैगु मदु । परस्पर माँ अबु शत्रु मित्र व बिचेयापिं मजुयापिं छमजकहे मदु । अथ्य मदुगुलिं माँ बौ ईष्ट मित्र जूगु बखते फाईदा याना, शत्रु जूगु बखते दोश याना, ईच्छाया निमित्ते सीर (क्षों) व अंग प्रत्यंग (लाहा तुति) ध्यंका वयागु संख्याहे मदु । चीधिकपिं जीब जुया जन्म कयागु लाहा तुति अंग दको छथासं मुंकूसा, शुमेरु सिबेनं नाजा जुई । खोयागु छगुया खे भि मुंकूसा, सागर समानं दत जुयि । ब्रम्हा व देबेन्द्रथें दीर्घायु जुया

रूप व श्रिसम्पति संपूर्ण पुरेजूपिनं सिनावना दुर्गतिया दुःख कष्ट भोग याःगु दुधासैलि, थुगु सरीरे आरोग्य व ऐश्वर्य आदि छुं भचा सुखगुनं वर्ष मैना दिनगुलि जके (बितेजुजुं) भुले जुया सुगतियागु सुखफल फुनावना, अत्यन्त दरिद्र कंगाल जुईगु वा दुर्गतियागु दुःख सहयाये थाकुगु मयोसानं भोगयाये माःगुलिं आःथुथाय् यागु सुख आनन्द म्हगसे सुख जूगुली न्ह्योलं चाःगुथेंगु, थुकी छु सार दु । अथेयानिति आः थुगु जन्मे संसार दुःखया सागरं तरे जुईगु छगु न्हायागु यानानं यायेमाःधका “ज्योडो जुघ्सुम” प्रयोग, मौलि, अनु स्वंगु (ज्ञान) पुरे

जुईक चर्या याः । निगुगु षट्पति छगु छगु दुःख भित्त २ लुमंकेगु खुगुलो । न्हापां “छान्याल् ग्ये” अष्ट उष्णनरकाः
 शिं च्यागु नरकया फांटे ववाःगु नरक च्यागु । भूमि चक्रवाल (थाय्) (दको) सकभनं कौनं छुयातगु
 नथेंगुलि पला छपलाजकहे सुखं तयथाय् मदया मियागु रापं अत्यन्त पुना चोंगु च्यागु नरकयागु थाय्
 फुकेसं समानं भिले जू । थुकोसनं “ह्याङ्सो” सञ्जीव धैगु (नरक) अत्यन्त पुनाचोंगु थासे दुने नारकिजन
 नरकया प्राणिपि थुपि जम्मा जुया परस्पर स्याईम्ह शत्रुथें खना, द्वेषचित्तं हथ्यारं प्रहार जकयाना
 सिनावने मात्रनं आकसं हानं स्वानावेमा धैगु शब्द वय मात्रनं हानं स्वानावया, कर्म मफुतले न्हापाथें

दुःख भोग याईगु । “ह्याङ्सो” संजीव धैगु कर्म भोगयात नां तःगु जुल ॥१॥ थुगु
 (दुःख भोगयागु) चलन थःगु स्वभावे दृष्टान्त जुयावोगुथें समझेयाना भाबना यायेगु सीकि ।
 आःथथें मनं लुईका भाबना याना मात्रनं थुकथं दुःख (अनुभव) जू धासैलि धाथेंगु कर्म भोग
 यायेगु बखते गथे सहयाये । नरके जन्म जुईगु मूलगु पुसा द्वेषचित्त जूगुलि, थुगु कर्मया पुसा
 आपालं न्हापानसैं आःतकं दयेका (चोना) गुलि जिनं ईच्छामदुसां (मयोसां) थुगु कर्म फल
 धयां सह मजुईक भोगयाये मालिगु गथे सहयाये धका भय-त्राश चायेगु व, न्हापायागु कर्म

तचोकं प्रसन्ताप वयेका पाप देशना व, सम्बर आवंलि (परन्तु) लिपा यानाजा सिनावने धका थःगु स्वभाबे (चोंगु पाप कते यायेगु) याद-होस दयेका सम्बरेया । थुगु दुःखयागु फले दृष्टान्त आःथथें भोगयाना चोंपिं नरकया प्राणिपिं व लिपा सस्कार पुसा जुईगु ज्यायाना चोंपिन्त तचोकं करुणा भाबना यायेगु व थःगु स्वभाबे चोंगु पाप कते यायेगु । उत्तमगु उपाय ' जूगुलिं ववे फुकेसं थुगु कथं धका सोकि । " थिङ्नाग्नि " कालसूत्र धैगु (नरक) भयंकरपिं यमदूतपिसं सरीर सिंगोथें तप्यंक गोतुयेका, सीरं नसैं तुति पालितक हंखि चिचयाधो, झिखुधो व उकेसनं अपो आपालं तया जःगु कःति क्षनंनसैं

तुति पालि थ्यंक फायो, फाय मात्रनं मिले जुयो, हानं फायीगु दुःख उलि थुलि मदुगु जुल ॥२॥

" द्विजोम्नि " संव्रात धैगु (नरक) छुयातःगु नंया जनसद भूमी वनीबले उखे व थुखेयागु पर्वत सल उँथ दोह आदि जीब पिंगु क्षोथें खना, थुगु परस्पर त्वायीगुया बिचे पतचिक कायीगु । गुलिं नंया खले तया ह्याउंस्य छोगु मुगलं हामोथें पतचिक क्षासनं, हानं लिपा म्वानावया न्हापायाथेंतुं दुःख जुयो ॥३॥ " डुव्वेनि " रौरव धैगु (नरक) धातु दायेका तःगु नंयागु खासी दायेका तःगुलिं तचोगु बिशब्दं हालाचोंगु जुल ॥४॥ " डुवोच्चेन्पोनि " महारौरव धैगु (नरक) आतप्त लोहागार

अत्यन्त पुनाचोंगु निबःदुगु नयागुक्षं दुने कुना, द्वारबन्द यानातःगुलिं (प्यहांवय मजिया) दुःखेसनं
तापजुया मिं (यागु रापं कया) दाह जुयिगु जुल ॥५॥ “छावानी” तपन धैगु (नरक) धातु दायका तःगु
जःसी दायेकी । (दाया) चवे थाहाँ वैबले (जन्मदुतपिसं) मिछोगु मुगलं क्षनेचिया बी । अच्येत (मुर्छा)
जुईगु मात्र सुखया भाब सिबे दुःखजक जुल ॥६॥ “रादुतु छावानि” प्रतापन धैगु (नरक) मिं छोगु नयागु क्षंया
दुने (तया) त्रिशुल बोह निख्ये व सीरं पिचायक सुया छोगु नयागु पाताय् तुलीगु अत्यन्त दुःख जुल ॥७॥
“नरमेनि” अबीचि धैगु (नरक) आतप्त लोहागार मिछोगु नयागु क्षं छचालं मेगु (उपनरक) झिखुगुलिं

चाउला चोंगुया दुने सरीर व मिं निगु फरक मदयेक छुगुलिं दुःख कष्ट अत्यन्त तचोजुया
बिशब्दं हाःगु शब्दमात्र सिबे सरीरया भाब खने मदु । अनं तरे जुयावनेगु ईच्छा सदां तुते मजू ।
लुखाथे खनावोगु थ्वनं उकें काना प्यदना वनी । हरेसनया हानं मेगु न्हुगुदुःख खनीगु । थाय्यागु दोष
व वथेनतुं बाण व डण्डि (मिकुसिं) संकीगु । धातु दायेका तःगु म्हुत्वी लुना बीगु । पिनेयागु दोष
आदिं कठ्ठायाःसा न्हापा ७ न्हयगु नरकयागु दुःखनं सदां जुईगु । आयुया थात बिचेयागु छगु
कल्पतक क्षणिक जकहे सुखं चोनेगु बखत मदुगुलिं अबीचि धका धयातल । थुगु प्रकार ववाःगु

च्यागु नरके क्रमथे न्हेदुगं तचोगु कष्ट, न्हेदुगं दुःख तचोगु चलन मनं कया, “ न्हापा तचोकं दोश वोगु
 थासे लिपा (हानं) वनेगु मन फरके जूथे ” अन जन्म मजुईगु उपाये कोशिश यायेधका चिन्तना याये ।
 थनंलि (चाउला चोंगु) “ ह्वेवावा ” उपवर्तन धैगु अबीचि नरक चाउला चोंगु भिखुगु जुल । (अबीचिया) प्यंगु दिशास छगु छगुली
 “ मेमामुर्गीहोब् ” अग्नि खडा ॥१॥ “ रोन्येग्यीदो ” कुनसपङ्क ॥२॥ “ छोन्क्षायिथाङ् ” अस्त्र
 थलि ॥३॥ “ राल्दिलोमैनाग्छाल् ” असिपत्र बन ॥४॥ प्यंगु प्यंगु दयाचोन । “ मेमामुर्गीहोब् ” अग्नि खडा
 धैगु (नरक) अबीचि नरकयागु कर्म फूपि प्यहाँ वैबले हाकुर्य किचः खना उगुथासे (हर्ष) खुसिजुया अन

वनीबले ह्याउंस्य चोंगु बुलुमी दुना ला क्वें मि नैगु जुल । “ रोन्येग्यीदाम् ” कुनसपङ्क धैगु (नरक)
 थ्वथेंतुं नदि छगु खना वनीबले मुर्दा धोगिना दुर्गन्ध नवोगु नाले लाना नंयागु जःगु त्वाःदुपि
 कीत्तसें प्वागंक न्याईगु । “ छोन्क्षैथाङ् ” अस्त्रथलि धैगु (नरक) न्यायपुस्यचोंगु मैदान (ख्यो) छगुखना
 वनीबले ख्यो दकों तिक्षणलोह सलाक धैगु धार जःगु नतुलि पला तयाथाय् पिचायेक सुईगु ।
 हानं त्होनेव लाया वनीगु (थुगु प्रकारे) दुःख जुल । “ राल्दिलोमैनाग्छाल् ” असिपत्रबन धैगु (नरक)
 पत्र सहितगु (सिमाहःदुगु) बनखना खुसिजुया वनीबले सिमाहःदकों चुपिजुया फसं कया हाया-

वया सरीर टुक्रा टुक्रा जुईक पालिगु जुल । मेगुनं “ च्याकियस्याल्मालि ” लोहसाल्मालि धैगु (नरक) प्रेम दुम्ह पुरुषं
 पर्वतया च्वकां थःत सःता हःगु खना (थाहाँ) वनीबले च्वाउंस्यचोंगु नतुलिं तुती प्वागंक स्वीक
 (थाहाँवना) च्वेथ्यनीबले को व गृद्धं न्हेपु व मिखा ल्होईगु । हानं वं सःताहगु खना व्वहाँ वनीबले
 न्हापायार्थे प्वाःगंक सुई । ईमिगु थासे थ्यनीगु बखते नंयापिं पुरुष व मिसात मिच्याःपिं जुयावना
 थःत घयेपुना प्वीगु व, नैगु जुल । थनंलि “ दाङ्ग्याल्ग्ये ” अष्टसीत नरक च्यागु ख्वाउंगु नरक लुमंकेगु । च्यागुली फुकेसं
 उथें-समान । हिमालय व खोप खोया चोंगु कन्दरे (थासे) भूमि धैगु पला छपलाजक तयेगुनं खने

मदया सदां च्वापुजक सरीरे गाईगु थासे, नांगा जुया तचोकं ख्वाउंगु दोषं सरीरे प्वंगाना
 चोंपिं “ क्षुभुर्च्येन् ” अर्बुद नरक बासि धैपिं जुल । प्वंगःगुनं तःयाना घाःजुया चोंपिं “ क्षुभुर्
 दोल्वा ” निर्बुद नरक बासि धैपिं जुल । (ख्वाउंगु) कष्ट पीर सहयाये मफया वा कजिना चोंपिं
 “ सोथाम्पा ” अटटः नरक बासि धैपिं जुल । सदां (असह्य) दुःख कष्टं तुते मजुईक हाला
 चोंपिं “ आक्षुक्षु ” अपपः नरक बासि धैपिं जुल । नंवायं मफया तहाकःक झसुका जक तयाचोंपिं
 “ हुद्दु द्वेन्पा ” हाहाधर नरक बासि धैपिं जुल । क्षंगु प्यकचा दलाः उफोस्वांथें तज्याना चोंपिं

“उत्पल्” उत्पल नरक बासि धैपि जुल । क्षंगु च्याकचा दला पलेस्वांथें तज्याना चोंपि “प्यमातार्-
गेपा” पुण्डरिक नरक बासि धैपि जुल । क्षंगु झिखुकचा स्वीनिकचा आदि संख्याहे मदेक तफोगु
पलेस्वांथें तज्याना चोंपि “प्यमातारक्षेर्गेपा” महापद्म नरक बासि धैपि जुल । थुगु प्रकार तज्याना
चोंगुया दुने जःगु त्वाःपि कीत द्वहाँवना न्याईगु (आदि) ख्वाउंगु दुःख सहायाये मफुगु चलन च्यागु-
यात नानं च्यागुतया तःगु मनं ग्रहणयाना कायेगु (भावनायाना लुमंकेगु) चलन न्हापायाथें जुल ।
थनंलि “ह्लिछेवा” स्थावर नरक धैगु पहाडया बिचे काईगु । लोंया दुने कुनीगु । खोपया दुने लाना लाहा तुति

संके मजीगु । क्वाःगु लखे दायेकीगु । मी दुने छुईगु । सिमास प्राण प्रवेश जुया, सिमा
ध्यनीगु पालीगु याईबले थःत लाहा तुति त्वाःल्हागुथें दुःख कष्ट जुईगु । खल् तुफि लुखा थां भुतू
खिपः आदि सदां क्षला चले याईगुली (थःगु) रूप संज्ञाजुया असह्य दुःख भोग यायेमा ।
हनं नंयागुक्षें न्हिने दुःख जुया चान्हे सुख जुईगु । परस्पर प्रहारयाना ल्वाईगु आदि अनेक कष्ट
भोग जुईगु चलन छगु २ भिन्नगु मने ग्रहणयाना दुःखमन वेकेगु जुल । “हिधाक्योदुङ्गाल्” प्रेतया दुःख
धरणिचर भूमी चले जुईपि व खेवर आकशे चले जुईपि निगु थर दुगुलीसं धरणिचर भूमी चोनीपि

थर स्वंगुली सकसियां उथें स्यु व क्वें जकसिब्रे लामदुगुलिं कवँथें स्वालुस्य तधिक । मैना बर्ष आपालंतक नये तोनेगु नां जकहे नेनेमदु । भोग यायेगु (जा) गुबले दई । “ छिदिपाच्येन् ” बाह्यनिबर्णक धैपि पिनेयागु मेलजुया चोंपि । शीत ताप उलता जुईगु आदि मेगु परन्तु उलता जुईगु प्यंगु व । चिकुलां ताव्वैगु । तापलां चिक्कीगु । लह्याना चोंगु खुसि-नदि व फल आदि खना अन वनी । थ्यनेसाथ मदया वना ग्यानापुस्य धोय (नाः) जक बाकी जुई । गंगु फांटजक खनीगु कीत हथ्यार जोना पहरा चोना चोंपि पुरुषपिसं प्रहार यागु (कष्ट) फयेमाःगु दुःख जुल । “ नाङ्ग्यीदिपाच्येन् ” अन्तरनिबर्णक धैपि दुनेयागु मेलपि । म्हुतु मुलुया क्वेप्वाःथें

जक । सागरया लः त्वंसां कथुप्वाः सलया न्होपंया सँथें जक्क गुलिं क्वहाँ मवना बिचे म्हुतुयागु बिषं गनावनी । प्वाः पर्वत समान तःगो । लाहा तुति छ्वालिथेंजक गुलिं ल्होने मफु । यदि छुं भच्चा नयेगु लूसां, उकेसनं पूगु फि वागाईगु । चछितक नुगचुं मिच्याना वया न्हासं कुँ प्यहाँवईगुलिं “ स्येकोमग्यीदिपाच्येन् ” पान भक्षण निबर्णक नये तोनेनु मेल प्रेत धैपि जुल । “ गोखुक्कीदिपाच्येन् ” निर्यूह निबर्णक धैपि प्रेत छम्ह छम्हसिया सरीरे आपालं जीबतसैं क्षं दयेका सरीरे दुने न्याना चोनी । मुख्यनं थुपि परस्पर नाप लाईबले कोपचित्तं प्राहार याना ल्वाईगु व । गःपते गलः

दुपिनी पाकेजुया वया नयेगु यायेमाःगु आदि अत्यन्त दुःखिपि जुल । “खालाग्युवैहिधा” खेचर प्रेता धैपि आकाशे चलेजुईपि प्रेतत । उन्माद आदि व (मभिगु मनपि मेपिके दुविना स्योकिपि वेंयार्ईपि पुनाहैपि) “चाङ्” धैपि “ग्याल्पो” धैपि आदि यक्षया जात परयात दोश यार्ईपि, रीद्धि व सम्पति भचा दःसानं हानि यार्ईपि आपागुलि थीर मजू । बेला बखत उल्ता (अख) गु व । न्हापा (सीईत जुगु) बेदना कष्टं सदां पीर जुया थुगु मैपिन्त पुंकेगु मभिगु चिन्तना व । हनं झंग आदि खिचातेगु स्वरूप जुया चोपिनिनं स्थावर नरक समानं दुःख । परन्तु उल्तागु प्यंगु जुयावैगु मिले जुईक जुया वया दुःख । सदानं परयात दोष

यायेगु मभिगु चिन्तनाजक जूगुलि लिपा हानं दुःख जुईगु सस्कार आदि तधंगु दोषं संयुक्त-गुलि, यमलोके वनी धका धयातल । अन जन्म मजुईगु उपाये कोशिश यायेमाःधका चर्या याये-माःगु जुल । थनलि “धुवैदुङाल्” तिर्यंकया दुःख । “खाथोर्वा” (नभचर धैपि व) “झिनानेपा” (भूचर) धैपि निगुली (नभचर धैपि) आकाशे व्वैपि झंग पंक्षि (भूचर धैपि) बनजन्तु आदि थुवा मदुपि छम्हेसिनं छम्हेसित नईगु व व्याधा आदि चण्डालपिसं अनेक जत्नं प्राण काईगु । सल किसि म्ये, चोले, फै आदि थुवा दुपिन्त खोरे कुनीगु व ज्याय् जोते यार्ईगु । न्हासे प्वाः खनीगु ।

खसि छचोगु । म्वाहि पिकाईगु । स्याईगु । थुकेसनं धर्म मस्यूगु जातं नरकेथें प्राण घातक याईगु । आदि दृष्टान्त स्वेगु व न्येन्येगु दु । “ भियनानेपै ” धैपि मोक्षमार्गे मिलेजूगु धर्म छुतेजूपिसं भोग याईगु धका कनातगु अन्धकारगु, द्वीप सागरमा बिचे, प्यंगु महासागरया अन्तरे दुने लाना छम्हसिनं छम्हेसित नईगु । तुयूजः धैगु भचाजकहे मदया सीत ताप भोक प्यास व मुठं सदां पीर जुईका चोनी । थुकीयागु स्वभाव मने दृष्टान्त ग्रहणयाना दुःख मन वयेकेगु जुल । थनंलि “ मिपि दुङाल् साम्पा ला ” मनुष्यया दुःख लुमंतेगु नो । तधंगु मूल स्वंगु दुःखे । परिवर्तन (हिलावनीगु) दुःख । आःथथें सुगतियागु सरीर प्राप्त जुया सुखथें जूसानं, थुगु सदां थीरजुया

मचोंस्ये, छन्हुया भित्रे सुथे बहनिः अथवा कन्हे आदि सरीरे व मने न्हुगु दुःख छगु जूवया तचोगु पीर जुईगु दृष्टान्त खंगुहे दु । “ दुङाल्गिय दुङाल् ” दुःखाधि दुःख । दुःखेसं दुःख धैगु । थ्वनं थुकेया उपर अज्ञानं अकस्मात्रं दुःखेसं दुःख छगु तनन्त वैगु परिवर्तन (हिलावनीगु) दुःख थ्व प्रमान प्वाःस्याम्हथें जूसा थुकेसनं राजदण्ड जूवोगुथें जुल । “ ख्यापै दुभयेकियदुङाल् ” व्याप्त सस्कार धैगु । आ (थथें) सुखथें खनाचोंपि आपा । थुगुकथं लोकयागु समृद्धि (धन दौलथ धैगु) प्राणि घातक आदि अकुशल (कर्मया) मार्ग साधन यायेगु निमित्तेजक उज्ञान (बगिचा) छगुली अनेक रमिता न्हाईपुगु

क्रिडा (खेल) जू म्हितीगु बखते मद मांस नया तोना सुख अनुभव जूगु थर्थे पलखजक । थथे चलेयानागु फुको पुसा पापजकया निमित्त जुयानिति लिपा थुकेयागु फल दुःखजक बने जुईगु व । थोथ्यंतुं परयात दोषयाःसा, लिपा थःत स्यनीगु दोष बदला जुईगु धर्मता (स्वभाविक) जूगुलि थुगु लोकया उपचर्या- ज्याजि दको थर्थे दुःखर्थे खने मदुगुलि व्यापक सस्कार दुःख धैगु जुल । थनलि “ क्येगानाक्षि छुला साम्पा ” जन्मजरा व्याधि मरणाया चलन लुमंकेगु । थुके जन्म दुःख । थुगु मनुष्य लोक गरभं जन्म जुईगुलि (भूमण-गन्धर्व) प्राण वायु व मां बौयागु रक्त शुक्ल मिलेजुगुलि जुलु जुलु चोनीगु आदि अनेक प्रकारं (क्रमानुसार) सरीर दयावया

इन्द्रियया थाय् चालावया मांयाप्वाथे घौचायापूगु व दुर्गन्ध व चित्तुचिना सास कुनीगु, मामं नयेगु पुनेगु जुईचोनेगु मसल धाःसा (क्वाःगु आदि नईबले) मि दुनेचोनेथे पुईगु व । (ख्वाउंगु आदि तोनीबले) लखे दुने लाःगुथे ख्वांवैगु । (प्वाःजायक नईबले) पर्वतं कोच्यूगुथे इयातुईगु । (गर्भं छुते जुईबले) प्रपात-ज्वलं कुतुं वंगुथे जुईगु । लासाय् लाना लाहातं थोबले घाले शस्त्रं ईया काःगुथे व । विहकीबले क्षंगु तूगुथे होस्य चोनीगु । आदि जन्म जुईगु दुःख उलि थुलि मदु । जरा दुःख । थुकथं जन्मजुया, स्वेबले उमेर बढेजुया वोथे चोसानं आयु घटे जुईगु पाखे वना ताकालं

म्वाःक बुढायागु दुःखं कया सरीरया बल होन जुईगु । इयातुगु फय मफईगु । नयेगु पचे मजुईगु । नुगः
मदैगु । वा हाईगु । थःईच्छागु सम्पती खुसिजूसां भोग यायेगु समर्थ दईमखु । चिकुगु तानोगु छुंहे सहयाये
मफया, मन बःमलागुलीसं मेपिसं हेलायाना दिक्क चायेकीगुलि आपालं दुःख बेदना जुईगु आदि साक्षात्-
दृष्टान्त खने दुगुली बिचार याना सो । व्याधि दुःख । थथिगु थव सरीरनं प्यंगु तत्वमुना बनेजुया चोंगु
जूगुलि थुगु परस्पर अंस (भाग) मिलेमजुया बायु पित्त कफ समुच्चय जुया सदानं अनेक रोगं कईगु ।
पंचोपादान स्कन्ध दुःखेजक लाना, खुसि प्रेमया थाय् जुया चोंपिनं थुकें बिपरित जुयावई । रोगयागु

संजोगयाकें अकस्मात्रं काल वई धका त्राश आदिगु चलन बांलाक बिचार याना सो ।
मरणा दुःख । थनंलि सीत्यैगु बखत जुईबले लासाय् थले जुयालि दने फैमखु । नये तोनेगु खँसानं
मने वनी मखु । सीईगु धन्दां पीरजुया मन याँवै मखु । हिकमतनं मदया वनी । खँक भुलेजुया,
दिक्क चायावै । धर्म कर्म यायेगु बखत थ्यन । जहान परिवारपिसं चाहिका चोंसानं पने फईमखु ।
रोगयागु दुःख थःयाकचां जक भोग यायेमाः । थमं किस्मतयाना दुःख सिया दयेका तयागु धन
सम्पति उलि थुलि मदेक दःसां यंकेगु अधिकार मदु । मननं तोते फैगु मखु । ल्युल्युनं वैमखुगु ।

लहा:तुति संसं मिखा भवेककी । तत्व लीन जुयावै । संज्ञा (स्मृति) भुले जुई । मिखां खोभि सोसोवेका
 परलोक वनी । अन्तराभव खनावै । अनशरण कार्ईम्ह नाथ दैमखु । थुगु बखते खना चोंगु दको भय त्राश
 जुईगु । बेदना दको दु:खे भोग जुईगु बखत । मायां जोना चोनागु सरीरे खिपतं चिना कुबिया ग्याना-
 पूगु इमशाने वाय यंकी । सम्पति संपूर्ण पुरे जुईक द:सानं गन्ध आहार यायेगु बखत थयंक वया, उकेसनं
 थ:खुसि मदेक कर्म (थगु) या ल्युल्यु वनेमानि धासैलि, थौंतक थुगु सीईगु लुममना शत्रु कोत्यल्यगु
 मित्र पालन यायेगु व । थाय् मालताल लिपायाता ल्यंका नये पुनेगुली जक लगेजुया थ:थिति जहान

आदि पिनिगु कारणे राग द्वेष मोह स्वंगुली काल हना छोयां छुयाय् धका समझे यायेगु
 जुल । थुगुकथं प्यंगु दु:खया उपर शत्रु आदिं थाय्गु संजोग जुया मयोपि नाप चोना मनसुख
 मदेक, मयेक दु:ख भोग यायेमा:गु व । अथवा मित्रपि वा, चित्ते प्रेमगु बस्तू मदेका, उगुयागु
 रूपगुण लुमंका मन ताप जुईगु । लोक धैगु, आशा शंखा कल्पना परया दसे जुया चोन । थुगु
 ईच्छाथ्य पुरे मजुईगु दु:ख । दु:ख यार्ईम्ह (दु:ख सत्यया उपादान कारक) फुनावनीगु सरीर
 (आश्रब स्कन्ध) दय धुसैलि, रूपयात थाय् याना । बेदनां स्वभाव (प्रकृति) स्यूगु । संज्ञां सदां

स्वाईगु । सस्कारं लिपायात पुसा दयकल । बिज्ञानं थुकी जिधैगु जक खनीगु जनिति दुःखया स्थान व
मुहान सदानं स्वाःगुलि संसार दुःख स्कन्ध (दुःखया रास) धयातल । मनुष्यलोकिं बिशेषनं च्यागु
प्रकारं सदानं दुःखगु चलन आदि समझेयाना म्हसीका जन्म जुईगु स्वभावयात दुःख मन वयकेगु जुल ।
थनंलि दैत्ययागु दुःख लुमंकेगु । न्हापा यानावोगु अकुशलया पुसां लाःवनीगु । सरीर धारणा जुया मात्रनं ईष्या
(सोमफूगु) या संज्ञा तचोजुया थःथःगु थासे ल्वापु याई । दोषं परस्परयात म्हतु ल्हाईगु व ल्वापुजक
गुलिं सरीर मन आकुल ब्याकुल जूगुलिं सदानं पीरगुलीसनं, देब पिनिगु ऐश्वर्य्ये सहायाये मफया, सोमफुलिं

संग्रामयागु ज्याय्जके लगे जुया पीर जुईगु व । हानं न्हापायागु पुण्य फरकगुलिं देबपिं
मनुष्यया ७ न्हेधु च्वेलाः । मूलगु थासे शस्त्रं मदयकं सीमखु । दैत्यपिं उलिनतुं क्वेलाना थाते
लाःसा कयामात्रनं सिना दुःख भुक्तमान जुई । यदि अन (दैत्य) बुद्धिबान छुं सुंछम्ह दःसानं
कर्मयागु आवरण (मेलं) श्रावक प्रत्येकया सत्य दर्शन मलापिं दुर्भाग्यपिं सदां ल्वापुयागु दुःखे
भोग यायेमाःगु स्वभाव समझेयाना थुकेयागु पुसाफले मलाईगु उपाये मेहनत यायेगु जुल ।
धनंलि देबया दुःख । चतुर्महाजिका प्यंगु जातिनसें पर निर्मित बसर्बति तकया काम धातुयापिं थथे

भःचा सुखथें जूसनं, अन न्हापायागु पुण्य कर्म दको फुना वनीगु । आःथथेंयागु थुगु सुखं दिक्क व वैराग
 छुते जूगुलिं लिपायागु अर्थ (कारण) छुख्यलाना न्हापायागु पुण्य कर्म फुईगु व । देब, स्वर्ग (जाति
 स्थान) अनं सिना म्येथास लावनीगुया चिन्ह, ऊण (च्येहरा) हीन जुईगु । आसने चोने मंमदैगु ।
 स्वाँमाः सुखु गनीगु । वस्ते खिति थाईगु । सरीरे चःति वैगु । न्यागु (कुलक्षण) खने दयावया त्राश
 चाया मुर्क्षा जुईगु दुःख । देबया ७ न्हयन्हु तक न्हिताहाकगु सहयाये थाकु क भोग यायेमाःगु जुल । रूप
 व अरूप धातु निगुली समाधियागु सुखे (छको) लाना चोंगुनं पुण्य मिले जुया लाःवनीगु लोकीकया

समाधि जूयानिति (धर्मता) सत्य दर्शन लाईगु भाग्य मदया अनयागु (पुण्य) कर्म फुनावना
 क्वेयागु भबे पत्तन जुईगु दुःखबने जुया सदानं काये (सरीर धारण यायेमाःगुली लाना) परिवर्तन
 (हिलावनीगु) दुःख भोग जुईगु नितिं षट्गति त्रिधातुया थासे न्हाथास जन्म जूसानं दुःख जक
 सिबे मदुगु चलन बांलाक समझेयाना आथुथाय् संसारे तरे जुईगु उपाये कोशिश मयाःसा जि
 मूर्ख जुल धका आवंलि क्वातुक यायेगु याना पुण्य परिणाम यायेगु जुल । प्यंगुगु “ ल्हेग्युधे ” कर्म
 हेतुफल समझे यायेगुली । थुगु कथं संसार धैगु कर्मया फल दयकीगु जूयानिति सुगति व दुर्गति या थासे

वनेगु याःम्ह मेपिं मदु । हनं अथें वनीगुन मखु । सदा सर्वदां कुशल अकुशल हेतुफल बिचारयाना
 अकुशल (पाप) पत्ती तोता, कुशल-कर्म पत्तिः यागु ज्या यायेगु कोशिश यायेमाः । थुकी तोतेगु
 दशाकुशल (पाप) तोतेगु झिगुली न्हापां सरीरयागु कर्म स्वंगु मध्ये । “ सोध्च्चेनि ” प्राणातिपात धैगु हिंसा यायेगुली ।
 समुत्थान (कल्पना) द्वेषं नरकारागं प्रेत । मोहं तिर्य्यके जन्म जुईगु विपाक फल जुल । (थथे) क्वे
 फुकेसं उथें जुल । भोग हेतु सदृश फल । सुगति प्राप्त जूसां आयु कम्ति जुया रोग आपाः जुईगु जुल ।
 अधिपति फल थासं जुईगु दुःख भोग । भूमि दिशा मयपुस्यचोंगु न्हवो जो दुथाय् आदि प्राणयात दोष

जुईगु थासे जन्म जुईगु जुल । “ माभिलेन्पानि ” अदत्तादान धैगु खुया कयागु या । हेतु सदृश फल ।
 धन सम्पत्ती दरिद्र जुईगु । छुं भचा दःसानं (थःखुसि मदया) मदया वनीगु । अधिपति फल ।
 सेसामा प्वंदायी । सिफल मसैगु । दुर्भिक्षगु थासे जन्म जुईगु जुल । थुगुनं थौंकन्हे लोके मखंक
 कायेगु यात जक खुया कायेगु (अदत्तादान) धया चोन । थुके दकसिबे तचोगु दोष (लाईगु)
 त्रिरत्नयागु शेष नयेगु जुया चोन । मेपिनि अधिकारगु हरणयाना याना कायेगु । ब्यपारे तौले तुके
 ल्याखे कपतयाना कायेगु यात ल्याः मतःगु आपा, अर्थजा अदत्तादान बांलाक लाःगुलिं, खुया

कायेगुया ज्याजक फरकगु धका सीकि । “ लोक्पार्येम्पै ” काममिथ्याचार धैगु परस्त्रिगमन यायेगु । व्यभिचारया तचोगु दोष, परया शील स्यनीगु संयोग यानागु व । थःगु शुक्ल पतन यायेगु । परस्त्रीगमन यायेगु । थःअधिन दुम्ह जूसां न्हिने व उपासना-ब्रत चोनीबले व रोगी नाप । गर्भबति नाप । सोक जुया चोम्ह नाप । हनं त्रिरत्नयागु मूर्ति दुगु थासे । माँ बौ व । जात बच्चे यायेगु (अर्थात जात वनीपि नाप) बर्ष पुगे मजूम्ह कन्या नाप । म्हतु मलद्वार आःदी भोग यायेगु । थाय् बखत अवस्था द्वारं काममिथ्याचार यायेगु (भेद) प्रकार भिन्न भिन्न भोग यायेगु जुल । थुगुया (कर्म भोग) हेतु सदृश फल । पतिपत्ति

(जहान) बांमलाम्ह व । भात मधापिं शत्रु समानपिं लाईगु जुल । अधिपति फल । मलमूत्र व भ्यत्यनाः आदि दुर्गन्ध नवोगु घचयापुगु थासे चोने मालीगु । निगुगु वचनयागु प्यता प्रकार दुगुलो । “ जुन्नि ” मृषाबाद धैगु । परयात हचेक्यगु मतीतया मखुगु झुठ खँ ल्हायेगु दको व । बिशेषनं भूमि प्राप्त मजूसां प्राप्त जुल धायेगु । अभिज्ञ मदुसानं दु धायेगु । आदि उकीसनं बुद्धयात उपहास यायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । थःत आपालं उपहास जुई । मेपिसं हचेकीगु । अधिपति फल सम्पती थीर मजुया सदानं म्हतु ल्हाका, संयोग भय दुगु थासे लाईगु जुल ।

“थामानि” संभिन्न प्रलाप धैगु । फायावीगु चित्तं पर मिले मजुईगु यानागु समस्त जुल । बिशेषगु संघभेद यायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । परिवार व नोकर चाकर मिले मजुईगु व । थःत संघर्ष यार्ईपिं वईगु । अधिपति फल । (ज्यामछिगु) जोले पर्वतया कापी आदि जुई थाकुगु थासे बासयाये माली । “छिचुबनि” पारुष्य धैगु । पुरुष ख्वाः बांमलाम्हथें म्हयात वयागु दोष (खुन) खनेदयेक धायेगुथें । प्रमान मुख्य गथ्य धाःसा परया नुगले दीईगुथें जुईगु समस्त दको व । बिशेषनं आर्य्यपित्त (अयोग्यगु) बांमलाःगु धायेगु जुल । थुकीया हेतु सदृश फल । सदानं बांमलागु खँ न्येनेमाली । थम लहानागु (खँ) नं

लवापु खँ जुया वनी जुल । अधिपति फल । लों फिगो कंझाःदुगु आदि दिशा थासे मन याउँ मजुईक चोने माली । “डाख्यालनि” पैशुग्य धैगु । ब्राम्हणया गुह्यमंत्र आदि व । धर्म मखुगुली धर्म समझेयाना हालेगु व । बेश्यातेगु खँ व । रागं चित्तं म्ये हालेगुली भुले जुईगु । लडाईं व खुं खँ आदि राग द्वेषया खँ जुल । थुकेया “ग्युथुन्ग्योदेभु” हेतु सदृश फल । थःगु खँ सदर मजुया बक् फुके मजुईगु जुल । “वाङ्ग्योदेभु” अधिपति फल । धैगुली । बुंज्या याःसनं सामा वई मखु । बेला बखत उलता जुईगु । स्वंगुगु चित्तया स्वता प्रकारे । “नाव्सेम्नि” प्रविभिध्या धैगु । परया बस्तूली

मनपरे जुया चित्तं खोजेयाना जित दःसाज्यू धका लोभचित्तं थःगु यायेगु (मनं जोनेगु ।) थुकीया
 “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । मन कामना पुरे मजुईगु । मयोगुहे जुयावैगु जुल । “ वाङ्ग्यीदेभु ”
 अधिपति फल । सामास्येना थाय् बखत मभिगुया समयलाना आपालं दुःख जुईगु जुल । “ नोव्सेम् ”
 व्यापाद धैगु । परयात न्ह्यागुलीसं ईख व क्रोढचित्तं सोमफया दुःखबीगु ईच्छा यायेगु जुल । थुकीया
 “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । सदां भय व स्यंकीपिं आपा दर्ई । “ वाङ्ग्यीदेभु ” अधिपति फल ।
 दुष्टराजा व । चौर (खुंया) भय । सर्प व जन्तु आदिया भय वर्ईगु जुल । “ लोक्ता ” मिथ्या दृष्टि धैगु ।

पुसा फल सत्य मखु धका चोनेगु व । साश्वत व उच्छेद दृष्टि उत्तम धका जोनेगु जुल ।
 थुकीयागु (कर्म) भोग “ ग्युथुन्ग्यीदेभु ” हेतु सदृश फल । कुदृष्टीः लार्ईगु । छल कपतं मनयात
 आकुल व्याकुल जुईगु जुल । “ वाङ्ग्यीदेभु ” अधिपति फल । गरीप जुईगु शरण व सहाय
 सुंमदुगु थासे जन्म जुईगु जुल । थुगु कथं स्वंगु अनि दर्शन (खनेमदुगु) संगम मदुगु रुप निगुजक
 मिलेजुया चोंगुलिं निगु निगु अंगजक पुरेजूगु जुल । थुगु कथं अकुशल (पाप) झिगुली चले
 यानागु हेतु सदृश फल (पुसा अनुकुर्या कर्मफलं) पुनर वहेतुं थासे मिलेजूगु सरीर जुया न्हापायार्थे

दुराचारे सन्तुं लाःवनीगु कर्म उलि थुलि मदेक बढेजुया असंख्य दुःख भोगयाये मालीगु जुल । अथ्यया
 निति पुसा दश अकुशल व थुकीयागु फल दुःख छगु छगु भोग जुईगु चलन सीय्का दश अकुशल (पाप)
 झिगुलो दृढ चित्तयाना (मन क्वातुका) तोतेगु व । (दश) सुकुशल झिगुया फले ईच्छा वयेका थथे
 यानागु चलन । प्राणातिपात-हिंसा तोतागुलि दोर्घाय् जुया रोग दैमखु । अदत्तादान खुईगु अदत्ता-
 दान तोतागुलि धन सम्पति संयुक्त जुई । काममिथ्याचार व्यभिचार तोतागुलि सुन्दर पतिपत्ति लाना
 शत्रु कम जुई । मृषाबाद झुठ्ठा तोतागुलि सकसिनं प्रसंशायाना मैत्रिभाव तई । संभिन्न चुकरि

तोतागुलि जहान परिवार नोकर चाकर तसें आदर तई । पारुष्य छाकबचन तोतागुलि
 भिगु खँ न्येन्येदई । पैशुण्य निष्प्रयोजनगु खँ तोतागुलि ल्हाक प्रयोजन दई । अभिध्या लालस
 तोतागुलि चिन्तना यानागु शिद्ध जुई । मनोरथ पुरे जुई । व्यापाद द्रोहचित्त तोतागुलि स्यंकीपि
 दैमखु । मिथ्यादृष्टि उल्तागु दृष्टि तोतागुलि भिगु दृष्टि स्वभावे दई । अथ्ययानिति जि
 पुण्य अनुकुल मिलेजूगु भिगु पुसाय् कोशिशयाये धका उत्साद बल उत्पत्ति यायेगु जुल ।
 न्यागुगु “ थार्षेयोन् ” मोक्षहीत गुण लुमंकेगु । श्रावक प्रत्येक सम्यक (स्वंगु) बोधिपदे न्हागु (छगु) प्राप्त

जूसानं शान्त निर्मल जुया संसारयागु दुःखया भीरं तरे जुईगु जूगुलि हर्ष भावना या । थुकी मधेनं
 आःथुयाय् महायान दर्शन लाना दश कुशल (धर्म) व चतुर्ब्रम्ह बिहार षटपारमिता चतुर्ध्यानि चतुर्शरूप
 समथ व बिपश्यना निगु आदि दको पुरेजुगु संबोधि छगुली जक रसयाना साधनयाये धका “ जोर्वा-
 सेम्के ” प्रयोग चितोत्पाद । “ डोसिमिग्मे ” मौलि अनालम्बन । “ जेसुडोमोन् ” अनुपरिनाम प्रणिधान
 मिलेयाना स्वंगु उत्तम (ज्ञाने) लाका भुक्तमान (चर्या) यायेमाःगु जुल । खुगुगु “ ग्येवैशेन्येन्तेन्पा ”
 कल्याणमित्र नालेगु । (कल्याणमित्र) गुरु मनासे बुद्ध जुईगु कथा सूत्र तंत्र दको शास्त्रेनं कनातगु मदु ।

ज्ञिसं खनेदयकनं थमं बने यानागु व । थःगु अनुमानं जक (यानागु धर्म) भूमि व मार्ग
 यागु गुण उत्पत्ति जूपिं छमहे मदु । थुगु कथं थः आदि सकल प्राणिपिं उल्तागु मार्गे लाईगु
 बुद्धि-अकलं दयेकागु थुकें मोक्ष व सर्वज्ञयागु सत्मार्गे “ मिखाँ मखंम्ह, पाशा मदुम तधंगु मैदाने
 (भूमण जुया) चाचाहिला चोम्ह समान । ” उदाहरण “ सार्थ बाहु बिना रत्नद्वीपं रत्नकया
 हःगु उकमा मदुथें । ” अथ्यया निति कल्याणमित्र (गुरु) व धर्ममित्र धैम्ह साक्षात मोक्ष मार्ग
 व सर्वज्ञयागु भुमी यंकाबीम्ह जूयानिति सीरतया आदरं सेवा याना, आज्ञाजूगु पालन

याना, क्षणिक जकहे बिखुस मदयेक सेवा यानागुया गुण अचिन्त्य गुली, हषोत्पन्नयाना पापिम्ह दुष्ट
पासा व मूर्खजन पिनिगु बशे मवंस्ये (कल्याणमित्र) गुरू नालेगु चलने थाकु मचायगु व परजन्मेसं
सद्गुरू दर्शनलाना करूणां अनुग्रहण याईगु (जोना बिज्याईगु) प्रणिधान (आशिका) यायेगुली
कोशिश यायेगु जुल । धका महासन्धिया महापण्डित बिद्याधर स्वयंबज् (अभय द्वीपं) आज्ञाजूगु जुल ।

 ॥ शुभम् ॥